

Margaret

2

HIND
40
SENTI

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

„Mareti“ 1940. a. aastatellijaile jagatavaid kingitusi

••• said järgmised aastatellijad:

1. Singeri õmblusmasin (jalaga) — Ella Kurg, Petseris.
2. Lõunaserviis 6 inim. — Leida Lukas, Pärnus.
3. Kohviserviis 12 inim. — Alide Siro, Narvas.
4. Vekkimisaparaat — A. Lüüs, Tartus.
5. Pool tos. hõbeteelusikaid — J. Kivimaa, Rakveres.
6. Hõbesuhkrulusikas — 1. L. Metsalind, Elva, Rannu as. 2. P. Koemets, Antslas, 3. L. Vihvelin, Viljandis.
7. Hõbekoogilabidas — 1. H. Merimaa, Tallinnas.
2. E. Männi, Tartus. 3. E. Sirel, Tormas.
8. Pool tosinat roostevabu teelusikaid — Vilma Ant, Tabiveres.
9. Külalisraamat — E. T. K. personaali koondis, Tallinnas.
10. Hakkmasin — A. Paluste, Varal.
11. Siidkleidiriie — E. Niggol, Kuressaares.
12. Villane kleidiriie — E. Lillo, Tartus.
13. Elektritriikraud — Viia Kutsar, Tallinnas.
14. Lauakell („Elektro Boy“) — Lilli Konasto, Nõmmel.
15. Serviisikaunid — 1. S. Mark, Tartus. 2. L. Tolmof, Ruusal.
16. Pool tosinat roostevabu supilusikaid — Leida Vaino, Põlvas.
17. Pool tos. roostevabu nuge ja kahvleid — H. Ustav, Oisus.
18. Lillevaasid — 1. S. Varkel, Tähtveres. 2. L. Köva, Tartus. 3. L. Poska, Ahjal.
19. „Mareti“ aastakäigu köitmine lihtkõites — 1. A. Pikker, Tallinnas. 2. I. Lauri, Otepääl. 3. M. Klaus, Tallinnas. 4. L. Meltsov, Võrus. 5. E. Jaanipere, Iisakus.
20. „Mareti“ aastakäigu köitmine kalingurkõites — 1. V. Toom, Kalvis. 2. E. Tänna, Petseris. 3. T. Soopan, Amblas. 4. P. Uhle, Mustlas. 5. Malle Murumets, Tõrvas.
21. „Mareti“ aastakäigu köitm. poolnahkkõites — 1. V. Vadi, Tartus. 2. V. Janno, Tallinnas. 3. Ella Freivald, Möisakülas. 4. Linda Kitt, Kil.-Nõmmel. 5. Alma Limberg, Haapsalus.
22. „Naine arsti luubi all“ — 1. Anna Toidu, Välustes. 2. Aino Ots, Võhmas. 3. L. Tilk, Kuressaares. 4. M. Labe, Kihelkonnas. 5. A. Paas, Vastemõisas, Kildus. 6. L. Lepik, Voorel. 7. L. Martinson, Paadremaal.
8. E. Savi, Käsmus. 9. V. Kaints, Ares. 10. L. Litter, Tapal.
23. „Vallatu Magasini“ aastak. tellimine 1940. a. — 1. L. Uus, Petseris. 2. Maret Piiri, Kallastes. 3. Alma Kallas, Iklas. 4. Vera Kenkmaa, Nõmmel. 5. M. Laanet, Heimtalis. 6. A. Teslon, Kolus. 7. A. Kokka, Alatskivil. 8. G. Janno, Viru-Maidlas. 9. Liis Velt, Virtsus. 10. Ain Kadarik, Leisis.
24. 1 eks. A. Lyttkensi „Mida meie kõik igatseme“ — 1. pr. Hämar, Tartus. 2. M. Raudsepp, Viljandis. 3. N. Murunurm, Kuressaares. 4. S. Rood, Rakveres. 5. Maret Pedari, Viru-Jaagupis. 6. Alice Pettai, Valgas. 7. V. Uukivi, Nõmmel. 8. M. Kärner, Arukülas. 9. Ilse Kumm, Sindis. 10. Alma Seliste, Laevas.
25. 1 eks. Pearl S. Bucki „Ema“ — 1. H. Kahk, Leebikus. 2. H. Ingver, Tartus. 3. Kodutütarde Neeruti rühm, Kadriinas. 4. Kirbla Maanaiste selts, Kirblas. 5. G. Elmet, Tartus.
26. 1 „Armastusromaanide sari“ ilukõites (à 6 raamatut) — 1. E. Tiidor, Ahjal. 2. M. Jaska, Tartus. 3. Timo-Tsolgo Perenaiste Selts, Leevil. 4. Linda Kalberg, Raplas. 5. Narva linna I algk., Kreenholmis.
27. 50 eks. 1940. a. „Mareti“ kalendrit — Selda Moon, J.-Jaanis; Alide Selgis, Torma r/m.; E. Ivand, Elistveres; Linda Tael, Kavildas; Alide Hunt, Kamalis; Tiina Mõtus, Arulas; Agnes Hanson, Võõpsus; L. Salu, Välgis; Marie Napritson, Pikasillal; Salme Randsalu, Tsoorus; Hilda Kivirist, Nuias; O. Koorits, Laevas; Elvi Tobreluts, Verioras; Toni Annus, Sillamäel; Helmi Haljas, Kiius; Mari Järva, Esnas; Meeta Vase'lo, Sondas; Ellen Sildaru, Sallas; Elfriede Aarla, Varal; Velda Sumnikov, Kukruses; Linda Lentsius, Väike-Kambjas; E. Umbelja, Tõrvas; Reet Laks, Kavastus; H. Viissel, Võrus; Johanna Ritsing, Kolkjas; Anne Lenk, Pajusis; Adele Sildos, Merekülas; Alma Parkja, Keenis; Hele Parts, Mustlas; E. Maurer, Tallinnas; Elsa Varato, Tallinnas; Anna Treffner, Pärnus; H. Lainväe, Rakveres; Linda Kustavson, Vihulas; Helmi Niinas, Ridalas; L. Suuban, Kohtla-Järvel; Leida Peedor, Kallastes; Hilda Nõukas, Ristis; M. Einlo, Sagadis; Meta Pärn, Loodil; Irene Jaik, Laekveres; Alide Kiviaru, Kallastes; Alide Piirsoo, Kastre-Võnnus; Alide Lindre, Porkunis; Pauline Mei, Tartus; Leida Muuli, Luunjas; Hilda Lõhmus, Varstus; G. Kraner, Valjalas; Melita Volkov, Martpas; Ella Alla, Orajõel.

Kingid saadetakse kõigile kingisaajatele kahe nädala jooksul kätte. Kingisaajaid Tartus ja Tartu läheduses palutakse võimaluse korral ise järele tulla.

KIRJASTUS „MARET“
TARTUS, ÜLIKOOLI 25

Ilmus müügile suure talvenumbrina

VALLATU MAGASIN nr. 15

114 lk. sisu. • Kaas kolmevärviline. • Hulk filminäitlejate pilte • Hind endiselt 50 senti

Mõnda sisust: Romulus Tiitus: Delikaatne inimene • Vilamus: Nooriku äpardus • Põgenemine • Enn Oras: Miljoneid sajab • Marcella d'Arle: Punakad plekid • Michael Arlen: Kesköö • Talupojad • Klabung: Sõdurite laul • Alfons Zech: Kolm pauku • Honoré de Balzac: Diogenes kande-
toolis • Spekulant jumala armust • Henry Ambel: Kas juba „boomps'ite“? Uus tants vallutab maailma.
Täielik õpetus ühes noodiga • Anekdoote • Maailma rikkaim mees sööb sõrmedega • Anekdoote kuul-
sustest • Liki: Armumeeter • Jne. Jne.
Trygve Gulbrandseni romaani „Ja igavesti laulavad metsad“ järg.

Müügil kõikjal

Müügil kõikjal

10-2/940
Maret

Maret

Nº 2 (62)

VEEBRUAR 1940

TÜTARLAPS VÕÕRSILT

Ah, sellest on kaua aega tagasi! Elasin rahulikult, vaikel järvekaldal ühes väikeses külakeses, mille kalurimajakased asetsesid otse järve ääres ja talunikkude asulad ronisid mööda mäeveeru üles. Hegau keeglikujulised basaltmäed tõusid nagu jumala sõrmedest kistult Radolfzelli taga maa seest ja öösiti ujus see linnake kauguses oma jaama tuleridadega nagu valgestatud laev vee peal ning selle üksildase laeva pilt tõstis veelgi tunnet, et meie külake oli maailmast täiesti eemal.

Suviti tõid küll laevadel all järve ääres asuvasse võõrastemajja saabuvad võõrad siia veidi välismaailma hõngu, kuid talvel asus külasse segamatu üksindus, mille mulje tugevnes veelgi kõigi värvide lihtsustumisega lume ja viinapuuadade valgeteks ja hallideks toonideks ning lehitute puudega. Isegi järv, milline seni oli tujukalt andunud vahelduvale mängule valgusega, oli nüüd rahunenud ja kattunud hõbehalli jääga. Nendel päevadel oli idas, kus järv kitseneb Reini jõeks, eriti võluvaks vaatamiseks Konstanzi linn oma toomkiriku torniga. Ma nägin seda oma aknast, alati seisis ta seal nagu esimene versta-post teel kaugusse... Ja sealt tuligi too peaaegu kehatuks jäänud elamus...

Harilikult hakkas järv jaanuaris kinni külmuma. See algas lahtedes. Kuid jää kasvas kiiresti, kuni tuli päev, millal koolilapsed vallutasid selle. See oli julgustükk, sest mõnikord kuuldusid ähvardavad praktsused. Siis tormasid lapsed hirmust kilades kaldale tagasi...

Uhel päeval tuleb ülalt külast kooliõpetaja. Tal kõlguvad uisud tähtsalt käsivarrel. Ilma kaua mõtlemata sööstab ta alla järve ääres asuvalt müüri, millele ta oli istunud, et uiske alla kinnitada, ja libiseb kogu küla ees oma hulljulgest näidates kuni jää piirini. See on nüüd juba niivõrd kaugel kaldast, et kivid, millised lapsed on oma uiskude teravate otstega kaldal lahti löönud ja viskavad jääle, ei ulatu enam selleni. Nüüd ei kesta enam kaua, ainult järgmise pühapäevani veel, siis on kogu küla järvel, sest siin tunnevad isegi mehed uisutamist lõbu ja jääkate ulatub kuni Reichenau ni välja. Kuid siiski teatakse kõnelda, et vahepeal on kanal, mis kunagi täiesti kinni ei külmu, — seal, kus Rein järvest läbi voolab.

Laevaomanik on kaldale asetanud pingi, millel võib istuda, kui uiske jalga kinnitatakse. Varsti kujuneb siin väike rahvapidu. See saavutab kõrguspunkti, kui pärast lõunauinakut, kella kolme paiku, ilmub veinikaupmees, küla jõukaim, aga ka peagu vanim mees — küla patriarh. Suur rauk laskub pingile ja laevaomanik ise kinnitab talle uisud alla. Need on vanamoodi holl'andi uisud, millel nugaõhukesed jalased tõusevad ees teokarbikujuliselt üles. Need tuleb tugevasti saabaste külge siduda. Laevaomanik aitab veinikaupleja üles ja siis läheb vanahärral sõit lahti. Tal on suur muhk laubal, nagu oleks ta juba kukkunud. Kuid see muhk tuleb vanadusest. Ta on 78 aastat vana. Veidi hüplevate tõugetega liigub ta edasi; ja kuhu ta ilmub, seal tekib iseäralik lühike peatus kihutavas ja hõiskavas virvarris. Talle vaadatakse järele ja öeldakse imestunult, kuigi veidi aralt: „Härra veinikaupmees... nagu mõni poisike!“

Sel aastal, millest siin tahan jutustada, oli järv juba viis päeva enne jõule kinni külmunud, mis on haruldus, kuid oli eriti rõõmustav, kuna pühad lähenesid. Oma aknast võisin ma näha kogu kallast idas kuni Konstanzini, nägin, kuidas

iga küla kohal rippus valgel jääl tume kobar inimesi ja iga päev kestis see kuni videvikuni. Ka mina viibisin palju all jää, uisutasin või vaatasin pealt. Kajakad hõljutasid oma helkiv-valgeid tiibu sagimise kohal, milles lapsed ja täiskasvanud andusid oma lõbustusele.

Aga kui ma kord o'lin kooliõpetajaga koos teinud katset uisutada kuni Reichenau ni ja me olime tagasi pöördunud, ilma et oleksime julgenud ohtliku lõheni minna, nägin ma juba kaugelt midagi, millest tundsin, et see oli midagi võõrast. Ta libises ka jää, see ei võinud olla mõni kajakas, ta püsis maa peal. Kuid ta hõljus, kuigi ta ei tõusnud jääpeeglist kõrgemale...

Ta tuli Konstanzi suunast, läbi tühja ala, milline asus meie küla uisutajate ja naaberkülade vahel järvel. Ta tuli väikesena ja täiesti üks, nagu mingi väike tume hebe tuules. Kui ta selgemini nähtavaks sai, oli ta noor, blond, võõras tütarlaps, kes kandis tuvisinist villast kleiti valge karusnahkse ääri:sega kaeluse ja varrukate ümber. Sirgete, pikkade tõugetega lähenes võõras ja segunes äkki meie küla uisutajatega. Külarahva harjutuste kohmakas segaduses äratas tema uisutamine tähelepanu nagu mingi sulni's õrn ime. Tuul õrnutses armunult ta blondide juustega, kuna ta jalad kandsid teda nagu purjetavad pääsukesed läbi uisutajate jõugu, kellele võõrsilt saabunud ime näis jäävat nähtamatuks. Maagi-line kiht, mis lebas ta jalgade ja jääpinna vahel, muutis ta liigutused õndsaks muusikaks, mis hajutas ta keha raskuse.

Olles halvatud oma raskuse teadvusest, olles nagu võõrasse võrku eksinud pall, ei julgenud ma enam uisutada. Püsin pingil, mille laevaomanik oli kaldale asetanud. Tegin seda kartliku ootusega, et võõras näeb pinki ja ta sõit lõpeb selle juures — minu lootuse täidumisega, millest olin pääsmatult võlutud.

Nüüd liugles ta rahvahulgast välja vabale jääväljale. Ta käsivarred löid takti ta liikmete muusika juurde ja need liigutused näisid mulle võõra kauguse haldjalikkude viibetena, kauguse, milline oli selle tütarlapse siia läkitanud ja mille esimene versta-post, Konstanzi toomkirik, paistis sealt, kus järv lõppes.

Ja nüüd on see lugu möödas. Sest ilma et ta oleks veel kord tagasi vaadanud või oodanud selle leegi puudutust, millise ta minus oli süüdanud, libises ta tagasi riiki, kust ta oli tulnud. Kolm kajakat pakkusid talle ausaadet.

Ma ootasin päev päeva järel. Ta ei tulnud kunagi tagasi. Ma pole teda kunagi uuesti näinud, teda, kes kaks tundi enne jõuluõhtu saabumist tuli nagu üllaim jõulukink, mille kunagi olen saanud, meie küla kaldale.

Kuid kunagi pole mulle ükski kehaline ilmum säärast hingelist mõju avaldanud. See elamus, mis õieti polnudki elamus, vaid hinge ja igatsuse püüdlus, oli muutunud sümboliks. Ma olin kohanud ühe teise inimese olemust oma külas ja taas oma üksindusse maha jäänud... täidumatusse märter, sest see vahend, mis võimaldas selle kohtumise, oli sealpool tajutavuse piiri.

Kes oli võõras? Mis sai temast? Kas ta ikka võlub inimesi oma liikmete muusikaga?... Ah, sellest on möödunud kolmkümmend viis aastat!

Tšaikovski barkarool

Vaikse, väsinud liigutusega langetas noor viiulikunstnik poogna pärast Griegi imeõrna, igatsevat „Solveigi laulu“, mille viimne, kustuv heli eksis veel hämaralt valgustatud saali kõrges avaruses, kuna publik hetkeks nagu tardunult jälgis kaduvat kaja.

Siis katkestas äsjase võlu nõrk aplaus tagumistest ridadest ning hetk hiljem rökkas saal mürisevast aplausist — rahvas avaldas tänu ja rahulolu noorele andekale kunstnikule, avaldas kiitust ja nõudis tungivalt lisapala. Pärast lühikest arusaadavat pilkudevahetust klaverimängijaga haaras noormees uuesti viiuli, tõstis löua alla, ja oodates saatja esimesi akorde, sulges silmad, nagu elades sisse helindile, mida kavatses mängida.

Publik vaikus ja ootas — saal oli haudvaikne.

Äkki täitsid sumedat ruumi sügavad ja mahedad klaverihelid, poogen hakkas vaikselt liikuma viiulil ja Tšaikovski barkarooli melanhoolne, raskepärane slaavi romantikaga läbiimmutatud meloodia haaras kuulajad oma valdusse.

Tundus, nagu oleks suur vene helikunstnik püüdnud sellesse barkarooli paigutada kõik oma valu ja igatsuse, oma lootused ja pettumused, oma armastuse ja loobumuse — kunstnik mõistis seda ka vastava meisterlikkusega ette kanda ja ei olnud vist ainsatki kuulajat saalis, kes poleks olnud haaratud mängitava pala jõulisest ilust.

Äkki kuulsin ma enda kõrval tasast, mahasurutud nuuksumist. Minu kaaslane, kohaliku arsti abikaasa, kelle soovil olin tulnud kõne all olevale kontserdile, oli oma käed krampliku liigutusega kokku surunud ja kuulas uimastavaid helisid suletud silmil, kuna kahvatuid põski mööda nirises alla pisaraid, suuri ja selgeid, millised langesid ristatud kätele. Nägin, kuidas ta tegi pingutusi, et alla suruda pealetikkuvat nuuksumist. Teadsin, ta oli õnnetu! abielu ja kannatas oma mehe toore iseloomu all, kuid ühtlasi teadsin, et praegu avaldus temas enam kui lihtne muusikale kaasaelamine, seepärast haarasin väikese, lohutava liigutusega ta käsivarrest ja surusin seda. Ta naeratas seda kurba naeratust, mida olin näinud ikka ümber tema tõsise suu, ja pigem silmadega kui huultega ütles ta:

„Mälestused. Ma hiljem räägin.“ —

Sammudes pärast kontserdi lõppu kodu poole keset kiirgavat ja säravat südatalve-ööd, algas ta. Veidi kobades, veidi nagu otsides algul sõnu, sattus ta hiljem hoogu ja siis rääkis ta oma mälestustest, millised olid seoses Tšaikovski barkarooliga.

„Tšaikovski barkarool... Ikka, kui ma kuulen seda, meenub mulle mu elust kolm hetke, kolm säärast rasket hetke, millised sunnivad südant kokku tõmbuma valust, kuid ühes sellega kerkib üles ka osa mu noorusest, sellest raskest ja vaerikkast noorusest, millal tutvusin, vaatamata varajastele aastatele, tõsiste eluraskustega.

Mitmesugused riiklikud pöörded olid kaasa toonud ka pöörded paljude perekonnaellu ja nii olin minagi äkki läbi elanud raskeima katastroofi oma lapsepõlves, olles paisatud mugavast, rikkast kodust vaesusse ja puudusse, ma ütleksin isegi: nalga. Olin kaotanud oma perekonna toe, oma isa, ja sellega koos ka varanduse ning igasuguse võimaluse edaspidiseks vabaks endaharimiseks. Olime ühiskonna hooletused ning paigutatud elama linnakese härrastemaja mansardkorrale ühte väikesse tuppa: mu ema, väike alaealine vennake ja mina ise, nelja- viieteistkümnepäevane koolilaps. Olime tänulikud sellegi eest, peasi, et oli peavari, kuna töövõimalused emale muretses samuti ühiskond.

Olin alles noor ja julge, iseloomult rõõmus ja energiline ning suutsin niimõnegi murekortsu peletada oma ema palgelt.

Siis see juhtus... Oli varakevadene imeilus hommik. Mäletan, kuidas eelmisel õhtul, kolinud uude korterisse ja paigutanud varsti kohale oma vähese mööbli, millise olime suutnud päästa põlevast isakodust, olime pugunud voodisse, ilma et oleksime lähemalt tutvunud oma uue elamuga ja selle ümbritsemisega.

Nüüd istusin varahommikul aknalaual ning tuupisin igavaid aastaarve ajaloo. Aeg-ajalt tõstsin pilgu raamatult ning lasksin sel ekselda üle hiirekõrvul olevate igivanade tammeplatvade, millised ulatusid meie aknani, üle õielumega kaetud viljapuuala, mis paistis eemalt, ja üle sinise, üksikute valgete pilveringastega ülekülvatud kevadetaeva. Kõik oli nii rõõmus ja lootusrikas ning noor süda on suuteline ruttu unustama valu ja murehetked.

Olin oma pulbitsevas eluenergiast valmis embama kogu maailma.

Olid lähenemas kevadised eksamid koolis ja ajalugu, see igavaim aine, tundus selles varakevades värskuses otse puru-kuivana ning võimatuseni rumalana oma lõputute aastaarvudega, keisrite ja kuningate valitsemisaegadega. Pidin end äärmiselt pingutama, et süveneda sellesse igavasse õppeainesse.

Maadlesin parajasti Inglismaa ja selle leivaseadusega, kui äkki kajast läbi vaikse kevadehommiku tasane viiulimäng. See kostis naabertoast, mille aknad olid nagu meiegi omad avatud ja suundusid rõdule, mis jooksis piki kogu ülemise korrast. Olles algul arad ja otsivad, siis aga paisudes ja kõvenedes, kajast imeilusad Tšaikovski barkarooli helid kõrvalt, sundides nagu nõiaväl kaduma minu suure vaevaga pähetaotud aastaarvud, pidin raamatu hoolimatu liigutusega kõrvalt heitma ja varsti ma otse neelasin neid võluvaid helisid, mängitud sügava ja tundeüllase asjalikkusega, neid kurbmagusaid helisid, milliseid suudab luua ainult venelasest helilooja sügav hing.

Olin unustanud aja ja ümbruse, olin täielikult andunud kuulamisele, kui äkki selle imelise sümfoonia katkestas lajav kõrvalops, millele järgnes inetu kääksatus viiulil, ning mäng katkes. Lõpmatu rodu tooreid sõimusõnu, paisatud jämedast mehesuust, nagu reostasid õhku ja seda pühalikku hommikuvaikust, kus äsja oli helisenud unistav viis.

Enne kui suutsin ise endale aru anda, olin karanud püsti aknalaualt, olin välkkiirelt läbinud rõdul vahemaa kahe toa vahel ja rippusin hammastega suure mehekolaka käsivarres kinni, selles suures ja tugevas käsivarres, mis nagu lööki andes oli tõstetud kõrgele.

„Kass niisugune! Nagu elus saadan,“ kogeles mees, kellele minu äkiline teab kust ilmumine näis üllatusena. Samuti sundis valu teda vanduma, ja lastes langeda oma juba lõõgi-valmis käe, lahkus ta toast, endamisi vihaseks sajatades. Alles siis vaatasin ringi selles samuti väikeses toas, nagu oli see melgi, ja ühe pilguga haarasin terve selle sisustise viletsuse, mille kõrval meie kodu tundus otse võrtslikuna. Kõikjal paberossiotsad ja tuhik, külitid maas tühjad pudeleid ja mustad sööginõud, kohendamata voodid aga ilutsesid mingisuguste haledate viletsusehunnikutena kahes toases. Mustus ja kasmatus tegi õhu otse talumatuks, seda ei suutnud hajutada isegi avatud aknast tungivad värsked kevadelõhnad.

Keset seda armetust seisid aga poisike, aastatelt kaks-, kolmeteist, suured, pikkadest ripsmetest piiratud, unistavad, tumehallid silmad suunatud minule, kitsas, ilusalõikelises näos kirjeldamatult palju nukrust ja kurbust, väike suu otse tütarlapselikult voolitud kauniks kaareks ning heledad, pisut kähärad juuksed ulatumas tõsise kunstnikuseinguna kuklasse. Poisikese kahvatus näos polnud verelibletki — peale heleda, punase laigu, mis kumas vasakul põsel, olles tekitatud raske mehekäe löögi tagajärjel.

Seisime kahekesi vastamisi: julge ja ettevõtlik tütarlaps, vihast otse põlemas äsjalahkunud mehe vastu, ja vaikne, unistav, kurb poisike, kelle silmis peegeldus praegusel hetkel lõpmata palju tänulikkust, uudishimu, rasket eluvõitlust ja sooja südant.

„Kes sa oled ja miks ta sind löi?“ pöördusin tarmukalt poisikese poole, kelle lõdvalt allarippuvas käes nägin viiulit ja teises poognat.

„Mina olen Viili-Villi ehk, nagu nad ise nimetavad, rahvamaja tantsuorkestri imelaps. See mees oli orkestrijuhht. Tema ei salli, et mängin peale tantsulugude ka sääraseid asju. Arvasin, et magab veel, sellepärast tuln siia üles, oma tuppa, kus elame koos kolme teise mehega, ja tahtsin veidi mängida seda Tšaikovski barkarooli, mis on minu lemmikmuusikapala. Ära kuulis.“

„Kas siis sinu vanemad lubavad sind siin mängida ja lasta võõral mehel sind peksta,“ olin mina uuesti pärimistega väikesel mehel kallal. Kurb naeratus levis üle poisikese kitsa näo.

„Minu vanemad,“ — ta neelatas — „minu vanemad on põgenikud, kes sõjamõllus on läinud kaduma. Ma ei tea nendest midagi, ma olen rohkem veel kui vaeslaps. Seesama mees, keda esiti nägite, võttis mind kasvatada ja ma nagu kuulun temale. Mängin orkestris esimest viiulit, olen seda teinud juba viis aastat.“

Vaatasin imestusega väikest meest, kes oli vaevalt pikem minu oma kümne-aastasest vennast. Nähtavasti taibates minu mõtet, rääkis poisike, et ta polevat siiski mitte nii väga noor,

LUMISED METSAD ...

nagu võidaks arvata tema väikest kasvu silmates. Saavat varsti viieteistkümne-aastaseks, kuid igaõhtune hiline ülalolek ja viibimine poole ööni suitsuses, ebaterves kõrtsiõhus oli laostavalt mõjunud arenevale organismile, mis nüüd oli jäänud kiduraks ja kängu, kuna ometi teised selles vanuses olevad poisid oma sportimisest karastatud kehadelega tunduvad juba noormeestena.

Sellest päevast alates saime sõpradeks. Õigemini öelda kasvas väike kodutu orb nagu meie perekonnaliikmeks, sest sobides minu vennaga, said neist kahest lahutamatud sõbrad. Ema võttis poisikese eest hoolitsemise enda peale ja nii elasime rea aastaid, õppisime, tegime tööd, vabadel tundidel aga istusime kõik neljakesi koos ja siis oli väike Viuli-Villi see, kes täitis oma muusikaga meie valksed õhtutunnid.

Kui olin mõnikord kurb või vaevas mingi lahendamatu küsimus südant, siis tõstis Villi viiuli ja mängis oma lemmik-helindit, Tšaikovski barkarooli, sest tema oma sõnade järgi olevat see olnud tema õnne alus ning toovat igale lohutust, kes seda kuuleb, kui ta süda on raske.

Olin teinud läbi oma abituuriumi, olin astunud ülikooli, olin viibinud Tartus esimese semestri, kui sõitsin koju õnnest särava mõrsjana. Olin tutvunud oma praeguse mehega juba esimestel päevadel, kui sammusin sisse ülikooli suurtest ustest, oma mehega, kes tol korral töötas noorema assistendina kliinikus. Olin õnnelik ja endaga rahul, sest minu tulevane tundus olevat tüse tööinimene, kelle kõrval kavatsesin julgelt sammuda ühist elurada.

Sõitsin koju ja tahtsin kodustele teha üllatust oma kihlumisega, sest isegi emale polnud ma lausunud ainsatki sõna oma tulevasesst abielust. Lasksin uudise lahti just keset esimest ühist söögiaega, kui istusime koos lauas ja pühitsesime minu saabumist. Pean ütleva, üllatus oli täielik.

„Annaks aga jumal sulle enam õnne elus, kui minul seda oli,“ lausus ema vaikselt ja pühkis vargsi silmanurgast pisara, mis sinna nagu kogemata oli siginenud.

Vend, see energiline mehehakis, tahtis mind hoopis maha murda oma tormakusega.

„Ometi ka üks tark tegu sinu poolt, sest nüüd saame mehe majja, muidu olin mina see üks ja ainuke, kuna Villi on ju memmepoeg.“

Suunasin oma naeravad silmad Villile, kes istus vaikselt oma kohal ja vaatas mind pilguga, mis oli täis sõnatut ahastust ja valu.

„Mis poisiga küll on?“ mõtlesin endamisi.

„Aga Villi, kas sa ei soovigi mulle siis õnne?“ pöördusin tema poole nagu naljatades.

„Soovin... soovin õnne, kallid õde. Soovin tõesti õ-n-n-e.“

Ütles ja tõsis lauast. Vaatasime emaga arusaamatutes teineteise otsa, kui vend, see julm, paiskas meile näkku tõe, mida meie emaga kumbki ei julgenud ütelda.

„Näh! Poiss ju armastab sind. Sellepärast siis nüüd see vesistamine ja virisemine.“

Pärast jõuluvaheaega, mille olin veetnud kodus meeldivalt koos oma tulevase mehega, kes oli hiljem järele sõitnud, lahkusin kodulinnast, et jätkata oma õpinguid ülikoolis, peamiselt aga sellepärast, et viibida armastatud inimese läheduses ning sellega koos vaikselt valmistada pulmadele, mis pidid olema suvistepühil. Pärast esimest õhtut, kui teatasin kodustele oma kihlusest, ei näinud ma enam Viuli-Villit, seda lapseilku noormeest, kes polnud pikem kui kuuteistkümneaastane poisike ja kes omas nii armsaid, sügavaid, halle silmi ning pehmet neiusuud. Kuulsin aga, et Villi olevat palunud oma peremeest ennast ajutiselt vabastada orkestrist, et võida üles otsida oma kaugeid sugulasi, kelle kohta ta olevat alles hiljuti andmeid saanud ning kelle aadressigi ta olevat endale hankinud. Villi kadus, ilma et oleks veel korraks külastanud meie kodu, seda kohta, mis oli ka temale pikemaks ajaks koduks olnud.

Siis ei teadnud ma temast hulk aastaid enam midagi.

Elu läks oma rada, tuues endaga kaasa paratamatuid pettumusi ja lüües arme, mille eest keegi ei pääse. Olin abielus, nii hästi või halvasti, nagu ikka ollakse abielus. Oli kadunud endine rõkkav elurõõm, olin muutunud ehk pisut unistajaks. Sellest vist tuligi, et sagedastel videvikutundidel, olles üksinda kodus abikaasa ametisõitude ja muudegi eemalviibimiste puhul, tuletasin meelde oma noorpõlve-sõpra, kes nii äkki ja nii tähelepandamatult kadus minu eluteelt, meenutasin tema lemmik-helindit, Tšaikovski barkarooli, ning sellega koos ka seda südamlikkust ja õrnust, mis olid Villi iseloomu peaomadused. Kui aga mõnikord kogemata juhtusin kuulma tema armastatud melodiat, siis tõmbus süda nagu valus kokku ja tahtmatult meenutasin jälle seda poisikest, kes viiulit käes hoides, täis sügavat tänutunnet silmitses seda julget tütarlast, kes julges takistada tema piinajat.

Ja siis nägin ma teda jälle...

See oli üks säärane vihmane sügisene õhtu, kus külm ja niiskus tõrjub iga elusolendi varju alla, kus asfalt peegeldub vastu selles külmas hiilguses, mis ajab võibainad ihule. Istusin jälle üksinda oma toanurgas — minu abielu oli jäänud lastetuks — ja ootasin, millal mu abikaasa lõpetab oma haigete vastuvõtu. Ootetoast kuuldus aga lakkamatu kõhimine — sügisene niiskus ja karedus oli teinud oma töö, toonud kaasa palju häda ja haigust nõrkadele kopsudele. Olin oma vabal ajal abistanud meest, eriti väljaspool kliinikut abitus seisukorras viibivaid haigeid. Kuna ma polnud suutnud lõpetada oma õpinguid, ei omanud ma mingit kindlat kutset, kuid teadsin, et olen ka nii kasulik neile, kes tõesti vajasisid toetust ja abi.

Sel hämaral õhtutunnil teatas äkki teenija, et üks vanem naine soovivat minuga rääkida kellegi ülesandel.

Mind ootas esikus vett-tilkuva vihmavarjuga pisike kuivetu eideke, kes mind nähes hakkas vadistama mingisugusest haigest ja kõhast, verest ning korterivõlast. Ma ei taibanud sellest suurest jutuvõrinast rohkem, kui et mind oodatakse kuhugi haige juurde.

Rõivastusin ja asusin vanainimesega koos teele.

Vihm tagus jääteravalt näkku, jalgealune oli libe ja künklik — nii rändasime meie kahekesi läbi paljude tänavate, kuni lõpuks jõudsimme agulisse, üsna selle viimsesse sopikesse. Madal maja, kuhu siirdusime, näis nagu küljeli laia porilompi vajununa. Ülemisel katusekorral vilkuv tuli tundus selles nukuris ja mahajäetud ümbruses nagu kustuv silm.

Üles kitsast ja kõrgeist trepist, millel puudusid käsipuud, läbi põõningu, kus tundus, nagu elutseks seal loendamatu arvul kasse, jõudsimme lõpuks väikese ukse taha, kust tuleb kitsas valgusriba näitas, et sees on inimene.

„Näed, siin see rammetuke elab, eks ma ole teda toitnud ja kasinud juba hulk aega. Üüriraha ammu võlgu. Ei tea, kas proud on sugulased, et nii kangesti teid taga nõudis. Vahest ehk maksaksite siis ka need mõned kroonid ära, mis ta on võlgu jäänud. Ma ka üksik vanainimene, kes mulgi abistajaks...“

Lõpetasin eide jutu ja tõukasid lahti ukse, mis rippus hingedel.

Pimedusega harjunud silmad ei leidnud alguses toast muud kui vilkuvat laualambi, mis oma võbiseva leegiga oli toa soojaks kütnud. Siis aga, silmade harjudes, silmasin toa tagaseinas voodit ja sellel... sellel... inimkogu, mis vaatas mulle otsa silmadega, mida ma nii hästi tundsin. See oli Viuli-Villi, Villi, kes mulle omal ajal oli armas nagu mu lihane vend. See oli Villi, kes kõhna, võimatuseni kurnatud näoga lebas seal voodis, kelle veel ikka kaunid heledad kiharad kleepusid nüüd lebaja niiskele otsmikule, Villi, kes püüdis naeratadagi, kui nägi minu sisseastumist, ja kelle kõhnadel põskedel õitsesid tiisikuselilled, mida vilunud silm nii imehästi tunneb.

Ma ei tea, kui kaua ma seal tulbana seisin, kuid äkki leidsin end põlvitamas voodi kõrval, kunagi nii armas ja lähedane pea minu käsivarrel. Ma nägin, kauaks polnud minu, teid, mis Villile oli jäänud veel elada.

Tasa tõusid ja vajusid pikad ripsmetiivad, silmad nagu oleksid lõõnud veel kord läikele ja õige, õige vaikselt lausuisid kahvatud huuled minule, kes ma olin kummardanud oma kõrva surijale otse suu juurde:

„Sina... kallis... olen sind ikka armastanud... Olen sinu elu jälginud... kaugelt... Tean, et ega... sinagi ole õnnelik... Tahtsin sind... veel kord näha... armas... armas... armas... Ikka, kui mängisin oma tükki, mõtlesin sinule... Täna, et tulid... nüüd olen õnnelik... Ma tunnen... suren... Kui kuulled Tšaikovski barkarooli... siis... tervitan... mõtle... min...“

Viimast sõna ei jaksanud surev suu enam välja ütelda. Vaikse nõksuga langes pea tagasi ja peen punane verenire valgus alla suunurgast. Vahakollasest näost oli kadunud viimne palavikupuna — Viuli-Villi oli uinunud igavesti.

Sulgesin need väsinud, kustunud silmad ja istusin kaua vaikselt selle kõrval, kes oli nii kaunis olnud oma hinge poolest, kes oli nii õnnetu olnud temale määratud saatusest ja kes oli leidnud lohutust ja unustust ainult muusikast.

Väljas mühis sügisetorm ja oksad krabisesid nagu meeletult vastu pööningukambri väikest akent. Kuulsin selles kurvas looduse sümfoonia kolamas imemaheda helisid Tšaikovski barkaroolist, mida olid nii sageli esile mananud need pikad nõtked sõrmed, mis nüüd igaveses liikumatuses olid ristatud rinnale.

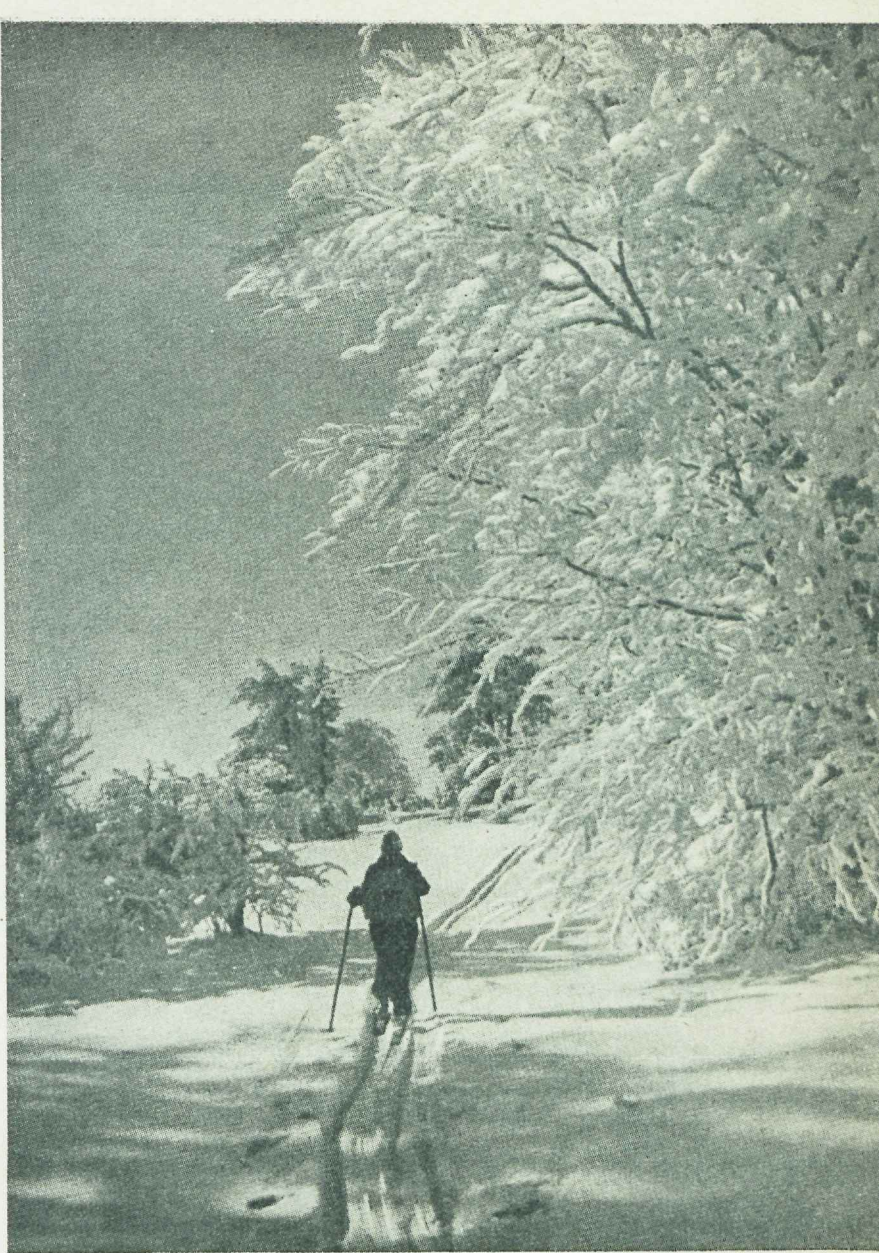
Tšaikovski barkarool... Ma ei saa seda kuulata, ilma et see kõik, mis on ammu möödas, ei kerkiks uuesti ja elavalt esile, eriti need kolm hetke: poisike punase löögijäljega veretult põsel, siis vaikne ahastav pilk, mille tabasin siis, kui andsiin edasi oma kihlateate, ja lõpuks sosistav jumalagajätt seal viletsas pööningukambris. Ka tänane Tšaikovski barkarool... See oli tervitus temalt...“

J. H. Rösler

SALAJANE ARMSAIM

Kas olete juba kord olnud lesk mõnes väikelinnas? Taevast kaitsku teid selle saatuse eest! Sest keegi ei talu nii palju ligimesearmastusega kaunistatud uudishimu, nagu seda seal lese ümber kuhjatakse. Säärase variserliku osavõtu vastu, mis võtab meid oma ohvriks ega vabasta enam, on võimatu võidelda. Seejuures ei kuuluta ju veel ometi vanaraua hulka! Ühel päeval on valu ületatud, elu jätkub, aastaid pole ka veel nelikümmend ning ei taheta ikka jälle kuulda, kui hea oli armas kadunuke. Meilt nõutakse ju ka osavõttu elu tööst, miks lülitatakse meid siis välja olemasolu röömudest? Ent väikelinnal on oma seadused, ja mis poissmehele on lubatud, seda ei andestata kunagi lesele.

Heinrich Timmi naine oli nüüd juba kümme aastat surnud. Nad olid elanud hästi, ja kui Timm oma naist mattis, oli ta valu nii suur nagu igal teiselgi mehel, kes on kaotanud südamest armastatud naise. Kui vähemalt lapsigi oleks järele jäänud, kes oleksid täitnud tühja koha ta südames! Nii aga oli ta ükski ja naabrite ligimesearmastus tegi ta üksinduse veel tunduvamaks. Kümme aastat oli möödunud ja ikka veel räägiti temaga kohtudes ta surnud naisest: kui kena see olevat, et ta teda nii aus pidavat; kuidas armas naine ülal taevas oma mehe üle röömustuks, kui ta võiks teda siin all näha, sest kas pole tösi, ta ei suutvat head kadunukest unustada, ja eks ole, ta ei mõtlevat iialgi taas abielluda? — Tõele au andes: Heinrich Timm oli oma naise ammu unustanud. Sest kaks aastat abiellu ei kaalu üles inimelu kestust. Ent kuidas oleks ta võinud kõigutada inimeste usku? Kas pidi ta neile ütleva, et elu on sammunud edasi? Et ta pole puust ega ta süda kivist? Ja et ta juba palju kuid oli tulvil lõõma noore ja vaimeustava lese Franziska Klementine vastu? Teda poleks kunagi mõistetud ega talle kunagi andestatud. Mis jäi siis Timmile muud üle, kui salaja oma pruudi juurde hiilida või teda õõsiti enda juurde paluda, sest on ju nii

... KUTSUVA SUUSATAJAJAID

palju läbi rääkida ja otsustada, kui lähenemas on abiellumine. Ja nii läks noor lesknaine üsna salaja kaks korda nädalas õõsiti leskmehe juurde, avas aiavärava, ruttas tihedest sirelipõõsastest mööda, peitis end viivuks roosipuhma taha ja kiirustas siis üle laia muruplatsi kuni majaukseni, kus Timm teda ootas põksuva südamega ning haaras igatsevalt oma embusse. Ja kuna oli suvi, kandis naine valget kleiti. Oo, milline mõistmatu ja lühinägelikkus naiste pooli! Valged rõivad salajastel armastusteedel! Kas te ei tea siis midagi abielunaise rahutusest, kes õõsiti akna juures seisavad, et vaadata, kui meest kodus pole, kas ta juba tuleb, või aknast välja vaatavad, et mitte meest näha, kui ta on kodus? Nii juhtus, nagu pidi juhtuma: varsti teadis kogu linn, et Timmil oli armsaim. See oli esimene samm patuteel uuesti abiellumiseks. Ent jumalale tänu, veel polnud see niikaugel. Heale õndsale naisele, kes sulges oma silmad kümne aasta eest, võlgneti ometi valvelolekut, et ükski järeletulija ei istuks ta tugitooli, ei õmbleks ta õmbluslaua juures ega sööks ta noa ja kahvliga. Armsaimat võis ju mehele veel kuidagi andestada, sest mehed on ju nii maiad. Ent abiellumist? Ei, sel puhul oli vaja silmad ja kõrvad lahti hoida. — Kui oleks hoitud ainult silmad ja kõrvad lahti! Ent suu püsib kergemini ärksana ja hammaste võre pole küllalt tihe, et sõnu kontrollitumalt välja lasta.

Ühel päeval leidis Heinrich Timm end kahe naabrinaise vahel, keda vihm oli ajanud ta esikusse. Timm ei pääsenud neist, sest nad hakkasid ilmast rääkima ja jõudsid varsti sinna, kuhu nad tahtsid jõuda.

„Jah, tõepoolest, mida te arvate selle sajuhoo kohta, armas härra Timm?“

„Ihm on õudne!“

„Nii halb pole ju aastaid olnud — viimane kord, kus

suvel niipalju vihmasadas, oli kümme aastat tagasi. Siis elas teie armas naine veel."

"Jaa, jaa, teie armas naine elas siis veel," torkas teine sekka, „sellest on nüüd juba kümme aastat tagasi! Oli see alles hea naine! Kahju, et ta nii vara pidi lahkuma! Ja teie pole teda ikka veel unustanud, armas härra Timm!"

Heinrich Timm ei vastanud. Ta poleks seda suutnudki. Sest otsekohe kummardus üks naistest salapärase ilmega tema poole ja sosistas: „Teie armas naine pole teid ka veel mitte unustanud, härra Timm!"

„Minu naine?"

„Jah! Ma nägin teda nimelt eile."

„Teie nägite minu naist?"

„Jah!"

„Ent see on ometi võimatu!"

„Mitte teie armast naist isiklikult, vaid ta armast vaimu!"

„Ta vaimu?"

Naised noogutasid innukalt: „Nägime seda oma silmaga! Juba nädalaid ilmutab end aias teie armsa naise vaim. Ta sammub päris aeglaselt läbi värava. Siis ruttab ta mööda sireleist, milliseid ta nii armastas, seisatab rooside juures, millised teie ta vihastamiseks just sinna istutasite, kuhu ta tahtis pesupuid asetada, ent see kõik on nüüd juba unustatud

J. R. Harrer

TÄHTSUSETU KIRI

Olga teadis, et Serge teda armastas, ja siiski oli ta kiivas. Ta oli kiivas igale tüdrukule, kõige rohkem aga Marinale. „Sa ei tohi üldse enam Marinale vaadata, sa ei tohi teda tervitada, sa —"

Serge kiristas hambaid. „Sa nõuad võimatut! Mul on ju Marinaga igapäev ametis tegemist, ma olen tema jaoskonna šeff. Ma pean talle vastama, kui ta tervitab; ma ei saa temast üle vaadata! Sa pead sellest aru saama!"

„Kui mina veel teie büroos töötasin, ütlesid sa alati, ma ei tohtivat sellest midagi märgata lasta, et meie teineteist armastame! Mina, jah, mina pidin jahedat mängima! Ja Marina võib sinu ümber lipitseda!"

Olga ulus. Siis ohkas Serge ja ütles:

„Hüva, ma hoian end tagasi, niipalju kui saan, ilma et see teistele silma paistaks. Muide, sinu kiivus on täiesti alusetu!"

„Nii? Alusetu? Kui ma kolme päeva eest Marinat nägin, oli tal nii õnnelik nägu ja ta naeratas nii rõõmsalt, et ma kohe teadsin: ta on vaid seepärast õnnelik, et sa teda armastad!"

„Olga, sa näed vaime! Ja üldse, ma ei taha end rohkem sinu poolt piinata lasta! Sellest pole küllalt, et ma ei tohi ühtegi teist naist vaadata, vaid sa teed end kahtlustustega Marina suhtes ka naeruväärseks! Ja kui naine end naeruvääristab, kaotab ta ka igasuguse võlu!"

Olga vaatles meest suuril silmil. „See tähendab, et sa —"

„Ei, ma ütlen seda niisama! Niisiis, Marina on mulle õhk! Ta teab, et mul on ilus sõbratar, kuigi ta ei tea, et sina oled minu sõbratar. Ja nüüd: mitte üks sõna enam sellest! Muidu —"

Sel momendil helises eestois telefon. Serge lahkus toast. Kui ta mõni minut hiljem sisenes, märkas ta, et Olga oli halvas tujus, igatahes hoopis teisiti kui enne.

„Mis siis jälle on?" küsis Serge. Olga vaatles teda tõsiselt.

„Serge, ausõna! Kas Marina kirjutab sulle?"

„Jumala pärast," mõtles Serge, „ta soris minu kirjatasku!" Tõepoolest, kuub rippus veidi teisiti varnas. Ja kirjataskus peitus üks kiri Marinalt. Välkkiirelt kaalutles ta.

„Jah, ta kirjutab vahel. Üsna tähtsusetuid asju!" vastas ta siis.

„Üsna tähtsusetuid asju! Noh, ilus!"

„Jah, ilus! Ja lõpp sellega!" Ta teadis, et Marina mõne minuti jooksul, millal ta oli telefoneerinud, ei saanud kirja läbi lugeda. Ta oli võib-olla vaid käekirja ära tundnud. Kuid tulevikus tahtis Serge ettevaatlikum olla.

„Kui Marina sulle uuesti kirjutab, pead tema kirja mulle näitama. Need on ju vaid tähtsusetud kirjad, nagu sa ütled!"

ja andestatud. Siis jookseb ta ü'e muru, mille ta ise nii suure vaevaga külvab ja mille teie koer ikka jälle üles kratsis, kuni teie siis pidite järele andma ja oma koera ära müüma. Ja järsku kaob ta iga kord teie majauksel!"

„Iga nädal kaks korda!" kinnitas teine.

„Ta on rõivastatud valgesse!"

„Ja ikka ühtevisi!" noogutas teine vaenlikult.

Heinrich Timmi valdas õudus. Ent mitte vaimu pärast. Ta vaikis kaua. Siis ütles ta kõledalt: „Ma tean seda. Alles eile oli minu hea, õnnis naine jälle minu juures."

„Mis te ütlete!" hüüdsid mõlemad vanad naised.

„Jah, alles eile oli ta jälle siin," jätkas Timm kurvalt. „See oli viimse kord, sest ta ei tule kunagi enam. Ma täitsin eile ta viimse soovi?"

„Soovi? Millise soovi?"

„Aastaid piinas ta mind! Püüdsin seda talle ära laita. Asjatult! Ta ütles, ta ei leidvat enne rahu, kuni ma viimaks ometi nõustun. Siis andsin ma järele. Ma andsin talle eile lubaduse."

„Millise siis? Millise siis?"

Timm naeratas sõbralikult: „Et väldin läbikäimist oma naabritega, loobun oma kurvast lesepõlvest ja abiellun noore lese Franziska Klementinega."

Serge oli kohe plaani sepitsenud. Ta naeratas.

„Jah, Olga, kui see sind rahustab, luban sul Marina järgmist kirja lugeda!" —

Nädal hiljem kohtas Olga juhuslikult oma endist kolleegi Marinat. Ülisõbralikult tervitas ta oma vihatud rivaali. Kuna mõlemal oli aega, astusid nad ühte kohvikusse ja lobbiesid. Siis küsis Olga:

„Kas sul on mõni sõber, Marina?"

Marina naeratas.

„Milline küsimus! Sul on ju ka sõber! Kas sa ei tahaks teda kord mulle esitleda? Siis ka mina —"

„Oh," katkestas teda Olga, „minu sõber on liiga inimestekartlik, et inimeste seltsi minna."

„Vaene Olga! Minuga on teisiti. Minu sõber kannatab ühe tuttava kiivusetuju all, kes talle järele jookseb. Mõtle vaid, Olga, too naine on minule armukade! Ja kuidas veel! Nüüd tahab ta koguni ühte kirja lugeda, mille oma sõbrale kirjutati! Ma pean säärase kirja kirjutama, külma, tähtsusetu kirja, milles ma ei tohi midagi niisugust kirjutada nagu muidu tavaliselt! Pean teda koguni teietama!"

Olga süda löi palavikulise kiirusega. Kuid ta kogus end ja naeratas.

„Jah, nii need mehed on!" ütles ta muuseas. Seal hüüatas Marina järsku:

„Olga, tahad sa mulle meelega teha? Palun! Sina kirjutasid alati ilusaimaid kirju meie büroos. Sul oli parim stiil meist kõigist ja parimad ideed! Palun, tee mulle üks säärane kiri!"

„Meelsasti! Kui saan sind sellega aidata!" —

Juhus tahtis, et Marina sai järgmisel päeval puhkust. Mõni päev hiljem ütles Serge, kui Olga teda külastas:

„Mõtle, Olga, lõpuks saan sulle ühte Marina kirja näidata. Säh, loe! Selle kirja kirjutas ta mulle puhkusele!"

Olga luges, kuna Serge teda jälgis. Kui Olga oli kirja lugenud, naeratas ta. Serge ütles:

„Noh, armsaim, oled sa rahul? Kas kirjutab mõni armunud tüdruk armsaimale sääraseid kirju, nii tähtsusetuid kirju?"

„Jah, Serge, see ei ole armastuskiri... Kuid siiski, üht ei mõista ma. Kas Marina ei õpi kunagi õieti kirjutama? Kas ta peab alati nii palju keelelisi vigu tegema?"

Serge naeris valjusti.

„Aga Olga, sa tead ju, et Marina kirjad alati vigadest kubisesid! Mispärast peaks ta mulle vigadeta kirjutama?"

Olga vaatas Sergele tõsiselt, õigemini kurvalt silmi ja ütles aeglaselt:

„Jah, Serge, just selle kirja oleks ta pidanud veatult kirjutama, sest mina andsin talle eeskirja tõesti vigadeta kätte."

A/s. KAUBA PANK,

Suurturg nr. 12,
oma majas

• TARTUS •

Juhatuse telet. 22-09
Kodukeskjaama telef. 41-40

Oma kapitalid üle Kr. 545.000.— :: Toimetab kõiki pangaoperatsioone

Kindlustuse Aktsiaselts Eesti Lloyd'i Tartu peaesindus

OSKUSEST ARMASTADA . . .

„Mis on armastus?“ Nii küsitakse ikka jälle. „Peab oneti olema midagi säärast nagu eriline armastuskunst!“ „Milline on saladus, mis äratub armastuse ja annab vastu veel palju suurema armastuse?“ „Miks X-i nii väga ihaldatakse, kuna mina saan vaid külma tähelepanu osaliseks, kuigi kõik ütlevad, et olen ilusam kui keskmine naine ja ka majanduslikult pole ma päris halb partii? Niisiis, millest see oneneb? Millised salakunstid on siis selle X-i kasutada?“

Armastuses peab evima oskust, ent mitte mingisugust salapärast armastuskunsti! See oskus on lihtne ja ta on õpetatav ja õpitav kõigile, kel on julgust õppimiseks. Kätesaadamatuks jääb ta aga kõigile neile, kes ikka midagi uut ootavad väljastpoolt, kes näiteks arvavad, et „õnne evida“ olevat juhus, see langevat kellelegi kusagilt osaks, olevat mingisuguse õnnejumalanna kingitus üleöö. Säärseid inimesi pole kerge aidata, kes on kurdid tööle ja selgusele ning kuuluvad mingit salapärast all- või pealmaailma. Nii ootavad nad ja jätavad hooletusse tegelikkuse ja olemasoleva ja hädaldavad, kurdavad ning kaebavad kõige üle, jättes tähele panemata peasüüdlase, nimelt enese.

Mis on siis armastuse reaalne? Armastus on kõigepealt loomulik. Ent inimene on võimelisem kui ükski teine elav olend kultuurseks tegema armastuse olemust, teda kõrgemale tõstma instinktide tardumusest ja pimedusest vaimuse, tõelikkuse, hea ja ilusa riiki.

Inimene on niisiis ainus elav olend, kes on võimeline mitte ainult oma vaimuga vallutama ja oma teenistusse seadma loodusjõude, vaid ka neid endas kultiveerima.

Kuis võib see sündida? See on lihtne nagu kõik, mis on suur!

Mees arvestagu järgmisi nõudeid. Jää armastuses nii korrallikuks ja seemiselt viisakaks oma naise, sõbratari või kihlatu vastu, nagu sa olid, nähes teda esmakordselt ja lootes kogu südamest, et ta saaks sinu omaks. Jää või saa jälle nii peeneks, nagu sa olid esimesel kohtumispäeval temaga. Argipäevsus labastab ja kainestab, võitle selle vastu, et ta sinu naise teeb tavaliseks, ainult sinu naiseks. Jah, sina — sina oled selles vähemalt sama palju süüdi nagu ta ise, kui see on sündinud. Mida enam sa paned oma naisesse i'u ja head, seda enam on kõike seda temas ja seda enam leiad sa temas. I'us pilt looduses või maalikunstis on ainult sellele ilus, kes suudab midagi endast paigutada pilti. Meie kuuleme küll alati ekslikke väiteid: see pilt ei ütle mulle midagi, see pole ilus. Vale on nimelt arvamus, et ainult pilt ise peaks sulle midagi andma. Ei, sina — sina kui vaatleja pead pildile ka pisut andma, sina pead talle midagi ütleva, mitte ainult pilt sulle.

Su naine on nii tänulik ja tal on nii hea, kui sa teda imetled, talle midagi kõrgemat sisendad. Ta on nagu nõu, mida sa pead täitma hea ja ilusaga. Muidu püüab ta kuskilt mujalt leida imetlejaid või ta muutub õnnetuks ja seemiselt kindlustetuks, umbusklikuks omaenda väärtuses. Ta kahtleb, kas ta üldse on väärikas ja armastusväärne. — Leidub mehi, kes oma naise juures ei leia enam midagi kena, kuid võõra naise juures armastavad peaaegu sama väimust, samu seemisi omadusi. Miks? Kuna nad teevad kenamaks selle argipäevsusest veel paljastamata olemuse, panevad sellesse veel võõrasse olen-disse oma isiklikud ideaalid. — Tähendab, jää viisakaks, peeneks, rüütellikuks, lootusrikkaks nagu esimesel päeval või püüa selleks taas saada. Säärse ravita sinu poolt sureb mahedaim olend või närbub nagu lill. —

Naine arvestagu järgmist. Jää vääriliseks igapäevsuses, vääriliseks, et sind armastataks. Tee end armastusväärseks — väliselt ja seemiselt. Ära muutu tavaliseks, ei rõivastises, kõnes, miimikas, hoiangus ega rühis. Säilita oma häbelikkust ka abielus, sest mees tahab naist, ka oma naist ikka jälle avastada, uuesti vallutada. Nii püsib naine romantilisena, tähendab, kuidagi ja kusagil veel tundmatuna, veel salapärasena. Üldisi näpunäiteid ei saa siin anda, ent iga naine leiab tee, mida tema, võib-olla ainult tema võib käia.

Mõlema kohta on maksev armastuseoskuse põhireegel: meie võime sellega iga päev alata! Algamiseks või taasalgamiseks on ikka veel aega, niikaua kui elame. — Ise aga saab õnnelikuks see, kes püüab teisi õnnelikuks teha. See põhireegel on eelkõige kehtiv argipäevsuse ja kõige pisemate pisiasjade kohta. Nii saabus igas argipäevsuses kord pidulik silmapilk ja sel on jõudu küllalt kiirata valgust ja soojust üle kogu tavalisuse.

MISTINGUETT,

igavesti noor revüülauljanna Parnis, abiellus 68 aasta vanuselt kuulsa pankuriga.

Naised ilma vanaduseta

Kõikidel aegadel on leidunud naisi, kes evivad igavese nooruse saladust. Kuigi neil on mõned kortsukesed, mõned hallid juuksed, mõjuvad nad siiski nii noorelt ja vaimustavalt, nagu oleksid aastad möödunud neist jäljetult. Saladus ei seisne mitte imettegevais vahendeis, kuigi ka kosmeetika ja keharavi palju kaasa aitavad. See on üksikute naiste hävimatust vitaalsusest, eluajutamistest ja elujõust. — Klassilist näiteist võiks mainida Ninon de Lenclos'd, kellest räägitakse, et isegi ta lapselaps armus veel temasse. Kleopatra oli neljakümne-aastane, kui Antonius langes ta võrku. Ja praegugi on veel tuhandet pealvaatajaid vaimustatud üle kuuekümnepäevase Mistinguett'i temperamentsetest tantsudest ja ta nooruslikust naeratusest. Talispordi-platsidel näeme sageli saledaid, karastatud naisuusatajaid, kes säravil silmil võidu oma lastelastega vihisevad mägedest alla. Kui Yvette Guilbert, kes on kaugel üle kuuekümnepäevase, laulab noorest tütarlapselt, usume ta oma noorust ja armastust, nii särav on ta pilk, nii soojaks jäänud ta hää. Ja paljud tundmatud igapäevanaised, kelle elu mõõdub perekonnaringis, mõjuvad oma täiskasvanud laste hulgas nagu nende vanemad õed. — Imelik on see, et naised, kes kogu elu end kartlikult hoiavad, ravivad ja hellitavad, ei jää kunagi nii nooreks nagu need, kes on võidelnud, armastanud ning kannatanud. Seemise nooruse juurde, mis trotsib vanadust, kuulub täielikult elatud elu. Siis aga võime rõõmu tunda, evida silmi kõige jaoks, võime imestuda, vaimustuda. Mitte kehvalt tagasi vaadata, vaid enda ümber, enda ette vaadata!

YVETTE GUILBERT,

kes juba on kaugel üle 60 aasta vana, vaimustab ikka oma kuulajaid sooja häälega ja särava pilguga.

CÉCILE SOREL,

väsimatu maailmakuulus näitlejanna, esi-neb alati suure eduga Comédie Française'is.

MYRNA LOY

FILMIST

MYRNA LOY ROMANTILINE ELU •

Myrna Loy sattus filmi, ilma et ta ise õieti teaski, kuidas see juhtus. Jah, see on pikk romantiline lugu, õigemini romaan. Ent selle romaani esimene peatükk algab hoopis ebaromantiliselt.

Myrna Loy sündis 2. augustil, üsna tavalisel päeval, Montanas, USA-s, ühes talumajas. See ei äratanud kelleski tähelepanu peale ema, isa ja lähemate onude ning tädide.

Võtmed

Nad olid alles lühikest aega abielus. Ja kui seda ollakse, siis tuntakse end uurijana, kes esmakordselt satub tundmatusse loodusesse.

Kõik oli veel uus selles abielus, veidi võõras ja siiski nii ilus. Õpiti teineteist tundma ning mindi avastusreisidele teise hingemaailma. — Aili oli läinud oma mehele tööle vastu ja nüüd nad sisenesid oma uhiuude kodusse.

„Siin lõhnab sigarite järele,“ ütles härra Kruus ja tõstis haistes nina. Ta ise suitsetas vaid sigarette.

Noor naine võpatas, siis hammustas ta huulde. Õnnelikul kombel tegeles mees parajasti mantli seljastvõtmisega ja ei näinud teda. Aili kadus kiiresti kööki. Kui härra Kruus tahtis mantlit varna riputada, kõlises midagi taskus. Õige, võtmed! meenus talle. „See tuleb sellest, kui noorelt abiellutakse ja lisaks veel armunud ollakse.“ Ta pomises veel mõned väikesed etteheitel enesele ja tõi mantlitaskust kimbu võtmeid nähtavale. Need olid tema büroo- ja kassavõtmed, millised ta tavaliselt andis maja uksehoidjale, et tema kolleeg, kes tuli hommikul alati varem, saaks neid kasutada. Täna

Ainus ajaleht, milline teatas sellest sündmusest, laskis endale maksa asukoha eest „perekonnaseisu-teadete“ all. Ent see ei huvitanud kedagi, sest esialgu oli Myrna Loy vaid väike tavaline tüdruk, kes suuremaks kasvades käis iga päev koolis, evis suvel tedretähnilit nägu ja sarnles üldiselt rohkem tänavapoisiga kui kombelise kodanikutütreaga. Ühel päeval — kroonikutele ei ole teada, miks — kolis perekond Williams Kaliforniasse. Myrna, kes võttis Loy nime alles palju hiljem, oli nüüd vana küllalt, et endale elukutset valida. Kuna ta millegi vastu ei tundnud erilist huvi, seevastu omas aga suurepäraselt joonistamisannet, otsustas ta Los Angelese kunstikooli minna ja skulptoriks õppida.

Siin aga algab teine peatükk, samuti ka lubatud romantika. Myrna Loy laskis end kord ühel tuttavalt päevapiltnikul pildistada. Pildid õnnestusid nii hästi, et meister pani nad välja vaatekasti. Oli see juhus või „saatus“ — igatahes juhtus, et Rudolf Valentino, oma aja armastatuim ja populaarseim filminäitleja Ameerikas, möödus sellest vaatekastist, kus Myrna Loy väljapandud pilt ta pilgu maagiliselt külge tõmbas. Ta sisenes otsejoones päevapiltniku juurde ning päris huvitava noore daami nime.

Kaks päeva hiljem lahkus Myrna Loy kunstikoolist ja proovis filmiateljees oma esimest filmiosa. Tulemus näitas, et Valentino ei olnud üksi võluvaim näitleja, vaid ka oivaline talentidekütt. Myrna Williamsist sai filmitäht Myrna Loy. Esimestele filmiosadele järgnes palju teisi, millised kõik töid talle edu ja evisid ainult üht pahet: ta pidi end nende pärast, vastavalt käsikirja nõuetele, muutma hinduks, mustlannaks, malailannaks, hiinlannaks, araablannaks jne., ent kunagi ei võinud ta jääda iseendaks. Teda peeti tüübiliseks, idamaiselt salapäraseks vambiks. Myrna ei teinud midagi selle vaate muutmiseks. Ta oli muutunud veidi fatalistiks — võib-olla paljude hommikumaste osade pärast — ja ootas, kuni saatus ise sekka haaras.

Seda tegi saatus Myrna Loy eluromaani kolmandas peatükis. Pärast esimese lepingu lõppemist sai ta meelitava pakumise ühelt teiselt filmiühingult, nimelt Metro Goldwyn Mayerilt. Ta võttis selle vastu, olles nüüd täpselt seda leidnud, mida ta juba kaua oli soovinud: ta tõltis iseenest mängida. Oriendi pruun mink visati nurka ja selle asemel tegeles Myrna oma ilusa, tumeda varjundiga lauluhääle väljakoolitamisega.

Siis saabusid ta esimesed suured osad, millistes ta ka meil on saanud tuttavaks ja armastatuks. Nimetame vaid: „Inimesed valges“, „Tema sekretär“, „Lõbusad patustajad“, „Ja see nimetab end detektiiviks“, „Õõ Kairos“, „Piloot nr. 7“.

Ent ka kunstniku eraelu saatus sarnaneb veel ikka romaania. Kes tunneb Hollywoodi atmosfääri, see teab, mis see tähendab, kui Myrna õnnestus, hoolimata piinlikust „valvamisest“ ameerika ajakirjanduse poolt, salaja abielluda. See oli tõesti suureks üllatuseks publikule ja raske lõök kunstniku arvukale imetlejaile, kes olid Ameerikas klubideks koondunud. Sääraste austajate klubide nimeks oli tavaliselt „Meie-tahame-Myrna-Loyga-abielluda-klubi“ ja nad andsid nii Ameerika avalikule arvamusele teada, et nad olid leidnud Myrna Loy oma abielunaise-ideaali.

Armukadedus ei väldanud aga kaua. 1938. aasta algul valiti Myrna Loy ühe Ameerika ajalehe 30 miljoni lugeja poolt filmikuningannaks. Ja see on talle küll parim tõendus üha kasvavast poolehoiust, mida ta võlgneb samapalju oma näitlejavõimetele kui oma naiselikule sarmile.

aga oli härra Kruus büroost oma ilusa naise saatel lahkunud ja sealjuures võtmed hoopis unustanud. Noh, asi pole nii hull, homme läheb ta lihtsalt pool tundi varem büroosse. Ta pani võtmekimbu väikesele lauale esikus ja sellega paistis asi olevat lõppenud. Lõbusat viisi endamisi ümisesedes sisenes härra Kruus oma tuppa. Kohe seejärel tuli Aili köögist. Ta nuusutas veel kord ja avas kiiresti esiku akna. Siin lõhnas tõesti sigarite järele. Siis vaatas ta küsivalt ümber. Ehmunud langes ta pilk võtmetele. Hetk hiljem olid need kadunud.

„Eero,“ ütles proua Aili, „ma pean veel enne õhtusööki paar tarvilikku käiku tegema. Ma tulen varsti tagasi.“

„Ma saadan sind!“

„Ei, Eero, kallid, sa oled väsinud, ma pean ka veel ühest ärist teise jooksma, see ei sobi nii suurtele ja tugevatele meestele nagu sina...“

Juba oligi ta ära. Härra Kruus raputas hämmastunud pead. Mis oli Ailil järsku?

Tal oli väga kiire. Tänavanurgal võttis ta takso ja nime-
tas juhile ühe aadressi. Kohale jõudnud, väljus ta, sisenes
ühte majja ja helistas uksehoidja juures. „Kas härra Maat on
juba koju jõudnud?“ küsis Aili.

„Ei, ta tuleb tavaliselt alles hilja õhtul,“ arvas naine.

„Ta unustas täna pärast lõunat võtmed meie juurde. Ja
kuna ma mõtlesin, et ta ei pääse nendeta oma korterisse, tõin
nad kaasa.“ Kergendusohkega ulatas Aili majahoidjale võtmed.
Siis ruttas ta koju tagasi.

Vahepeal tundis härra Kruus igavust. Ta vaatas veidi
aega aknast välja, siis võttis ette koduse jalutuskäigu. Esikus
sattus ta pilk tühjale lauale. „No-noh,“ ütles ta imestunult,
„kuhu on siis võtmed jäänud?“ Meestele omase põhjalikku-
sega hakkas ta otsima.

Kui Aili koju jõudis, olid esikus kõik mööblitükid seintest
eemale nihutatud.

„Kus on võtmed?“ Nende sõnadega võttis härra Kruus
oma naise vastu, vaadeldes viimast tõsiselt.

„Võtmed?“ sosistas Aili.

„Muidugi võtmed. Mis peab see tähendama?“

„Millised võtmed?“

„Millised, millised! Loomulikult minu büroovõtmed. Ja
kassavõtmed olid ka seal küljes!“

„Ma ei tea — ma — ei — tea — tõesti — mitte,“ nuuk-
sus Aili.

„Muidugi tead sa. Ja silmapilk ütled sa, mis sa nendega
tegid!“

„Mul oli pärast lõunat külaline — oli külaline — sõbranna
— uskusin, et tema on võtmed unustanud. Sinu omad viisin
ära.“

„Ahaa!“ härra Kruusile koitis midagi. „Ja sinu sõbratar
suitsetab sigareid, mis?“

„Jaa-jaa.“

„Nüüd on küllalt! Pihhi või ma —“

Sel hetkel helistati. Härra Kruus tõmbas korteriukse nii
ägedasti lahti, et väike poiss, kes seisis väljas, tõmbus ehmu-
nult tagasi.

„Härra Maat saadab võtmed tagasi,“ ütles poiss arg-
likult, „ja ta laseb tervitada. Ta arvab, et siin on tegemist
eksitusega, sest ta ei olevat oma võtmeid teie juurde unusta-
nud.“

„Nii, nii, mu laps, kas sa võid mulle öelda, kes see härra
Maat siis on?“

„Minu vanaisa!“

Härra Kruus hingas sügavasti nagu jõehobune. „Ja kes on
sinu vanaisa?“

„Konnasilma-operaator.“

„Ahaa!“ ütles härra Kruus, võttis võtmed vastu ja tasus
poisile rikkalikult. Siis läks ta oma nuuksuva naise juurde.

„Seda sa oleksid võinud kohe öelda, mu tüdruk,“ arvas
ta üsna õrnalt ja silitas Aili juukseid. „Lohuta ennast, ja kui
härra Maat veel kord tuleb, siis saada ta ka minu juurde.
Mul on nimelt ka konnasilmad!“

Miks ei ole mõned inimesed sümpaatsed?

On olemas palju korralikke, heasüdamlikke inimesi, kel-
lest ometi igati leiab, et nad on „siiski nii ebasümpaatsed“.

Minu sõber Tarm näiteks. Öilis hing, abivalmis, tegu-
võimas, asendamatu — ent ebasümpaatne! Vaid lihtsalt see-
pärast, et ta on langenud omaenese naljade kätte. Tal on või-
matu lasta ühtki juhust mööduda ilma teise kulul nalja tege-
mata. Teised, see tähendab mitte-tabatud, naeravad muidugi.
Et aga igaüks varem või hiljem ka ise on märklauaks, vallu-
tas aegamööda kõiki ta sõpru ja tuttavaid viha tema vastu.
Teda ei kutsuta enam külla, tema teelt põigatakse kõrvale.
Ja kui temast on juttu, ütlevad kõik — vastavalt oma tem-
peramentidele — kas kahetsevalt, kahjuröömsalt, kõheldes või
vihaselt: „Vastik poiss!“

Teine tavalisim viis end ebameeldivaks teha on harjumus
teist katkestada, et ise kõnelda. Hakkab näiteks keegi mõnd
lugu jutustama, olles vaevalt kaugel sissejuhatuses, kui
juba kuulatakse öeldavat: „See ei ole veel midagi! Kuulake
parem, mis mulle hiljuti juhtus!..“

Selle pahe pehmem variatsioon seisneb selles, et mitte
pidevalt ise ei räägita, vaid vahel lastakse ka vaheaega tekkida,
mille vältel aga teist üldse ei kuulata. Säärane vestlus kulgeks
järgmiselt. Partner: „... ja siis ma olin muidugi raevunud
ning ütlesin talle, ma ei talu midagi seesugust oma majas! Oli
mul õigus?“ Ebasümpaatne: „Jaa, ütlege mulle — mul tuleb
parajasti meelde —, kus teie lasete õieti oma rõivad õmmelda?“
See mõjub nagu külm vesi — nii jahutavalt.

Või näiteks nii: härra A-d tutvustati härra B-le. Järgmi-
sel päeval saab härra B teada, et härra A on teda kohe pa-
lunud oma õemehele paremat kohta soovitada. Tema tutvuste
juures olevat see ju kerge! Tagajärg on, et õemehe eest ei
lausuta ühtegi head sõna, härra A aga paistab härra B-le
ja sellele, kes neid tutvustas, äärmiselt taktitu inimesena.
Seltskondlikke tutvusi kohe ära kasutada — kuulub piinlike-
mate eksimuste hulka sümpaatiat kirjutamata seaduses.

Ka naistel osutub kergeks end ebasümpaatseks teha.
Lihtsaim vahend on: flirtida oma tuttavate meeste, sõprade
ja peigmeestega. Ei pruugi midagi halba mõttes olla, ka
mitte mingit „tõesti üle võtta tahtmist“ või sellesarnast. Jät-
kub, kui lastakse juhuslikult keelelt libiseda: „Helga mees
oli hull minu järele — muidugi ei teeks ma Helgale, vaeseke-
sele, kunagi seda!“ Kuidagiviisi saab Helga sellest teada ning
võib sada ühe vastu kihla vedada, et nii suurejoonelisel
loobuja ei muutu talle seeläbi sugugi sümpaatsemaks!

Veel kaks teist teed ebasümpaatsusele on puhtnaiselikud.
Kindlasti tunnete ja põlgate ka teie daami, kes teile igal või-
malikul juhusel esitab küsimusi, nagu: „Kui suur on õieti
teie mehe palk, mu armas?“ — „Kas ei ole siis ühtegi välja-
vaadet teie tütre abiellumiseks?“ — „Kunas teeb teie peig-
mees oma lõppeksamid?“ — „Kui palju te kaalute?“ — „Kui

vana te olete?“ — „Kas teie juuksed on blondeeritud?“ Ja ikka
nii edasi. Indiskreetsete küsimuste sari on lõpmata pikk, see
sobib iga inimese ja iga olukorra juurde ning tabab täpselt
kõige tundlikumaid kohti.

Teine moodus seisneb selles, et antakse meeleldi nõu —
küsimata muidugi, ent seda tungivamalt. Eriti armastatud on
näiteks: „Mina enesele küll seda meeldida ei laseks, kui minu
mees seda teeks!“ — „Teie peaksite tõesti midagi oma jume
heaks tegema, mu armas!“ — „Mispärast ei lase te lapsel veel
üht kooki süüa, see ei tee talle kindlasti halba!“ Viimast
öeldakse muidugi lapse kuuldes!

On võimatu kõiki seesuguseid „häid“ nõuandeid loen-
dada. Neid on palju nagu okkaid roosikimbu küljes ja nad on
niisama kasutatud. Tuleb öelda „täna väga“ ja naeratada nõu-
andja heatahtlikkuse üle, kui ta soovitude järgi ei tehta.

On olemas, kuigi harvem, ka mehi, kes teevad end takti-
tute küsimuste ja ülearuste nõuannete läbi ebaarmastatuks.
Spetsiaaljuhtum on autot juhtiva naise kõrval istuv mees.
Kes seal ei jaga palumatuid nõuandeid, on valge vares teiste
seas!

Mõlemal sool on ühine võimalus end iseenesest kiidu-
väärt iseloomujoone läbi teha vihatavaks, nimelt „avameel-
suse“ läbi. Sageli on seda võrratult raske eraldada sihilikust
solvamisest ning tabatu võtab ka vähe aega selleks. Ava-
meelsus algab: „See kübar ei sobi sulle hästi!“ (ka kui tea-
takse, et teisel ei ole uue ostmiseks raha) ja jätkub kuni:
„Ma ei saa aru, aga teie ema ei meeldi mulle hästi! Ma ei
usu, et ta sellest haigusest paraneb!“ Nii siirad inimesed on
tavaliselt väga kõrges arvamuses enesest. „Ma ei saa valetada!“
vastavad nad arvustajale ja säravad enesega rahulolust. Ent
kui nende avameelsusele vastatakse antipaatiaga, siis hädalda-
vad nad tundlikuks muutunud maailma üle, milles ausal,
tublil inimesel, kes nii kõneleb, nagu ta mõtleb, ei olevat enam
kohta!

On olemas veel palju väikesi jooni, millised teevad oma
kandjad olevusteks, kes langenud seltskonna põlu alla, nagu
oleksid nad nakatavad. On olemas härrasid, kes alati palu-
mata lubavad igaühele „edasipääsu“ ja siis kõiki neid, kes
midagi saavutavad, peavad oma kaitsealusteks. On olemas iga-
vesi naljajutustajaid, kes iga seltskonna lõhestavad oma anek-
dootidetõvega ja muudavad selle passiivseks publikuks, nii et
keegi ei oska enam teisega midagi peale hakata. On olemas
blaseerunuid, keda ükski tort ega päikeseloojang ei rõõmusta,
kuna ta juba alati on näinud ilusamat, ja kes seeläbi ka teise
rõõmu rikub. Väikesed ja suured inimlikud nõrkused on
arvukad ja mitmekesised.

Jääb üle vaid imestuda, et on olemas ka tõesti keni in-
imesi ja et ka ebasümpaatsed ikka veel leiavad kedagi, kes
neid taluvad. See seisneb sümpaatsete tagasihoidlikkuses,
järeleandlikkuses, ükskõiksuses — ja neid on õnneks siiski
ülekaalus.

14. järg.

„Mis on juhtunud, Haller?“ hüüdis ta poolhäämarusse.

„Me oleme riivanud jäämäge või mõnd vrakki, kommodor!“ vastas Halleri metalne hääl pimedusest.

„Kas luugid on suletud?“ küsis Terhuysen. Ta oli jälle tagasi saanud oma rahu. Jah, need olid suletud.

Terhuysen lülitas valguseheitja, hele valgusjuga libises üle esilaeva ja valgustas silmipimestavalt merd. Siin ja seal suitses õhuke udu, mis roomas vee kohal. Midagi polnud näha. Siis helistas Terhuysen sädetelegraafi-ruumi ja käskis Staalil valmis olla.

Thele, Staalil assistent, oli telefonihelina peale ärganud ja ilmus haigutades uksele. Ta pilk suundus kellale, osutid näitasid viisteist minutit üle ühe.

„Mis on lahti?“ küsis ta. Äkki tundis ta, et aurik seisis vaht. „Me seisame? Mis on juhtunud, Staal?“

Staal kehtas õlgu. „Ma ei tea.“ vastas ta väsimult. „Oleme vist millelegi otsa joosnud.“ Ta hakkas aparaadil lööma: „MGX, MGX, MGX“ — see oli „Cosmose“ väljakutse.

Thele naeratas: „Ja ma ei märganud midagi, mitte kõige vähematki!“

„MGX, MGX, MGX!“ Veel kümne minuti eest oli Staal „City of Londoniga“ kõnelnud ja telegrafist Hiller oli talle head ööd soovitud. Võib-olla oli ta magama heitnud? Ka Cap Race'iga oli ta natukese aja eest olnud ühenduses. „MGX, MGX, MGX!“ Staal oli kõrvaklapid pähe asetanud ja kuulatas pingutatult. „Neetud!“ ütles ta. „Nad magavad vist kõik!“

Siis koputati aknale, algul ettevaatlikult, siis tungivamalt. Staal nägi Warreni erutatud nägu, ta viibutas aknaruudu taga paberilipakat. „Telegramm!“ hüüdis ta. „Kümme sõna, Staal! Vana sõpruse poolest!“

Staal kibrutas otsaesist. „MGX, MGX, MGX!“ Ja ta jätkas närvides värisedes kuulamist. Ta kõrv võttis vastu ainult tasase nagina. Keegi ei vastanud. Võib-olla oli jaamas, mille nad täna olid ära parandanud, jälle rike?

„Ainult kümme sõna, vanast sõprusest! Vannutan teid, Staal!“ Warren tegi paluvaid liigutusi.

Siis ütles Thele Warrenile: „Ärge segage meid, Prince. Me otsime praegu kibedasti mõnd ühendust.“

Aga Warren Prince ei lasknud end ilma pikemata heidutada. „Palun, Thele, saatke ainult kümme sõna. Kümneks sõnaks jätkub teil ometi aega? Olen teile igavesti tänulik!“

Ruttav karm samm tuli üle deki. „Minge kuradile, härra!“ karjus äkki kõva metalne hääl pimedusest. „Kasige minema!“

Warren tundis ära Halleri kuju. Ta ajas end sirgu täis imestust. „Olen Warren Prince Universe Pressist, New Yorkist,“ karjus ta vastu. „Protestin Ameerika pressi nimel teie käitumise vastu, härra Haller!“

„Protestige kasvõi põrgu nimel, aga kaduge siit eemale!“ vastas metalne hääl teravusega, mis ei sallinud enam mingit vasturääkimist. Haller mõõdus tast ilma talle vaatamata ja Warren tõmbus tagasi.

Haller astus jaama. „Ons teil ühendus, Staal?“

„MGX, MGX, MGX!“

Staal kuulas, klapid peas. Ta tõstis käe ja palus end mitte segada. Ta kahvatule siledale laubale ilmusid tibatilukused higipiisad, tihedasti üksteise kõrval. Mõõdus minut, mõõdus kaks minutit.

„MGX, MGX, MGX!“

Jälle mõõdus minut, higipiisad katsid üleni Staalil laia ja kõrge otsaesise. Siis kuulis ta, kuna ta hinge kinni pidas, tasast, vaevukuuldavat piiksumist. See oli „City of London“. Staal palus tal valmis olla, tal olevat tähtsaid teateid üle anda. „Cosmosel“ on juhtunud avariit. Siis hakkas vastuvõtja mürisema: Cap Race teatas enesest.

Staal hingas kergendatult ja äigas käega üle otsaesise,

et higi ära pühkida. „Mul on ühendus, härra Haller!“ ütles ta. „City of Londoniga ja Cap Race'iga.“

„Noh, siis on hästi!“ vastas Haller ja juba uksele lisas ta juurde: „See on jõe sigadus, mu härrad, neetud jõe sigadus! Olge valmis.“ Ta läks.

Summutatud gongilärm läbis magava laeva koridori. Iga ukse juures jäi gong vaht ja stjuuard ütles poolvaljusti: „Palun, tõuske üles ja rõivastuge! Laevaga oli õnnetus. Mitte mingit kartust!“ Ja juba läks gong edasi ja jälle kostis stjuuardi hääl: „Palun üles tõusta ja rõivastuda...“

Koridorid, trepikojad ja seltskonnaruumid olid äkki heledasti valgustatud.

Kabiinidest kostsid poolvaljud unised hääled. Uksed avanesid ja öörõivastises reisijad pistisid pead uste vahelt välja: „Kuulge, stjuuard, mis on juhtunud?“

Gong aga rändas edasi, stjuuard ei vastanud midagi. Ta oli juba järgmise ukse juures. „Palun üles tõusta ja rõivastuda! Laevaga oli õnnetus. Mitte mingit kartust!“

49

Nagu hirmulaine käis üle laeva. Halisev gongihääl ja stjuuardi jooksmine ukse juurest ukse juurde täitis reisijate südamed hirmuga. Nad vaevalt mõistsid, mis öeldi, aga need sõnad: rõivastuda — laevaõnnetus — ei mingit kartust! tungisid nagu teravad nõelad kõrvadesse. Segastena ja rahutult ilmusid reisijad koridoridesse. Mõned lõpetasid veel rõivaste nõõpimist, käies alarmeeriv gongihääl veel kõrvus. Mehed hakkasid juba varsti ükskõikseltsel kõnelema, mõned isegi naersid ja naljatasid, kuna naised esitasid kartlikke küsimusi. Mis on juhtunud? Miks äratati neid üles? Midagi polnud juhtunud, sama hästi kui mitte midagi! Nad olid jäämäega kokku põrganud, aga kokkupõrge oli olnud nii pisike, et keegi kabiinides seda ei märganud. Kõik sündis ainult kapteni ülligest ettevaatusest, et ta laskis reisijad unest äratada.

Seltskonnaruumid täitsid unest üles karanud inimestega, kes erutatult lobisesid ja küsitlesid. Jäämägi? Jaa, kuidas oli see võimalik? Kõik näis öösise luupainajana. Kahe tunni eest olid nad paha aimamata magama heitnud ja nüüd trumeldati nad öösel unest üles. Mehed näitasid muretut nägu ja nägid enesega vaeva, et varjata hirmu, mis hakkas nendes juba pead tõstma. Mõne minuti pärast aga, kui reisijad olid päris ärkvel ja olid veendunud, et tuled veel põlesid ja et palmiaed ja söögisaal olid endistel kohtadel; lobisesid nad juba jälle nagu varengid. Nad naljatasid ja naersid. Täna pärast lõunat olid nad tee juures pikalt ja laialt jäämägedest kõnelnud, kui proua Carpentier sai oma vennalt telegrammi „Touraine'ilt“. Ja nüüd olid nad isegi säärase jäämäega kokku põrganud, kuid keegi polnud seda jäämäge näinud! Mitte keegi! Isegi ohvitserid sillal mitte, nii kõneldi. See oli olnud jäämägi, mis ujub vee all, ka niisuguseid jäämägesid leidis.

Härra Papin, peastjuuard, tegi oma pidulikke kumardusi ja ta suured sinised silmad särasid tähelepanelikkusest ja hoolitsemisest nagu alati. Stjuuardid, kes olid nagu muna-koorest välja tulnud, serveerisid tibatilukestest mokkatassides, hõbedasel kandmikul toredat, kuuma, musta kohvi. Hakati harjuma õnnetusega. Läbi roosade prillide vaadatuna oli ju see vahejuhtum oieti huvitav ja mitte igapäevane seiklus. Oli ometi hiljem midagi seletada!

Direktor Henricki ihmus palmiaeda. Ta piirati sisse ja külvati küsimustega üle. Nagu alati, oli ta laimamatult rõivastatud, ta hall lauk sätendas. Ta näis pisut kahvatuna, mis oli täiesti mõistetav, aga ta naeratas oma tavalist naeru. Tema naeratuses ja kindluses hoovas rahustust. Ta tõstis kahetsevalt oma kahvatud, ravitud käed: ei mingit kartust! „Cosmos“ oli ehitatud nii, et pole kunagi vajumist karta. Ta kehi-

Nahakaitseks - NIVEA

Majapidamistööd ja alaline kokkupuutumine veega muudavad käed karedaks. Nahk muutub kestendavaks ja lõhkeb. Hoidke oma käsi! Masseerige neid igal õhtul Niveaga, nii et kreem tungiks sügavalle nahasse. Nivea-kreem elustab ja värskendab nahka, ja Teie rõõmustute oma nooruslikust jumest.

Hinnad alates 30 sendist.
Werner Mehks, Tallinn, Vene 19

tas õlgu. „Force majeure! Laeva juhtkonnal pole mingit süüd,“ ütles ta, nagu valmistuks ta juba nüüd enda kaitsmisele. Ka kiirrongid jäävad vahel seisma, kui juhtub masinariike.

Ta lobises maast ja ilmast, siis palus ta end vabandada ja tõmbus tagasi. Vaevalt aga oli ta dekil, kui ta kaotas kõik oma head maneerid ja hakkas jooksuma. Nii kiiresti, kui jalad võtsid, tormas ta sillale. Sel silmapilgul olid Schellong ja üleminsenerid all laevas, et vea suurust kindlaks teha. „Annaks jumal, et veel kord läheks hästi!“ palus Henricki, higi laubal. Ta aimas paha.

Ka suitsetamisruum täitus aegamööda. Härrad läitsid sigarid, daamid sigaretid. Laual olid taldrikud võileibadega. Uhes nurgas seisis Holli tütarlapsed oma emaga. Tütarlapsed suitsetasid ja töötasid usinasti huulepulga ja puudritupsuga, väikesed peeglid käes. Violetil oli rinnas kannikesekimp, mille Warren talle täna hommikul oli kinkinud. Nad nägid täna võluvad välja nagu alati, värsked kui roosid hommikupäikeses. Proua Holl oli väsinud ja peaaegu magama jäämas.

Harper juunior oli ikka veel baaris. Ta vastasmängijad olid kadunud, et oma naise otsida, aga tulid mõned uued külalised ja Harperil läks korda tuttavalega uut mängu alata. Harperile tuli see vahejuhtum nagu soovitud, tal polnud tarvis magama heita. Ta mässas erutatult täringutega ja väike blond baaripidaja raputas nagu ennegi kokteelinõu, nii et jäätükkid klirisesid.

„Me tundsi väikest tõuget,“ seletas ta, „see oli päris pehme tõuge, nagu laine tõuge, mitte kõvem.“

Ah, seal tulid daamid! Kitty ja Georgette astusid baari, värisedes, kuigi olid mässitud kasukatesse.

Kitty naeris kõvasti. „I say! Harper!“ hüüdis ta üllatunult. „Olete te veel ikka seal või jälle siin?“

„Ma olen ikka veel seal!“ ütles Harper ja pakkus daamidele „silmaavajat“, teravat rummi džiniga. Harper oli omas vees, õieti öelda oli tema arust see õo oivaline.

Stjuuard lõi hästi kõvasti gongi proua Sullivani kabiini ees. „Palun rõivastuda! Laeva on tabanud õnnetus!“

Proua Sullivan kriiskas oma kabiinis. Ta ei tahtnud üles tõusta, ei milgi tingimusel. „Ma ei tõuse üles, olen tohitud summasid oma kabiini eest välja andnud ja võin nõuda, et minu und austatakse.“

„Aga laevaga on õnnetus.“

„Miks on oldud nii hooletu? Mille eest neile makstakse?“

Ka ekstsellents Leukos kuulis gongi häält. Esimese löögi juures tõusis ta istukile oma voodis, silmades hõõguv tuli. Palavik oli suure kiiruga tagasi tulnud. Gongi häält muutus kätartsevaks muusikaks, sõjamuusikaks, mis kutsus võitlema. Lipud lehvisid. „Ole vapper!“ karjus ta ühele oma tuttavale. „Kuuled sa! Tule sa tervena tagasi!“

Warren Prince ilmus silmapilguks baari, et juua klaas konjakit. Siis tormas ta uuesti dekile.

Härra Halleri toores karjumine oli teda sügavasti solvanud,

aga ta viha haihtus kiiresti. Lõpuks polnud ta ju mingi narr ja taipas, et neil sädetelegraafis olid kõik käed tööd täis. Ja siiski jäi temasse pakitsev valu, haav, mida ei ravinud — seda ta teadis — mitte ükski asi siin maailmas. Kui tal oleks õnnestunud kümme sõna saata! Kui, kui! Temal üksinda! Ta oleks täna kõige kuulsam ja kõige hinnatavam ajakirjanik Ühendriikides!

Ta triivis üle laeva, ta oli kõikjal, oh, ta pidi täna õösel oma silmad lahti hoidma, tänane õo võis olla otsustav kogu tema elule! Ta nägi ka Violetti istumas suitsetamistoas, kannikesekimp rinnas, aga tal polnud sel tunnil mitte silmapilguki aega.

Ülemised dekid olid ka vaevalt valgustatud.

Kaugel pimeduses aga lebas meri, kohutav, lõputu halastamatuse laas, ilma valguseta, ilma eluta, ilma tunneteta. Vähesed nähtavad tähed olid looristatud. Igaüks neist näis ümbritsetuna valge udurõngaga, nagu lambid udavihmas. Ja nende taga seisis süinge, must taevas. Ohuke suits ronis mööda laevaseinu ja mööda niisket reelingit. Kunagi elus polnud Warren tundnud säärast mahajäetust ja üksildust.

Teda äratasid kiired sammud. Henricki tõttas kiiresti trepist üles. Varsti pärast seda möödusid temast mõned mehed. Üks neist võttis kolm astet korraga. See oli Schellong, Warren tundis ta ära ta valgetest sametjuustest.

Kauaks jäi vaikseks seal ülal, peagu kümneks minutiks. Ei mingit häält. Laev oli nagu surnud.

Siis kostsid ülalt jälle sammud. Henricki tuli tagasi — üksinda. Ta tuli üsna tasa trepist alla, igal astmel peatus ta hetkeks, nagu oleksid jalad tõrkunud teda kandmast. Dekile jõudnud, jäi ta kauaks seisma, üsna Warreni lähedale. Ta pani käed näo ette ja oigas raskelt, täis piina. Siis ruttas ta vaarudes üle deki ja kadus.

Asjad olid halvasti, mõtles Warren ja tal jooksis külma värin kuni üdini. „Halvasti!“ Ikka kuulis ta Henricki valurikast oiet oma kõrva juures. Nagu ähvardus hõljus külma mere kohal ja tal oli tunne, et tal tardub veri soontes. Ilma pikema mõtlemiseta läks ta oma kabiini ja korraldas oma paberid, oma märkmikud ja oma käsikirjad. On halvasti, mõtles ta ikka ja jälle.

Kabiin oli niisama valge nagu ennist. Kinsky lamas voodil ja magas ikka veel, pea seina poole pööratud. Warren seadis oma paberid korda, nii et ta võis neid kiiresti endaga kaasa võtta, kui peaks tarvis minema. Kes võis teada?

„Härra von Kinsky!“ hüüdis Warren kõvasti. „Tõuske üles! Meie laevaga on õnnetus!“

Kinsky ei liigatanud. Warren läks.

50

Schellongi ja esimese inseneri teade oli alarmeeriv. Veealune jäämägi oli „Cosmose“ peaaegu neljakümne meetri pikkuselt ninast lõhki ajanud nagu vikatiga. Schellong, kes oli kahvatu nagu kuu, oli „Cosmose“ plaani läbilõike laotanud kaardi-

lauale. Siin oli viies veekindel ruum! See oli madalam kui nelja eespool laevaninas oleva veekindla ruumi seinad. Kui vesi laevas veel kõrgemale tõuseb, siis on viies veekindel ruum üle ujutatud ja kolmas katlaruum on ohustatud. Pumbad töötasid muidugi täie jõuga, täiendas ülemisener Schellongi teadet, aga oli kaheldav, kas oli võimalik tõkestada sissetungivaid vee-masse. See ütles kõik.

Henricki nuuskas nina, et saaks siis tähelepandamatult hīgi näolt pühkida. Haller ja väike Unmack seisid tõsiste nägu-dega, aga nende mõtteid polnud võimalik lugeda.

Terhuysen seisis vastu kaardikappi ja ta nägu oli karm ning kuidagi sile. Ta vaatas „Cosmose“ plaanile laual, ta sini-sed silmad vahtisid tardunult, nagu ei näeks nad midagi; aga nad nägid ometi kõik. Ta noogutas. „Täna, mu härrad!“ ütles ta kõvasti ja härrad lahkusid. Henricki tahtis veel jääda, aga Terhuysen ei näinud teda üldse, ja nii läks temagi.

Terhuysen kõndis mõned minutid edasi-tagasi, siis kum-mardus ta veel kord üle plaani, käed rusikas. Asi ei meel-dinud talle. Ta seisis veel mõned minutid sügavais mõtteis, siis läks ta sädetelegraafi-ruumi.

Staal ja Thele ehmisid, kui nad nägid Terhuyseni külma, tõsist nägu.

„Olete valmis, Staal?“ küsis Terhuysen.

Jah, Staal oli valmis.

„Andke SOS, Staal!“ ütles Terhuysen rahulikult, ilma Staalile või Thelele otsa vaatamata. „Me oleme jäämäega kokku põrganud ja palume abi.“ Ta pani ühe paberilehe Staalile lauale. „Siin on meie uus asukoht.“

Staal vaatas Terhuyseni e segimeeli otsa ega suutnud kättki liigutada. Ta väsinud nägu oli muutunud kahvatuks.

„Palun teatage!“ käskis Terhuysen lühidalt ja läks. Ta läks aegamisi sillale ja vaatas tähtede poole. Tähed ei meel-dinud talle. Need olid tagedad, salakavalad tähed. Terhuyseni laup tõmbus kortsu. Oli kuulda kohisemas veemasse, mida pumbad merre heitsid.

Thele vaatas Terhuysenile järele. „Vanahärral olid äkki närvid!“ sosistas ta. „Ons ta hull? SOS?“

Staal oli surunkahvatu, ta raputas pead. „Asi on tõsine, Thele,“ ütles ta. „Ma tunnen Terhuyseni. Ärge tehke rumalusi, aidake mind.“

Ta asus tööle. „CGX, CGX, CGX!“ Kuus korda löi sel-gelt ja jõuliselt SOS, kolm punkti, kolm kriipsu, kolm punkti. „Oleme jäämäega kokku põrganud ja palume abi. 40 kraadi 46 minutit põhi, 50 kraadi 14 minutit lää.“

Ta kuulatas eetrisse ja samal ajal kuulis ta oma südame järske lööke. Kusagilt ei tulnud mingisugust vastust ja nii kordas Staal appikutset.

Siis kuulis ta nõrka undamist. See oli „City of London“, millel oli väga nõrk aparaat. Teatati, et saadi aru. Paluti ainult korrata asupaika.

„40 kraadi 46 minutit põhi, 50 kraadi 14 minutit lää,“ vastas Staal.

Jälle oli kuulda „City of Londoni“ pirinat, kuid siis kostis Cap Race'i võimas undamine. Selgesti oli kuulda, et Cap Race kordas nende asupaika ja lisandas, et „Cosmos“ on joosnud jäämäele ning palub abi.

Staal nägu oli üleni higine, nii pingutavad olid olnud viimased minutid. Ta hingas kergendatult — ta oli olnud lähed-al kokkuvõttelemisele. „Andke mulle üks sigaret, Thele,“ sõnas ta värisedes. „Minge Terhuyseni juurde ja teatage, kuidas lood on.“

Thele ruttas välja.

Mõni minut tagasi oli eeter sel vaikselt õisel tunnil olnud täis rahu. Kuid nüüd värises õhk häälestest, mis kostsid läbi-segi. Staal kuulis „Kölni“, kes pakkus oma abi, „Araabi“, „Amsterdami“, „Savoia“, „Lusitaniat“. Kogu eeter Ameerika ja Euroopa vahel oli ärevaks kohutatud. SOS! Kolm punkti, kolm kriipsu, kolm punkti, hirmsaim signaal meredel. CGX, CGX! See oli „Cosmos“. „Cosmos!“ Taheti teada saada üksik-asju, küsiti mõtteusi, Staal ei saanud selles virvarris enam aru ühestki silbist.

Ta palus rahu, kuid tema lained ei tunginud läbi alarmi. Vahepeal andis üks tugev jaam ta palve edasi, arvatavasti Cap Race, ja eeter rahunes kiiresti. Staal ootas pisut, kuid ta ootas vist sekundit kauem kui vaja. Cap Race alustas uuesti: „Cosmos' jäämäega kokku põrganud, palub abi, 40 kraadi 46 minutit põhi, 50 kraadi 14 minutit lää.“ See oli sama teade, mida Staalgi oli tahtnud korrata. Agar poiss töötas seal Cap Race'il!

Jah, taevale tänu, lahing oli võidetud. Mis tema, Staal, võis teha, selle oli ta teinud ja ta teadis, et tal oli olnud hea õnn. Kui aparaat sel tunnil oleks lakanud töötamast! Kõik sada aurikut Atlandil olid nüüd täpselt informeeritud. Nad teadsid, et „Cosmos“ seisis abitult jääkamakate vahel, jäämäest raskesti tabatud. Sädetelegraafi-jaamadest istusid telegrafistid oma aparaatide taga, ehmunud ja erutatud: „Cosmos“, maailma suurim laev, palub abi! Võimatu, täiesti võimatu!

Thele tuli tagasi. Ta tõi kaasa tassi kohvi ja istus Staalile kõrvale. „Ei ole sugugi ilus olukord,“ ütles ta. „Eh, tont võtku!“

Jälle ärkasid hääled eetris ja tormasid läbiseigi. Lõpuks tegi Staal suuri vaevu kindlaks, et kaks aurikut asusid „Cos-mose“ lähedal ja võisid abi tuua: „City of London“ asus 60 miili nende ees, „Araabia“ 70 miili taga ja „Köln“, Saksa aurik, asus 100 miili kagusuunas. Need kolm aurikut lubasid nii ruttu kui võimalik appi tõtata. Nad muutsid oma kurssi, ilma et reisijad seda üldse oleksid aianud, ja kihutasid läbi õõ „Cosmosele“ vastu, ise kogu aeg olles kokkupõrkeohus jää-mägedega. „Köln“ teatas, et ta on oma kiiruse tõstnud 15 sõl-melt 18 sõlmele. „Lootke meie peale!“

Staal tegi mõned märkmed paberile. Terhuysen võis välja arvestada, kunas laevad päralt jõuavad. „Viige need teated sillale,“ sõnas ta Thelele ja rüüpas lonksu kohvi. Ta oli kokkulangemiseni väsinud, kuusteist tundi vahetpidamatut tööd oli tal seljataga.

Cap Race põristas: „Kui kaua suudate end hoida?“

„Me ei tea seda,“ vastas Staal, „teatan kohe lähemalt.“

Jälle põristas Cap Race: „Amsterdam' asub kaks sada miili teie taga ja tuleb kakskümmend sõlme tunnis.“

„City of London“ piristas: „Sõidame neliteist sõlme, pidage niikaua vastu.“

51

Kui Veit mõned minutid pärast gongi kõlamist astus Eva kabiini, leidis ta oma suureks imestuseks Eva juba täiesti rõivastatuna. Ta oli kaks tundi sügavasti maganud ja näis väljapuhununa. Ta põsed olid veel punased unest nagu lapsel, ta tumepunased huuled olid värskusest niisked. Uhel tugitoolil lebas ta kasukas valmis ja laual olid kirjad, fotod ja mõned ehteasjad.

„Pakin just oma väärtasju, Veit,“ ütles Eva rõõmsalt, peaaegu naljatades. „Need on eileõhtused kirjad, sa tead, jää, neid ei tohi milgi juhul siia jätta. Siin on mõned ehteasjad; kuigi need pole ei tea mis väärt, ei taha ma neist siiski ilma jääda. Siin on mu talisman,“ jätkas ta Grete pilti sisse pakkides. „Nagu näed, olen kõigele ette valmistatud, Veit.“

Veit imestus ta julguse üle ja kiitis ta rahu. „On hea, kui ollakse kõigele valmis, Eva,“ ütles ta. „Kuigi see direktor Henricki kinnitab, et pole karta vähimatki hädaohtu, on mõist-lik kõiki võimalusi arvestada. Muide, kust võib Henreckigi koi-ke teada!“

„Tema ei tea? Ja mis sa mõtled, Veit?“

Veit naeratas ja kehtas õlgu. „Mina?“ Ta nägi üsna kahvatu välja. Tegelikult oli ta väga erutatud, kuigi ta katsus seda varjata. Oli päevselge, et viiekümnetuhande-tonnine mass, mis kihutas edasi kahekümne nelja meremiiliga, peitis eneses kujutematult energiahulka; sattu ta aga nimetamis-väärssele vastupanule, siis pidid tagajärjed igal juhul olema katastroofilised. See oli tema kui inseneri arvamus, aga ta ei väljendanud seda. Ta ütles tõsiselt naeratades, et ta milgi juhul ei saa nõus olla Henricki pimedas usuga, aga ta oli ikkagi selles arvamuses, et „Cosmos“ halvimal juhul suudab end kümme tundi vee peal hoida. Ja selle aja peale peab abi ammugi kohal olema. Muidugi oli see kõige võimalikum, et laev üldse ei vaju.

Eva uuris järelemõtliku ilmeaga Veiti selget, ilusat nägu. Ta kahvatus. „Su nägu on hoopis tõsisem, kui ma arvasin!“ ütles ta tasa. Ta hüppas üles ja lipsas kasukasse. „Läheme, võib-olla kuuleme midagi uut!“

Marta sirutas magamistoast oma pea, ta värises hirmust. „Sa tuled ometi tagasi, Eva?“ hüüdis ta.

„Muidugi tulen ma tagasi!“ vastas Eva ja naeris. „Tal on pöörane hirm, sel Martal!“ ütles ta Veitile. Ebausklik Marta oli halba aianud juba sellest silmapilgust, kui ta laevale astus. Viimasel õöl oli ta aga veepuutusest und näinud.

Reisijad palmimajas olid samuti üllatunud, kui Eva sära-vana, värskelt ja muretult sisse astus. Warren Prince jäi talle üksiksili otsa vaatama. „Milline naine!“ mõtles ta. „Ja hääl kõlab tal selgelt ja muretult. Tal pole üldse hirmu!“ Suurem osa reisijaist oli ammugi oma kindlustunde kaotanud. Nad jälgisid kabuhirmust, et põrand nende jalgade all ikka enam ja enam viltu vaju. Viimase veerandtunniga oli põrandakallak tublisti suurenenud, juba istuti tugitoolides viltu. „Mil-line naine! Imetusväär! Ta annab kõigile julgust!“ Nii mõtles Warren Prince ja nii kirjutas ta ka hiljem.

Aga reisijad ja Warrangi petsid endid. Nad ei aianud, et Eva kogu jõuga oma tahet valitses. Tegelikult polnud ta muud kui piinlev rahutus ise, oh, ta kartis kohutavalt! Ta värises hirmust, et ei saa võib-olla kunagi enam näha oma väikest armast tüdrukut. Nüüd, kus Grete kuulus talle päri-selt! Ta palus jumalat, kuna ta naeratas, ta palus neitsi Maar-jat, kuna ta proua Sullivaniga lobises. Ta võttis kogu oma jõu kokku ja mängis oma muretut osa edasi. Ta teadis, et kui ta annab hetkekski järele oma nõrkusele, siis vajub ta loo-tusetult kokku.

Palmiaia ühes nurgas istus üks mees, kelle selg tundus Evale tuttavana, veel rohkem aga ta tolmunud kuuekrae. Mees vahtis põrandale ja ei liigutanud ennast.

„Oo, Gardener!“ hüüdis Eva.

Vana Gardener tõmbas huuled valuliseks grimassiks, mis pidi olema naeratus. „Eva?“ ütles ta. „Olete see teie?“ Ta näis täiesti segasena ja meeleheitel. Ta üks kuld tõmbles närvlikult.

Eva võttis kinni ta käsivarrest. „Olukord polegi nii täbar,“ ütles ta ja veel muudki, et Gardeneri julgustada.

Gardener raputas pead, päris aeglaselt. „Barrenhills põleb!“ ütles ta sügava häälega, ilma üles vaatamata. „Barrenhills on leekides.“

Eva ehmus. „Kas saite telegrammi?“

„Ei.“ Jälle raputas Gardener pead. „Ei, ei, ei mingit telegrammi.“

„Aga kust võite siis teada seda?“

Gardener tõstis silmad üles ja vaatas Evale vihase pilguga otsa. „Ma näen seda!“ hüüdis ta. „Ma ju näen seda! Susanne III põleb. Telegramm? Oojaa, Eva, ühe telegrammi sain ma põrgust! Valitsuse maja põleb — nad pistavad tervele Barrenhillsile tule otsa.“

Kostis muusika. Muusika, nii üllatav, kui see ka oli. Kapell mängis julgustavat marssi. Stjuuardid avasid ukseid.

Kapell mängis mitmesuguseid rahvushümne. Reisijad kõndisid edasi-tagasi, aga üha sagedamini jäid nad seisma ja sõnad jäid kinni poole jutu peal: laeva viituvajumine muutus juba hädaohhtlikuks! Henricki ilmus uuesti. Ta katsus naerata nagu alati, aga see ei läinud tal korda. Reisijad rippusid ta huulte küljes. „Ei mingit kartust!“ ütles ta ja pani ravitud sõrmeotsad nagu vannutades üksteise vastu. „Pole mingit põhjust rahutuseks. Me oleme pidevas ühenduses terve rea aurikutega, mis sõidavad meie poole täie auruga. „City of London“ teatas, et kell 5 on ta siin. „Arabia“ tuleb kell 6 ja „Köln“ jõuab meieni kell 8. Ka „Amsterdam“ tuleb. Ta on kella 10 paiku siin. Ei ole mingit põhjust rahutuseks.“

Reisijad hingasid kergendatult ja hakkasid jälle elavamalt lobisema. Kapell mängis marseljeesi. Serveeriti puljongit.

„Tule,“ ütles Eva Veitile. „Tule!“

Kui nad tahtsid kõrgeimale dekile minna, astusid madrused teele ette. Ülemised dekid olid suletud. Ka Eva vannutavad palved ei aidanud midagi, nad pidid ümber pöörduma.

„Oh, kui hirmsad nad on!“ ütles Eva.

Ekstsellents Leukos oli maganud pool tundi, võib-olla ka ainult veerand tundi, võib-olla ainult viis minutit. Ta ei teadnud isegi. Ta ärkas üleni higisena ja tundis end hoopis paremana ja selgemana. Lonks puuviljamahla värskendas teda ja ta katsus isegi sigaretti suitsetada.

Uks avanes ja Georgette astus kasukassemähituna sisse. Ta vaatas Leukost suurte imestunud silmadega. „Te polegi veel üles tõusnud, mu härra?“ küsis ta imestunult. „Olen juba kolmas kord siin. Jooksin kui hull mööda laeva ja teie lamate siin ja suitsetate sigaretti?“

„Georgette!“ ütles Leukos. „Kui ilus sa oled! Tule ometi pisut lähemale, mul on juba parem. Kas oled nüüd jälle rõõmus? Ilus on see kasukas, mis sul seljas on!“

Georgette viskas kannatamatult pea kuklasse ja tampis jalaga vastu põrandat. „Mis te lobisete kasukast! Teie pole mulle seda kasukat kinkinud, te teate seda isegi. Rõivastuge ometi kord! Laev võib iga silmapilk vajuda.“

Silmapilkselt oli Leukos istukil. „Kuidas?“ küsis ta ja ta hää katkes.

„Kas te ei tea siis, et laev pörkas kokku jäämäega?“

„Mis?“ Leukos istus kangelt ja silistas oma hõbevalget habet, mis seisis hirmust püsti. „Kuidas? Mis sa ütlesid, Georgette? Kust võin mina teada? Ma olin ju palavikus.“

„Iga silmapilk!“ kordas Georgette. „Ma lähen nüüd. Ma ei tule enam tagasi, et te teaksite, sauve qui peut!“ ütles ta täis pilget lävel ja kadus.

Leukos mõtles järele. Sauve qui peut! Ta ei võinud ometi nii halastamatult nalja teha? Tema südames polnud ruumi säärasele kohutavale halastatusele. Nüüd meenus talle gongi lärm — ja aurik seisis vait. „Georgette, Georgette!“ hüüdis ta.

Leukos kargas voodist välja, läks oma peenikestel jalgadel pesulaua juurde, pesi end kiiresti ja hakkas rõivaid selga toppima. Ta rabeles täis hirmu, et tuli võib kustuda. „Georgette, Georgette!“ Ta tõmbas kuue ümber ja vaarus koridori, saades alles siis oma väarikuse tagasi, kui ta kohtas esimest reisijat. „Pardon!“ ütles ta teed andes. „Pardon, monsieur!“

Terhuysen kõndis paadidekil raskel sammul edasi-tagasi, õlad vimmas kohutavast koormast, mis lasus neil. Schellong oli telefoni teel õelnud, et juba kolmas katlaruum on üle ujutatud.

Terhuysen vaatles taevast ja merd. Kõik oli otsas! Võib-olla suudavad nad aga endid niikaua vee peal hoida, kuni „City of London“ päralt jõuab?

Ta läks sillale, mis oli heledasti valgustatud, ja karjus: „Seadke paadid valmis, Haller! Naised ja lapsed peavad valmis olema päästepaatidesse minemiseks!“

Henricki läks vahedekile.

Kapten käskinud, teatas Henricki, et kõik naised ja lapsed asusid päästepaatidesse — ilma viivitamata. Paadid olivat suured ja tugevad, igaüks neist mahutavat kuuskümmend isikut ja meri olevat rahulik nagu peegel. Aurikud olivat teel nende poole, need võtvat neid tunni jooksul oma pardale. Lõpuks, lisas ta juurde, võivat ka vanad mehed minna paatidesse, aga ainult vanad.

Lapsed ja naised juhiti läbi laeva ülemisele dekile. Nad jutlesid rahulikult, olles alistunud oma saatusele, mis oli nii tume. Ainult üksikud naised kirusid halvast tujus ja unised lapsed karjusid. Warren, kes ikka veel uudishimulikult ülemisel dekil ringi sõelus, ei usaldanud oma silmi, kui ta nägi süngest naiste ja laste rongi trepist üles minemas. Ta lausa tardus ehmusest. Muidugi, ta polnud oodanud midagi head, aga kui nad juba nüüd algust teevad naiste ja laste asetamisega päästepaatidesse, siis pidi küll olema väga meeleheitlik seisukord. Nüüd oli siis temalgi viimne aeg oma paberid enese juurde ära peita.

Palmimajas sumisesid hääled läbisegi. Warren nägi erutatud ja kahvatuid nägusid. Daamid mängisid närvlikult oma kaelakeede ja käevõrudega. Kuni palmimajani, sinna auriku rahusüdamenigi, olid tunginud kuuldused, et kommodor — ta oli nähtavasti närvid kaotanud — algas inimeste päästepaatidesse asetamisega. Milline mõistmatu rabelemine — ühe või kahe tunni pärast pidi ju „City of London“ tulema!

Kui Warren läbis seltskonnaruume, kuulis ta oma imetuseks äkki ühest daamide salongist viimistletud klaverimängu. Ta ei saanud teisiti, kui pidi peatuma. Milline luupainajalik õõ! Inimesed olid nagu ümber tehtud. Seltskonnadekil mängis kapell, kuna naised ja lapsed ronisid juba paadidekile, — ja siin mängib keegi kõige suurema südamerahuga klaverit! Ta läks tagasi ja vaatas läbi poolavatud ukse väikesse salongi: Reifenberg istus klaveri juures ja mängis, joobunud oma enese muusikast, pea kuklas, silmad pooliti suletud.

„Professor Reifenberg!“ hüüdis Warren. „Naisi ja lapsi hakatakse päästepaatidesse asetama. Valmistuge!“

Reifenberg peatus ja vaatas ümber. Kui ta Warrenit nägi, naeratas ta ikka veel joobunud silmadega. „Teie olete, Prince?“ ütles ta. „Ma mängin natuke, et aega viita. See oli Chopin'i „Vihmapiiskade sonaat“. Kas tunnete seda?“

„Professor Reifenberg!“

Reifenberg löi käega. „Olete närviline, Prince, — ja mina mõtlesin just, et noorusel oma sportimisega on terasest närvid. Olen oma elus kolm laevahukku kaasa teinud, kunagi ei ole midagi juhtunud. Kümme minuti eest kõnelesin ma Revega. Ta ütles mulle, et kolm laeva on teel.“

„Annab teile siiski nõu, seadke end nii ruttu valmis kui võimalik.“

Reifenberg naeris lustlikult. „Ma ei karda surma, noor-meel!“ vastas ta, tõstis käed ja hakkas uuesti mängima.

„Vean kihla iga summa peale, et „Cosmos“ ühe tunni jooksul vajub!“ karjus Warren.

Reifenberg peatas mängu ja pöördus ümber. „Hea!“ ütles ta pilkavalt. „Ja millisele summale veame kihla, Prince?“

Warren hakkas kõvasti naerma ja läks. Ta laskus mõned korrad allapoole. Heledasti valgustatud laev oli juba nüüd nagu välja surnud. Kabiinide ukseid seisis valla.

Oma kabiinis korjas Warren oma märkmikud ja paberid kokku ja vajutas nad mantlitaskusse. Ka piibu ja tubaka võttis ta kaasa. Ta oligi valmis. Tal oli kiire, C-dekk oli sügaval ja ta ei tahtnud sekunditki kauemaks siia jääda.

Kui ta ukse poole pöördus, nägi ta oma imetuseks, et Kinsky lamas veel ikka voodis ja magas. Ta lamas samas asendis nagu ennegi, nagu seinu poole pööratud. Siin all oli nii vaikne, et Warrenil hakkas juba hirm.

„Härra von Kinsky!“ hüüdis ta. „Härra von Kinsky! Ärgake üles!“ Võib-olla oli Kinsky võtnud nii tugeva unepulbri, et ta ei kuulnud siia gongi lööki?

„Härra von Kinsky!“ hüüdis Warren. Siis võttis ta kõik oma jõu kokku ja raputas Kinsky käsivart. Aga silmapilkselt laskis ta Kinsky käe lahti. See oli lõtv ja elutu. Siis nägi Warren voodivaibal tibatillukest morfiumpipritsi.

Ta põgenes, nii kuidas jalad kandsid. Isegi ukse jättis ta valla. Külma värinad jooksid tal üle selja.

Keegi vanamees, toetudes vastu koridoriseina, vaarus talle vastu. Tal oli valge habe ja ta nägu meenutas pigem vaimu kui inimest. Leukos? Vaim andis viisakalt teed, peaaegu alandlikult, ja ütles kummardudes: „Bon soir, monsieur!“

„Bon soir, monsieur!“ vastas Warren mehaaniliselt ja ruttas edasi. Ta jooksis trepist üles ja jõudis lahtisele dekile. Värskke õhk rahustas teda pisut.

Kuula! Mingi sisin! Kuski sisises seal ülal, nagu jookseks ülekuumutatud aur välja. Oojaa, nad lasksid auru kateldest välja, valge aur mässis laeva enesesse. (Järgneb.)

Elsa Schiaparelli

Kuulsad Pariisi moeloojad

- kõnelevad valitsevast moest

Vaheldusrikas nagu ajasündmuste veeremine on moe igavesti noor mängimine. Täna ja ikka jälle valitseb see vägevaim kuninganna naiste riigis ja ta seadused on kõigist rahvusist naiste ilusaks käsuks. Röömsail ja tõsiseil päevil valitseb mood ja loob uusi sädelevaid unelmaid hinnalist riideist. — Naised ja mehed, kes kuuluvad rahvusvaheliste moekunstnikkude eliitkaardiväkke, seisavad meie tänase ringkümise keskpunktis. — „Milline on valitsev mood?“ Sellele teemale, mis huvitab küll iga naist, vastavad alljärgnevalt Pariisi kuulsaimad moeloojad.

Maggy Rouff,

armastusväärne moelooja, kelle loominguid kannavad arvukad filmitähed, mainib: „Valitsevas moes peavad naised, kes tahavad valida endale õhtukleit, otsustama laia viktooriaaliku valsikleidi või siis jälle täiesti uude liibuva kleidi vahel, mis ümbritseb keha nagu teine nahk. See võib-olla rohkem pidulikeks sündmusiks sobiv lai rüü on enamikus raskest riideist. Sageli on kogu seeliku laius tahapoole asetatud. Nende õhtukleitide peal kantakse suureuudulisest kirevast taftist kolmveerand-pikki õhtumantleid taas päevavalgele ilmunud „sinkkäistega“. Kitsas ülaosa on kaelaväljalõikest kuni pihani keskelt alla nõõbitud. „Kest-õhtukleitideks“, millised väga tihedalt liuvad, kasutatakse sageli valget satääni. Rõivas ümbritseb nii tihedasti kui võimalik figuuri, saavutades seega Veenuse silueti. Seljatagant kinnitatakse need kleidid tõmblukuga. Seelik on lõhega. Apartse litrite-tikandiga kaunistatult on nüüsi sündinud uude õhtukleititüüp, milline kindlasti meeldib paljudele moodsatele naistele.“

Madame Chanel,

kelle juures valmivad Marlene Dietrichi, Madeleine Carolli ja teiste ameerika filmisuuruste modellid, jutustab järgmist: „Usun, et eriti neile naistele, kelle rahalised võimalused pole just suured, on tervitatavaks nähuks, kui ma neile avaldan, et praegu on väga palju näha lihtsat musta kleiti heleda kaunistisega, ainult et nüüd kasutatakse kunagi väga armastatud pike asemel targeldatud pitsi, organdikraesid või rüüzikesi. Lihtsate, tumedate, villasest või muareest pealelõunakleitide ainsaks elusfukseks on kuld- või kirevaist kivist särav medaljon.“

Elsa Schiaparelli,

tuntud Pariisi moelooja, kes on sündinud Roomas, ütleb järgmist: „Peaaegu oma uusi värve — vosvorrohelist, atmosfäärsinist, sooja oranži ja veimpunast — väga väljavaaterikkaiks. Õhtukleitideks kasutatakse palju musta rasket siidi ja kangemat muareed. Muhv mängib jälle suurt osa. Seda kantakse igal kellaajal. Sageli ripub see kuldketiga kaelas või kinnitatakse nahkvöö külge. Mitte ainult rikkalik karusnahast ääris ei anna tualettidele elegantset joont, vaid ka kunstipärased aplikaatsioonid lameest või brokaadist kontrastsel taustal. Värvide mõju on valitsevas moes suurima tähtsusega!“

Marcel Rochas,

noorim maailmakuulsate Pariisi moeloojate hulgas, seletab järgmist: „Mood meie vanavanemate päevilt valitseb ikka olevikku. Usun, et laiad, hõljuvad, ümmarguselt lõigatud seelikud, milliseid nüüd kantakse, jäävad ka edaspidi moodsaiks. Nende seelikute juurde kuuluvad tihedasti liuvad ülaosad — sageli lühikese soosikesega! Lihtsalõikelise musta pealelõunakleidi juurde kantakse kirevat brokaat- või lameejakki. Õhtumoodi mõjutavad tugevasti laiad, hõljuvad kleidid.“

Maggy Rouff

Marcel Rochas

Madame Chanel

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

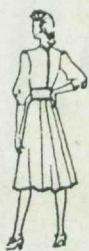
Mudiseid

1.

2.

alalt

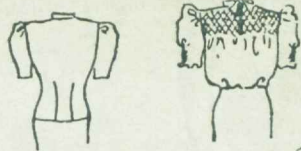
5.

8.

9.

1. Nägus kleit tumesnisest materjalist, kaunistatud kreemi või valge pitskrae ja käitistega.
2. Moodne kleit teist värvi sämpkaunististega. Kinnis seljal.
3. Meeldiva tegumoega kleit villasest või siidist. Garnituur kahte värvi siidist kokkutöötatult näib väga efektsena.
4. Mustrilisest materjalist nägus hommikmantel. Mantel on töötatud voodri'le ning õhukese vatikihiga ja kärjekujuliselt läbi tepitud.
5. Hommikmantel tepitud, mustrilisest materjalist revääridega.
6. Moodne pealelounakleit drapeeritud esiosaga.
7. Elegantne pikkade varrukatega pealelounakleit huvitavalt kroogitud rinnapartiiga.
8. Moodne pluus täpilisest kunstsiidist.
9. Smokk-kroogetega kaunistatud pluus punktilisest materjalist.

3.

4.

6.

7.

64

65

66

67

68

69

50. Väikese kraega talv- või kevadmantel moodsas tegumoes.
 51. Elegantne mantel kotiknahast passeosa ja mansetitega.
 52. Pealelõunakleit tumerohelisest kergest villasest või siidist. Kaunistuseks paelpilu ja lillakasroosa kaeluseäär. 53. Nägus kleit tumesinisest materjalist, valge vesti ja kraega.
 54. Kleit tumepunasest villasest või siidist. Ees kaks kunstlilleõit.
 55. Nägus kleit, kokku töötatud kahesugusest materjalist.
 56. Moodne pealelõunakleit helesinisest kergest villasest või siidist.

71

73

75

77

79

81

70

72

74

76

78

80

82

83

84

85

86

87

88

57. Nägus päevakleit ruudulisest materjalist, ääristatud tumeda äärisega.
 58. Elegantne kleit tumesinisest materjalist, pitsvesti ja seotisega.
 59. Nägus kleit plisseeritud seelikuosaga.
 60. Sportliku tegumoega päevakleit.
 61. Ruudulisest materjalist päevakleit, valge krae ja käsitsega. Võib kanda värvilise kaelarätiga või ka ilma.
 62. Lihtsas nägus tegumoega kleit diagonaalselt jooksvate triipudega materjalist.
 63. Nägus jakk-kleit volditud või plisseeritud esiosaga, kusjuures voldid on kinni tepitud ristisihis.
 64. Huvitavas tegumoega päevakleit.
 65. Nägus kleit segamustrilisest materjalist.

66. Pikkade varrukatega pealelõunakleit liivavärvi siidist või villasest.
 67. Nägus pealelõunakleit mustast siidist.
 68. Sportliku tegumoega päevakleit ruudulisest materjalist.
 69. Huvitav taskutega päevakleit tumepruunist villasest materjalist. Äärised valged või värvilised.
 70. Moodne voltidega seelik.
 71. Nägus pluus kostüümi juurde.
 72. Meeldiva tegumoega pluus muustrilisest kunstsiidist.
 73. Pikkade varrukatega pluus peenetriibulisest pestavast materjalist.
 74. Kreemist siidist nägus pluus pilutikandi ja peente voltidega.

(Lõpp lk. 56.)

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

Saunalina (Pildil vasakul)

Salme Puusepp

Tartu Naisühingu Kutsekool

Vahvel, korjatud kirjadega. Lina on 108 sm lai ja 180 sm pikk. Suga nr. 95/2, 2 lõnga niiesilmas.

Materjaliks: lõimeks pleegitamata puuvillane lõng nr. 2/20 ja koeks poolpleegitatud takune lõng nr. 14 kahekordsekspoolitult, kirjalõngaks helepunane indantreen-lõng nr. 2/24, korjatud kirjaks tarvitatud neljakordsena.

Käärimise järjekord:

I äär	{	192 lõnga	valget	II äär (sarnaneb esimesega käärida tagasiminevas järjekorras). Kudumise järjekord: 20 sm põhja 3 kude punast 13 kude põhja korjatud kiri (kitsas) 13 kude põhja korjatud kiri (lai).
		26	punast	
		10	valget	
		2	punast	
		18	valget	
		2	punast	
		10	valget	
		26	punast	

keskkoht: 1366 lõnga valget.

Rakenduses antud labaseid tallalaudu (2 viimast) tarvitada kirja kohal põhja kudumiseks.

Kirja muster ja rakendus mustri-lehel.

Käterätik (Pildil paremal)

A. Muts

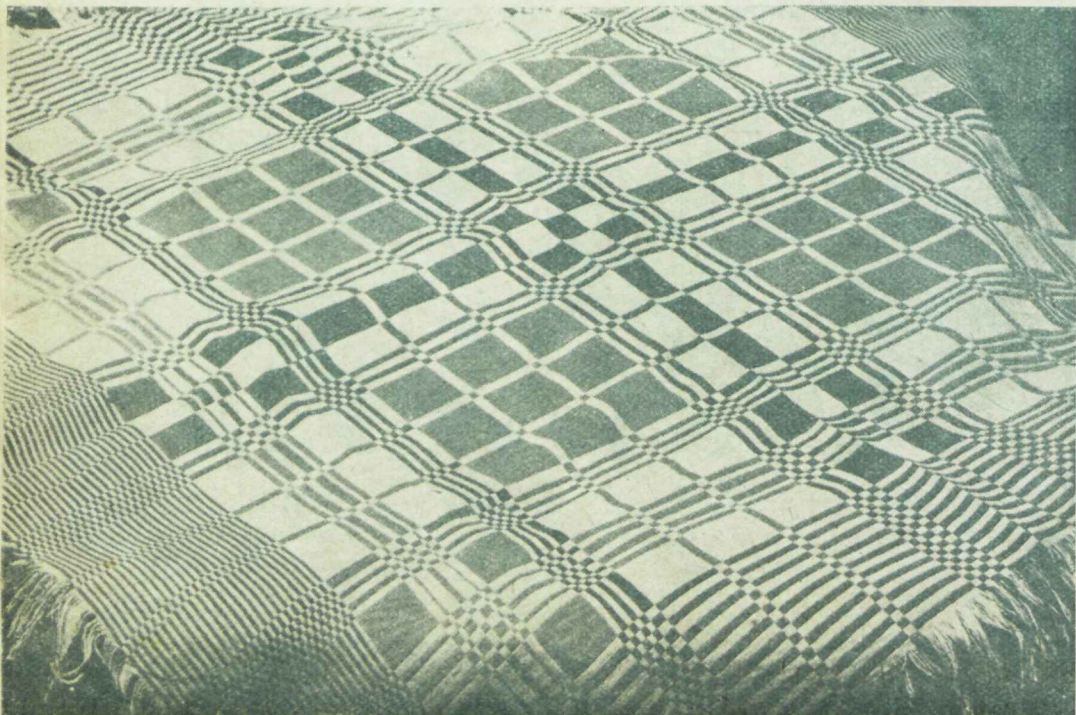
Tartu Naisühingu Kutsekool

Suurus 52×130 sm. Risttoimne, korjatud vöökirjaga. Materjaliks on: lõimeks puuv. lõim nr. 2/24, koeks linane nr. 18, kaks lõnga kokkupoollitult, kirjakoeks helepunane indantreen-lõng nr. 2/24 neljakordsekspoolitult.

Suga nr. 95/2 (2 l. niiesilmas). Käärida 988 l.

Kudumise järjekord:

8,5 sm linast, 1,0 sm indantreeni, 2,1 sm linast, 0,5 sm indantreeni, 1,4 sm linast, korjatud kiri. Kirjale põhja kududa kahel viimasel tallalaual. Kirja muster ja rakendus mustri-lehel.

Moodne diivanipadi

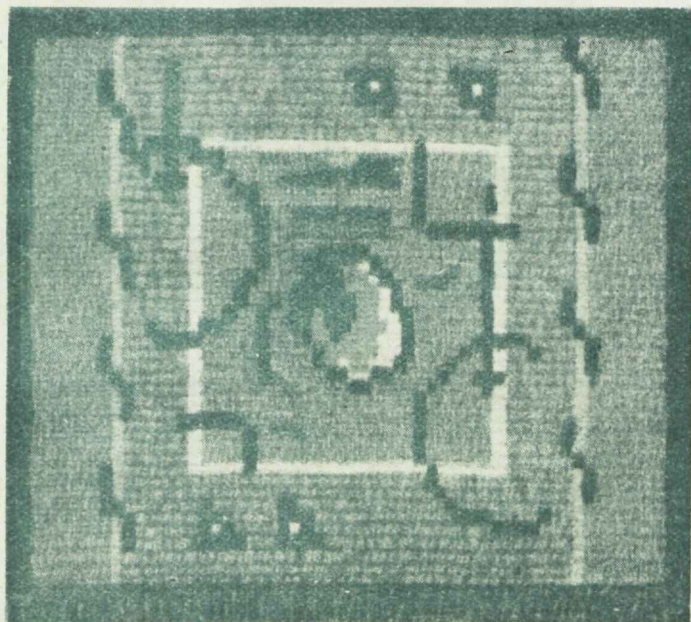
Padja suurus on 60×50 ruutu. Kui võtta iga ruut üks sm, siis saame padja suuruseks 60×50 sm. Padja võib tikkida rist-, keel- või mõnes muus tätepistes. Samuti väga nägus on padi ka narmastechnikas — kas kootult või džaudile õmmelduna.

Värvid „Ekstra“ värvikaardi järgi:

1. kollakaspruun	nr. 13
2. helekollane	„ 16
3. kollakasvalge	„ 61
4. tumeroostepruun	„ 40
5. telliskivipunane	„ 44
6. mustjaspruun	„ 55
7. roheline	„ 66
8. beež	„ 34

Beeži asemel võib võtta ka lillakassinise nr. 8 ja beeži nr. 48 segu, mis on võimalik eriti narmastechnika puhul, võttes sõlmeks kaks peent lõnga koos.

Muster mustri-lehel.

Ruuduline laudlina

Linda Peetsu

Tartu Naisühingu Kutsekool

Suurus 95×95 sm. Suga nr. 70/4 (s. t. 4 lõnga pii vahel). Materjaliks puuvillane lõim nr. 2/24. Värvideks on tarvitatud rohelist, roosat, beeži ja pruuni lõime. Käärida 1696 lõnga, kusjuures palmiku pikkus ühe lina tarvis on 1,6 m.

Käärimise järjekord:

I äär

368 lõnga pruuni vaheldumisi rohelisega,
400 lõnga roosat vaheldumisi beežiga,
84 lõnga pruuni vaheldumisi rohelisega,
448 lõnga roosat vaheldumisi beežiga,
(keskkoht) 396 lõnga pruuni vaheldumisi rohelisega. II pool lina käärida samas järjekorras keskkohast tagasi minnes. Koetamise järjekord sama, mis nieluse juures.

Materjalikulu: rohelist 3 vihti,
rosaat 3 vihti,
beeži 3 vihti,
pruuni 3 vihti.

Antud värvid on DMC värvikaardi järgi: roheline nr. 502, beež nr. 422, roosa nr. 357, pruun nr. 839.

Rakendus ja kiri mustri-lehel.

Lina rahvuslikkudel võrkpilu-motiividel

Härda Kuisk-Ivask

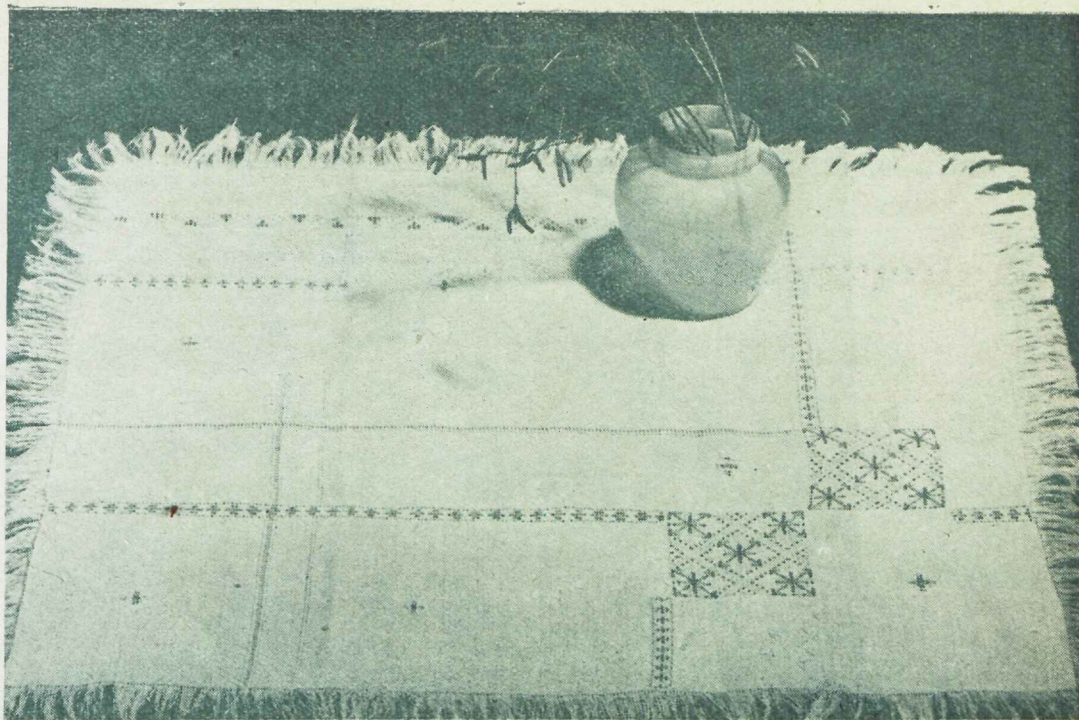
Lina suurus on 70×70 sm. Narmaste pikkus 5 sm. Materjaliks on kasutatud kodumaa linast riiet, tikkimiseks valget kodumaa linast lõnga ja tumeroosaka tooniga DMC linast lõnga.

Lina skeem ühes võrkpilu-motiividega ja põimpiludega asub muustrilehel.

Võrkpilu-motiivi valmistamisel tuleks hõredama linase riide juures 2 lõnga välja tõmmata ja 4 lõnga sisse jätta, kuna tihedama riide juures tuleb välja tõmmata 4 lõnga, sisse jätta 4. Kui sel teel riidelõngad nii koe kui ka lõimlõngade suunas on kõrvaldatud, põimitakse sisse üksikuid motiiviosi.

Motiiv A juures on soovitatav põimimist alustada värvilise, s. o. tumeroosa lõngaga (motiivil märgitud musta värviga), järgmisena võiks ömmelda pisteid, mis ristikuljuselt märgitud, ja lõpuks põimida ülejäänud osi valge lõngaga.

Kastpilu valmistamisel (vt. joon. nr. 3 muustrilehel) tuleks 1 lõng välja tõmmata, järgmised 4 sisse jätta ja siis veel 1 lõng välja tõmmata.

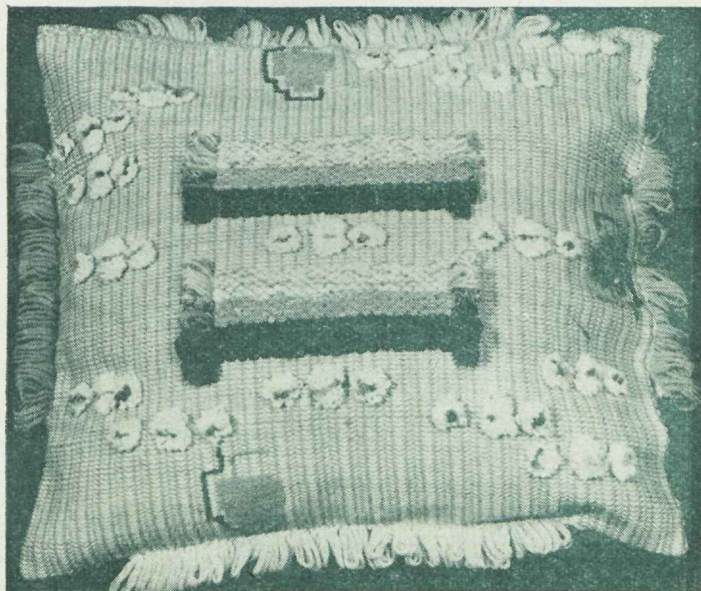

Ühendatud kastpilu juures (vt. joon. nr. 1 muustrilehel) tõmmatakse lõngu välja kahe kastpilu jaoks, kusjuures jäetakse sisse vahepeale 4–5 lõnga. Lõpuks ühendatakse kastpilud madal pistega.

Põimpilu (vt. joon. nr. 2 muustrilehel) valmistatakse järgmiselt: tõmmatakse välja 1–2 lõnga mähkpilu jaoks, järgmised 3–4 lõnga jäetakse sisse, misjärel tõmmatakse välja kolm korda vaheldumisi 3–4 lõnga, jättes sisse 4 järgnevat lõnga. Lõpuks tõmmatakse välja veel 1–2 lõnga.

Võrkpilu (vt. joon. nr. 4 muustrilehel) sarnaneb võrkpilu-motiivi valmistamisega.

Aäres esinevaid narmaid valmistatakse sel teel, et pilutatakse algul lina ääri 5 sm kauguselt lihtpiluga ning kõrvaldatakse hiljem 5 sm laiusest riidelõngad. Skeem ja pilujoonised muustrilehel.

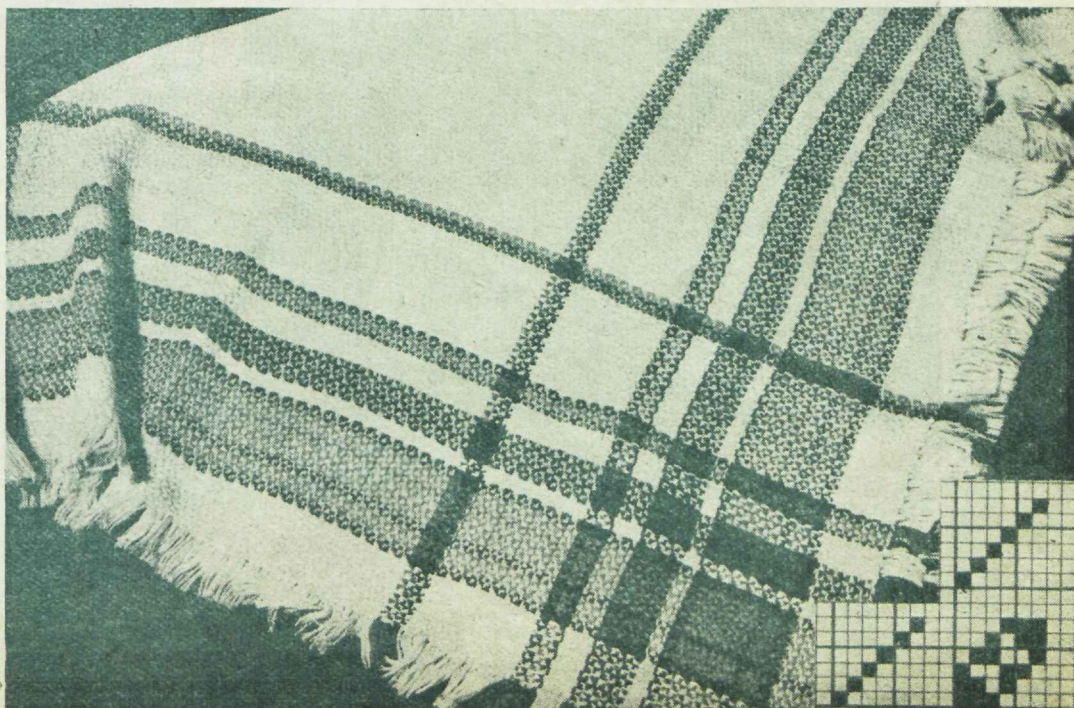
Padi pärnaõitega

L. Mälksoo

4 niit, 4 koelauda. Suga nr. 60/3 (3).

Padja suurus on 60×50 sm. Kääritud 1080 helebeeži läiklõnga. Niidetud on 3 lõnga niiesilma, sama 3 lõnga tuleb ka soa pinnu vahele. Koeks on loelõng. Põhja kudumise järjekord: keskmine beez, helebeez, šampanjatoon (s. o. valge, kollakasroosa tooniga).

Motiiv 1 on reseedaroheline varspiste-pöimes — peene tumepruuni varjujoonega. Motiivid 2 on pärilpöimes valged õiekused. Ühe südames on helesinakas-roheline rüüsõlm mezzanasiidist, teisel oliivroheline. Pind 3. on korjatud põhja peale, sidelõngaks iga 6 lõimlõnga grupp. Teise rea sidelõngad võetakse esimese vahekohtadesse. Aärtele jäävad überpõramisel aasad. Pind 3. värvid: X tumepruun koos roostepruuni loelõngaga, || reseedaroheline loelõng koos hele-sinakasroheline mezzanaga, \ šampanjavärvi loelõng koos oliivroheline mezzanaga. Padjal on ülal ja all 3 sm pikkused narmad šampanjavärvi lõngast, külgedel tumedamast beezist. Skeem ja rakendus muustrilehel.

Kootud villane pearätt

B. Kasema

Tartu Naisühingu Kutsekool

Räti suurus 100×100 sm, sidus krepp. Materjaliks sammallõnga. Suga nr. 55/2. 2 lõnga niiesilmas. Koeks kaks lõnga kokkupoolitult. Materjalikulu ühele rätile 250 g. Värvid: roosakasbeez, roostepunane, roheline, tumekollane, tumepruun, mustjasroheline (must).

Käärimise järjekord:

beeži	52 lõnga	beeži	20 lõnga
pruuni	8 "	musta	6 "
kollast	16 "	rohelist	8 "
rohelist	42 "	punast	8 "
punast	8 "	beeži	84 "
beeži	12 "	musta	6 "
musta	6 "	pruuni	8 "
punast	30 "	kollast	8 "

Keskkoh: beez 496 "

Teine äär käärida tagasiminevas järjekorras. Kudumise järjekord sama. Üksikute triipude laiust mõõta lõimlõngade pealt soa juurest.

Sõlmitud vaip

A. Ennus

Vaip on valmistatud pärsiatehnikas, suuruses $2,5 \times 3,5$ m. Sõlmi on laiuses 625, pikkuses 800, kusjuures on arvestatud iga mustrikuut 1 sõlm (iga ruutsentimeetri peale 5 sõlme).

Tarvitades lõimeks tamsat $20/9 \times 3$, kulub seda 5,5 kg, kuna $4 \times$ purjeniiti nr. 6 kuluks 6 kg.

Vahelöömiseks kulub $2 \times$ purjeniiti nr. 8 2 kg. Vaip on sõlmitud kodumaa peenest villasest käsitöölongast. Võttes sõlmed kahekordsest longast, kulub seda 25,5 kg. Värvid on antud A. Trässi villatööstuse „Ekstra“ ja Keila villatööstuse (sulgudes) värvikaartide järgi:

	nr.	kg
1. tumesinine	— 36 (64)	— 7
2. helesinine	— 37 (22)	— 2
3. tumepunane	— 52 (27)	— 3
4. keskm. punane	— 53 (65)	— 1,500
5. helepunane	— 54 (69)	— 0,250

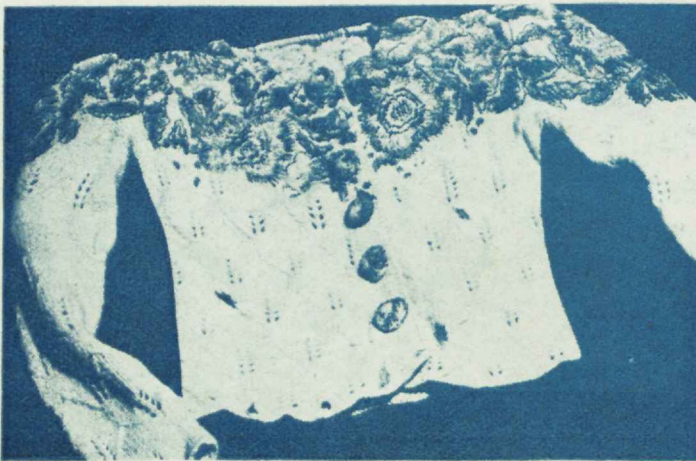
	nr.	kg
6. helekollane	— 16 (35)	— 0,200
7. keskm. kollane	— 15 (36)	— 6,250
8. tumekollane	— 59 (37)	— 0,250
9. kollakaspruun	— 12 (38)	— 0,600
10. valge	— 61 (71)	— 1
11. kollakasvalge	— 60 (67)	— 3
12. kollakasbeež	— 13 (12)	— 3
13. helepruun	— 58 (10)	— 1
14. keskm. pruun	— 57 (11)	— 1,500
15. sidrunkollane	— 71 (21)	— 0,500
16. tumekollane	— 14 (68)	— 0,500

Põhivärvid on muustril märgitud numbritega ning heledamal põhjal (beeži ja punase juures) esinevad tumedad triibukesed, millised sõlmida umbkaudselt ülesvõtte järgi.

$\frac{1}{4}$ keskosa muustrist ja osa äärest on antud muustrilehel.

Valge rikkaliku tikandiga kootud jakk

Vanda Juhansoo

See nägus ning soe jakk on kootud kodumaa lambavalgest villasest longast. Keskmise suurusega jakile kulub umbes 400 g kolmekordset lõnga. Enne kudumist lõng vihmaveega

hästi läbi pesta. Passeosa on kootud siledapinnaline ja rikkalikult tikitud heledates värvitoonides. Tikkimiseks on tarvitatud väga mitmesugust materjali, nagu: lõime nr. 16 ja 24 mitmes lõhiroosas toonis, helepruuni ja beeži villast inglise lõnga, reseedarohelist ja kirjut (pruun + valge) lõime, siis veel rohelist narmassiidi, roosat ja kollakat mezzanasiidi. Kiri on tikitud kahe- ja kolmekordse lõngaga, kokku pandud näiteks roheline lõim, kollane siid ja beež villane lõng; roosa lõim, roosa siid jne. Lõpuks ümbritseda tikitud muster kuld- (kard-) lõngaga, mis annab tööle omapärase mulje. Jaki kudumisel tuleb kudumiskirja lugeda alt üles ja ridu paremalt vasakule. Tagasireal kootakse ümber varda lõng alati pahempidikoos. Tugevate joontega on märgitud 1. mustrikord (12 silmust), kuna silmused väljaspool jooni on ridade algus- ja lõpp-silmused. Esimeses mustrikorras, 13. real, kootakse pärast ääresilmust ikka ainult kaks silmust kokku. Järgmistes mustrikordades töötatakse see rida kudumiskirja järgi. Pärast 32. rida alatakse jälle 1. reast.

Tikandi muustrist on muustrilehel antud varruka ja esitüki muster, kuna seljatüki muster tuleks koostada esitüki muistri järgi, nii et poolik lillmotiiv tuleks õlal terve ning taga keskel oleks samuti veel üks lillmotiiv.

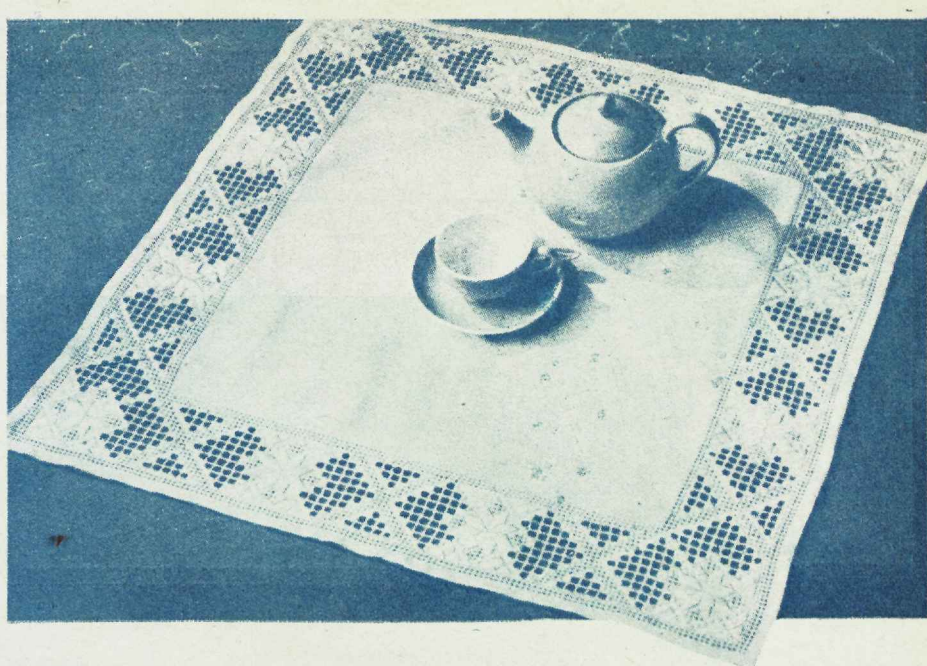
Mustrid ja kudumiskiri muustrilehel.

Hardanger-tikandiga laudlina

Antud lina suurus on 72×72 sm. Lina materjaliks on valge linane või ka puuvillane materjal, millel umbes iga 9 koelõnga annavad 1 sm. Tikandiks tarvitada valget pärlniiti nr. 8 põimimiseks ning nr. 5 madalpistes motiivideks. Lina ääres on 2 sm laiune palistis. Äärest 3,5 sm kaugel tikkida 10 sm laiune hardanger-muster, muustrilehel antud mustri järgi. Esiteks tikkida madalpistes äär ning siis mustri'e vastavalt lõngad välja tõmmata. Edasi töötada, nagu näitab proov b, ning siis madalpistes motiivid. Lõpuks tikkida kastpistes viitu- ja õiged read, nagu näitavad proovid e ja d.

Kui tikand valmis, pöörata äär pahema'e poole tagasi ning see pilupistes välmise kastpisterea külge kinni tikkida.

Muster ja proovid muustrilehel.

Pitskirjaline voodikate

Elli Luigla

Tartu Naisühingu Kutsekool

Suurus 175×210 sm. Materjaliks värvitud kollane ja valge pleegitamata puuvillane nr. 2/24. Suga nr. 100/2.

Antud kattele käärida 3400 lõnga. Niielus märgitud A-B I äär 340 lõnga, B-D kirjak. 2574 lõnga, D-C poolik kirjakord 146 lõnga, C-F II äär 340 lõnga.

Tallamises märgitud ruut ■ tähendab värvilist kude, ☒ tähendab 4-kordset poolitud valget pleegitamata puuvillast lõnga.

Materjalikulu ühe katte jaoks: pleegitamata valget lõimeks ja koeks 17 vihti, värvilist kude 8 vihti. Tallamine on märgitud ühe kirjakorra ulatuses.

Hommikmantli-riie

G. Rääbis

Tartu Naisühingu Kutsekool

(Voodriga kangas, 8 niisvarba, 8 tallalauda.)

Materjaliks endavärvitud I järgu kodumaa villane lõng. Suga nr. 70/3 (pealmisel kangal 2 l., alumisel 1 l. niiesilmas). Käärida tuleb järjekorras: 2 l. antud käärimise järjekorra järgi pealmisele kangale + 1 l. helesinist alumisele kangale. Sel juhul tuleb alumine kangas helesinine.

Pealmise kanga käärimise järjekord:

7 × {

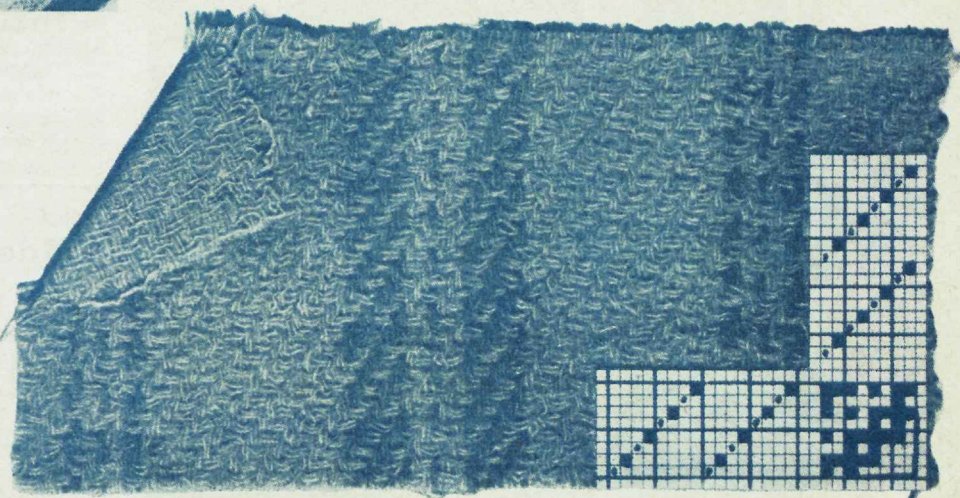
- 34 l. beeži
- 12 l. helesinist
- 4 l. roosat
- 4 l. tumesinist
- 4 l. roosat
- 2 l. tumesinist
- 6 l. helesinist
- 2 l. tumesinist
- 6 l. helesinist
- 2 l. tumesinist
- 4 l. roosat
- 4 l. tumesinist
- 4 l. roosat
- 12 l. helesinist
- 34 l. beeži
- 4 l. tumesinist
- 4 l. helesinist
- 2 l. roosat
- 4 l. helesinist
- 4 l. tumesinist
- 34 l. beeži

Värvid on antud DMC ja villatööstus „Ekstra“ värvikaartide järgi:

1. beež	nr. 834	— 60
2. helesinine	nr. 322	— 37
3. tumesinine	nr. 930	— 36
4. roosa	nr. 401	— 70

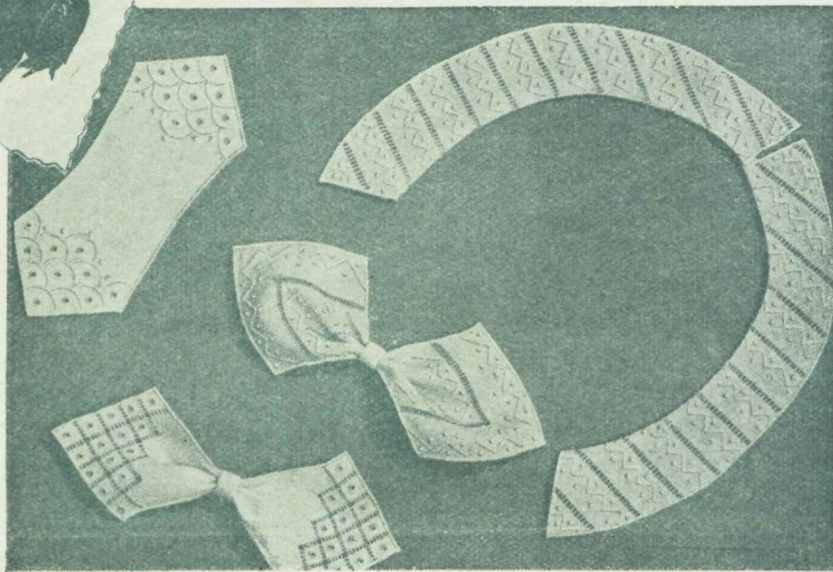
Sisse kootakse 1 l. helesinist alumisele kangale ja 2 l. beeži kokkupoolitult pealmisele kangale.

(Lõpp lk. 56.)

Krae ja lipsud valgest linasest materjalist

Kaheosaline krae ja juurdekuuluv lips on valmistatud peenest valgest linasest materjalist. Krae juurdeleikamisel tähele panna riide lõngade suunda, et pilud tuleksid õiges suunas. Tikand valmistada valge märkimisniidiga nr. 30. Pilud on välja tõmmatud 18-mm vahedega. Pilu laius 2 mm. Pilude vahekohtadel on siksak-joon, mis tikitud varspistes. Iga saki kõrgus 6 mm ning iga saki vahekohtal on madalpistes punktike. Samuti kaunistada ka juurdekuuluv lips.

Mõlemad teised lipsud kaar- ja ruutmustriga valmistada samuti valgest linasest materjalist. Kaarmustriga lipsu muster asub mustrilehel. Kaared tikkida tikipistes, punktid madalpistes ja augud auktikandis. Kandes võib lipsukese mõne klipsiga kokku võtta ja kleidile kinnitada.

Alumine lips on kaunistatud ruudukujuliselt väljatõmmatud kitsaste piludega (2 mm laiad). Iga ruudu keskele on tikitud väike auk. Lipsuke on keskel kokku võetud kitsa riideribaga.

Sokk ilma kannata

Kristel Talvik

Soki kudumiseks 50 sm pikkusega kulub keskmise jämedusega lõnga umbes 100 g. Tavalisest veidi jämedamaile vardaile luuakse 16—18 silmust. Kududa 4 silmust parempidi ja 4 silmust pahempidi vahelduvalt. Sel viisil kootakse 4 ringi ning nihutatakse siis neljasilmuselised grupid ühe silmuse võrra edasi, mis toimub järgmiselt: I varda esimese 4-silmuselise grupi asemele kootakse 5 samasugust silmust, kuid järgnevalt ikka jälle 4 ja 4 samasugust silmust. Kududa edasi neli ringi ning samas paigas, s. o. I varda esimese 4 silmuse grupi kohal silmuse võrra edasi nihutada jne. Soovitav on panna märgike esimese varda juurde teist värvi lõngast (et mitte eksida nihutusega), mida iga 6 sm tagant tuleb tõsta jälle varda lähedale, sest muidu see liigub koos keerleva sukaga neljanda varda kohale. On saadud tarviline pikkus, kootakse ots. Igalt vardalt kootakse kaks esimest silmust parempidi kududes kokku. Selline sukk liubub jalga tõmmates jalavormide järgi, on omapärane ning hõlpsu kududa neil, kellele raskusi teeb kannakudumine — see jääb ära. Pikkuse määrab labajala-pikkus ja soovitatav säärepikkus sellele lisaks. Pildilolev 50 sm pikkune sokk on paras meestele, kelle kinga suurus on nr. 42. Värvilisest lõngast kootuna on selline sokk eriti sobiv spordirõivastise juurde.

Hommikmantli-riie

(Algus lk. 55)

Kangale, mille valmis pikkus 5 m ja valmis laius 80 sm, kulub lõimeks 950 g lõnga. Sellest 300 g beeži, 500 g helesinist, 75 g tumesinist ja 75 g roosat. Koeks kulub 800 g lõnga ($\frac{2}{3}$ beeži, $\frac{1}{3}$ helesinist).

Märgid rakenduses:

- — pealmise kanga lõimlõng, s. t. 2 l. niiesilma.
- — alumise kanga lõimlõng, s. t. 1 l. niiesilma.

MOED

(Algus lk. 51)

75. Valge tepitud kaunistisega ja pikkade varrukatega pluus kostüümi juurde.
76. Nägus pluus ristpistes tikitud vöökirja-mustriga. Muster mustrilehel.
77. Meeldiv pluus ruudulisest materjalist.
78. Huvitava tegumoega pluus ruudulisest materjalist sportliku kostüümi juurde.
79. Triibulisest materjalist nägus pluus väikese valge kraega.
80. Elegantne pluus helerohelisest žoržetist, kaunistatud kitsa tüll-vahepitsiga.
81. Nägus pluus mustrilisest vanaroosast siidist, mille kaunistuseks valge krae ja pluusi värvi nõõbid.
82. Lihtsas tegumoes seelik, külgedel tepitud kaunistised ja nõõbid.
83. Päevakleit villasest materjalist.
84. Nägus kleit tikitud passe ja taskutega.
85. Päevakleit tepitud voltkaanististega. Ees värviline tõmblukk.
86. Moodne kleit triibulisest materjalist.
87. Lihtsa tegumoega nägus kleit vanaroosast materjalist.
88. Plisseeritud seelikuosaga kleit tumesinisest villasest materjalist.
89. Triibulisest materjalist ülikond poisile.
- 90—95. Valik mitmesuguseid kleidimode tütarlastele.
96. Nägus kevadmantel tütarlapsele.
97. Kaheksugusest materjalist ülikond poisile.
98. Triibulisest materjalist kleit tütarlapsele.
99. Kevadmantel tütarlapsele. Esitükk kaunistatud sutaš-paelaga.

Moodsaid kleite, pesu ja sukki

kõige suuremas valikus ostate

JOH. ROOSIPUU KAUBAMAJAST

Tartus, Suurturg 14, telef. 20-85

JUNO

* LÕHNAÕLID
* KÖLNIVEED

JUNO lõhnaõlid ja kölniveed on valmistatud tugevatest ja haruldastest essentsidest, paljudes peentes lõhna erivalikutes.

JUNO lõhnaõlid ja kölniveed annavad meeldiva lisa Teie sarmile, olgu sportimisel, reisil, päeval, teatris või tantsul.

MOODNE NAINE leiab neid sobivatena igale meeleolule, olukorrale ja isiksusele.

- ERIVALIK:
- JUNO **LEEDI** Suurepärane ... meeldiv ... elegantne .
 - JUNO **PIKANT** Kütkestav ... õrn ... värske ... elustav .
 - JUNO **KOKETT** Moodne kombinatsioon parimaist essentsidest.
 - JUNO **EKSTRAVAGANT** Tugev kombinatsioon pealelõunaks ja õhtuks.

VALMISTAJA: **A/S. PROVIISOR JULIUS LILL**

Müügikohad: **TALLINN** * Pikk 18 * Tartu mnt. 2
TARTU * Rüütli 10 * Narva 20
NÕMME * Pärnu 94 ... ja teistes apteekides ja rohucauplustes

HELMI KABER
vandeadvokaat

Kuidas kaitseb seadus naist?

Varaõigustest

Õigusnormistikud, mis käsitlevad isikute varanduste kasutamise õigust, nimetatakse varaõigusteks. Varem olen käsitlenud peamiselt isikuõigusi, nagu perekonnaõigust ja pärandusõigust. Varaõigused jagunevad asja- ja obligatsioonõigusteks. Asjaõiguse iseloomustavaks jooneks on see, et isikul on võime vahenditult ning segamatult käsitada asja ning eemaldada kõiki teisi isikuid. Asjaõiguse kaitse on suunatud kõikide isikute vastu. Obligatsioonõigus aga on normistik, mis reguleerib isikute juriidilisi vahekorrd-suhteid. Oma mitmesuguste vajaduste rahuldamiseks astuvad isikud üksteisega juriidilistesse suhetesse, milledest tekivad õigused ja kohustused. Obligatsioonõiguse kaitse on sihitud vaid teatud isiku vastu.

Asjaõiguste institutide arv on piiratud, s. t. nende institutid on seaduse poolt kindlaks määratud. Obligatsioonõiguses võivad aga pooled oma äranägemise järgi luua uusi instituute, uusi lepingutüüpe. Kehtiv seadus mainib peamiselt kahte asjaõiguse jaotust ja nimelt: 1) omandiõigus ja 2) õigus võõrale asjale.

Ühiskondlik kord tänapäeval suuremalt jaolt tugineb omandiõigusel. Omandiõigus on täielik võim asja üle, mis on piiratud õiguskorra huvides. Seega on omandiõigus täielik õigus mingi asja üle, õigus seda asja vallata, kasutada, käsutada, kõiki kasusid saada ja kõigilt kolmandailt isikuilt tagasi nõuda omandi hagiga. Omandiõigusest tulenevad 1) valdus, 2) kasutamine ja 3) käsutamine.

Valdamine on õigus asja enda käes pidada. Kasutamise all mõeldakse õigust asja tarvitada ja temast kasu või tulu saada. Käsutamine on õigus asja saatust juriidiliselt korraldada. Näiteks asja võõrandamine, pantimine jne.

Omandiõiguse liigid on: individuaalne omandiõigus, kaasomandiõigus, ühiskondlik omandiõigus ja jaotatud omandiõigus. Kaasomannikude vastastikused õigused ja kohustused omandiõiguse suhtes tekitavad tegelikult elus sageli raskusi. Kaasomannikud valdavad asja ühiselt, kasutavad samuti ühiselt, kuid seejuures ei tohi rikkuda kaasomanniku õigusi. Kasutamise suhtes võib kaasomannik vabalt talitada ainult temale kuuluva mõttelise osa suhtes, s. t. võib müüa, pantida jne. ainult mõttelist osa, mitte aga reaalselt. Asja üldvõõrandamiseks, pantimiseks ja võlgadega koormamiseks on aga vajalik kõigi kaasomannike nõusolek. Kui keegi kaasomannikest võõrandab oma osa võõrale isikule, siis teisel kaasomannikul või kaasomannikel on ostu-eesõigus ja väljaostu-õigus edasiantud osa kohta.

Kedagi ei saa sundida jääma püsivalt kaasomannikuks ja selle tagajärjel on lubatud kaasomandi jagamine kas kokkuleppel või kohtulikult. Asja või objekti järgi, mille kohta kuulub omandiõigus, liigitatakse ka omandiõigust kinnisomandiõiguseks ja vallasomandiõiguseks. Kinnisomandiõiguse objektiks on kinnisasi.

Kinnisomandi suhtes võivad olla mitmesugused kitsendused ja neist on kehtivas seaduses ära toodud terve institut, nende läbi omanik kohustub sallima oma omandi suhtes teatavaid toiminguid või tegevust teiste poolt või kaotab õiguse sooritada oma varaga neid. Näiteks peab majaomanik eriti linnas hoidma korras ja elamiskõlblikuna oma maja, vastasel korral on võimalus lammutamist nõuda, akent võidakse võõra krundi piirile ehitada ainult naabri loal, erilised kitsendused on veel vabrikute ehitamisel jne.

Kinnisvara omanikuks loetakse seda, kes on omanikuna sisse kantud vastavates kinnistusametites ja nende raamatutes, eriti kehtib see kolmandate isikute suhtes. Omandiõiguse tekkimise võimalused on algelised ja tuletatud. Algeline on nimelt säärane omandiõiguse tekkimine, mis alles esmakordselt tekib teatud asja peale, kuid tuletatud on säärane, mis juba tegelikult oli olemas, kuid teise isiku suhtes.

Peale omandiõiguse asjale võivad olla veel piiratud asjaõigused, mis oleksid servituudiõigus, maasunnised, kruntrendiõigus, hoonestusõigus, pandiõigus jne.

Kehtiva õiguse järgi nimetatakse obligatsiooniks sellist juriidilist suhet, mille järgi üks isik on õigustatud nõudma teiselt isikult.

Obligatsioonõiguses on alati tegemist kindlaksmääratud isikutega, sest õigussuhted on olemas ainult teatud isikute vahel, kes ühel või teisel viisil juriidilise tehinguga seoses

Meie igapäevases läbikäimises tuntakse obligatsiooni nime-tuse all peamiselt ainult kinnisvarale kinnistatud nõudeõigust, kuid laiemas mõttes on obligatsioon kohustus, mis annab ühele isikule õiguse — s. o. kreditorile — nõuda teiselt isikult — s. o. debitorilt — teatava majandusliku väärtusega teo sooritamist. Kohustus (obligatsioon) tekib kas vastavast juriidilisest tehingust (lepingust), seadusevastasest teost või on tema alguseks vastav seaduses ette nähtud suhe, näiteks pärandus, ühisomandus jne.

Peamisteks obligatsioonõiguslike suhete tekkimise alusteks on lepingud. Need võivad olla kahe-, mitme- ja ka ühekiilgused, viimastena võiks nimetada testamenti ja ka ühekiilgset lubadust. Näiteks on keegi teisele lubanud maksa teatud summa ja peamiseks nõudeks on, et teine ka selle oleks akt-

septeeritud, siis tekib ka juriidilisel alus nõudmiseks. Seega on ühekülgsed lepingud säärased juriidilised toimingud, millele alusel ühel isikul on kohustused ja teisel vaid õigused. Kahekülgsed aga on säärased, kus mõlemal poolel on korruga õigused ja kohustused, näiteks rendilepingud, ostu-müügid, teenistuslepingud jne. Siis on veel tasulised ja tasuta lepingud. Esimeste näitena võiks nimetada ostu-müüki ja teisena kinklepingut.

Leping loetakse sõlmituks sellest momendist, kui on saavutatud poolte vahel kokkulepe kõikide vastava lepingu jaoks oluliste osade suhtes. Näiteks on tegemist ostu-müügiga, siis loetakse leping sõlmituks, kui pooled on teatud kauba ja hinna suhtes kokku leppinud. Leping sõlmimise momendist algavad pooled — lepinguosaliste — vahel õigused ja kohustused ning tekib ka vastutus. Kui lepinguõhlmiljad asuvad korruga kohal, siis on lepingu sõlmimise lõppmomenti kerge määritleda, asuvad aga lepinguosalised lahus, tuleb seda lõppmomenti lugeda ajast, millal teine lepinguosaline on ettepaneku vastu võtnud. Sagedasti esineb meil tegelikus elus, et ei arvestata lepinguõhlmimisega näiteks teatud kirjastuse või ka eraisiku poolt saadetud raamatute suhtes. Kuid peab tähendama, on kellelegi raamat kätte saadetud, on ta selle vaikivalt vastu võtnud, on sellega aksepteerinud ettepanekut selle ostmiseks, tuleb tasuda ka hiljem selle hind, mille nõudmiseks on ka kirjastusel või eraisikul seaduslik alus. Sama kehtib ka teiste asjade suhtes ja ettevaatuse mõttes tuleks igal üksikul juhul kasutada tagasisaate-võimalust otsekohe, kui ei taheta asjata sekeldusi hiljem. Leping sõlmimise vorm on meil kehtivas seaduses vabaks jäetud ja vastavalt sellele on kehtivad ka suulised ning kirjalikud lepingud, kuid teatud toimingute juures on vorm nõutav, näiteks vekslite juures.

Teine obligatsioon — kohustuse — tekkimise alus on tsiivilne õiguserikkumine. Tsiivilne õiguserikkumine on ühe isiku poolt teise isiku subjektiivse õiguse rikkumine kas tahtlikult või ettevaatamatult. Iga õiguse rikkumine lubamatu teoga annab kahjukkannatanule õiguse nõuda rikkujalt kahjutasu. Õiguse rikkumiseks ei saa lugeda tegu, kui keegi seaduse piirides teostab oma õigust või tegutseb hädakaitse-seisukorras. Kahjud liigitatakse: 1) otsene, mis on seadusevastase teo otsene tagajärg, 2) kaudne, mis on tekkinud eriliste olude kokkussattumisest ja 3) juhuslik, mida polnud võimalik ette näha ja ära hoida. Iga mittejuhuslik kahju kuulub tasumisele. Juhuslik kahju aga tasumisele ei kuulu, kui seadus ei määra teisiti. Siinjuures võiks nimetada, et peremees vastutab ka teenijate ja teiste palgatavate isikute poolt tekitatud kahjude eest, kui ta küllalase ettevaatusega pole palganud neid isikuid ja pole selgitanud nende teovõimet ja kõlblikkust. Näiteks on autoomanik palganud autojuhi ilma tarviliku hoole ja ettevaatusega, vastutab peremees ka autojuhi ettevaatamatu ja hooletu sõidu puhul tekkinud kahjude eest.

Kolmas obligatsioonioõiguse suhte tekkimise alus on alusetu rikastumine. Keegi ei tohi alusetu teise arvel rikastuda. Näiteks on keegi tasunud oma võla teiskordselt, kas eksituse või teatud juhuse tõttu, siis on õigus teiskordselt tasutud summat tagasi nõuda põhimõttel, et teine ei või seadusliku alusetu rikastuda võlatasuja arvel.

Ja neljas obligatsioonioõiguse tekkimise alus on volituseta võõra asja ajamine. Ühiskondlikud huvid nõuavad, et üks isik aitaks teist, kuid seadus omalt poolt normeerib need juhud, millal volituseta asjaajaja võib tasu nõuda — ja nenneks eeldusteks on, et teatud isikul peab olema tahe tegu korda saata teise huvides, peab puuduma selleks volitus ja peab nähtav kasu tekkima isikule, kelle asju volituseta aetakse. Näiteks kukub majal tormi tagajärjel katus alla ja peremees ei ole kohal ning naaber koristab rusud ning tarbe korral katka ka uue katusega, siis on tal õigus nõudmiseks. Teatud juhtudel võib aga ka omaniku keelu vastaselt ilma volituseta talitada ja ikkagi on õigus kahjutasu nõudmiseks. Näiteks jätab isa lapsed maha, kellede eest ta on kohustatud hoolitsema ja neile ülalpidamist andma, ning keelab ka teistel isikutel lastele söõgi andmise, siis ikkagi neil, kes annavad toitu või teevad muud hädavajalik, tekib nõudeõigus, kuna vastasel korral võib lapsi ähvardada näljasurm.

Nõudeõigust võib edasi anda teisele isikule ilma võlgnikult nõusolekut saamata, mida nimetatakse loovutuseks või tsessiooniks.

Võlgnikule peab teatama võla üleandmisest ja ainult sel juhul tekib temal vahekord endistel alustel uue kreditoriga. Üle anda saab ainult niipalju õigusi, kui tal endal on võlgniku vastu. Loovutustoiming võib tekkida vabatahtlikult või ka seaduse ja kohtuotsuse alusel. On võimalik, et ka võlgnik oma kohustused üle annab, kuid siis on ilmingimata vajalik võlausaldaja nõusolek. Ainuke erand on pärimise juures, kus üle läheb pärandusvara ja ka võlad, siis ei küsi keegi kreditor nõusolekut, vaid päranduse vastuvõtmisega on ka võlad üle läinud pärijale, kes vastutab siis nende üleläänud võlgade eest. Obligatsioonioõiguste (kohustuste) lõppemine stinib: kohustuste täitmisega, uuendusega, sobinguga, tasendusega ja loobumisega.

Lõppemist võivad veel tingida surm, aegumine ja kokkumine, s. t. kreditori ja deebitori kokkulangemine ühte isikusse. Näiteks on pojale isale maksa võlg ning isa sureb ja poeg saab pärijaks, järelikult tuleks tal võlg tasuda enesele, mis ongi kokkumine.

Obligatsiooni (kohustuse) täitmise all tuleb mõista obligatsioonis lubatud kohustuste sooritamist. Üldiselt on nõutav, et obligatsioon oleks sooritatud terviklikult, kuid kreditor võib leppida ka osalise tasumisega.

Peale kohtuliku nõudeõiguse on seaduses veel teisi viise, mis sunnivad võlgnikku võlga tasuma või muud kohustust täitma, ja need on mitmesugused materiaalsed vahendid, nagu käsiraha, leppetrahv, pant, käendus. Käsirahal võib olla mitu ülesannet, kuidas see poolte vahel kokku lepitakse, kas käsiraha on avanss tulevase tehingu suhtes, on lepingu tagamiseks või lepingust taganemise abinõuks. Igal erandjuhul on oma tagajärjed. Käsiraha avansina on ainult lepinguõhlmimise tõendiks või märgiks ja lepingu mittetäitmisel käsiraha antakse tagasi ning kahjud tuleb eraldi tasuda. On käsiraha antud lepingu tagamiseks — kindlustab lepingut —, siis antud käsiraha jääb käsiraha saajale, kui andja ei täida lepingut; kui aga käsiraha saaja ei täida lepingut, on ta kohustatud käsiraha tagasi maksuma kahekordselt. On aga käsiraha antud lepingust taganemise abinõuna, siis võib käsiraha andja taganeda lepingust, kusjuures käsiraha jääb saajale ja kahjutasu nõude õigust sel juhul ei ole. Leppetrahv on lepingu määratud trahv lepingu süülise mittetäitmisel või mittekorralliku täitmise juhuks. Leppetrahv on lisakohustus ja tema ei või iseseisvalt ilma pealepinguta olelda.

Käenduseks nimetatakse sellist lisalepingut, mille alusel keegi kolmas isik — käendaja — kohustub võlaandja ees lepingu järgi täitma kohustust, kui võlgnik seda ei tee. Kui käendajaid on mitu ja nad on kõrvuti, siis neid nimetatakse kaaskäendajateks ja nemad vastutavad võlgniku eest solidaarselt, s. t. igalt üksikult võib kogu võla sisse nõuda ja käendajad võivad hiljem omavahel asja lahendada. Allkäendus on aga tegemist säärasel korral, kui käendajad ei asu mitte kõrvuti, vaid üks teise järel, sel juhul käendaja vastutab teise käendaja eest. Tagakäenduse korral võib harilik käendaja nõuda regressi korras tagasikäendajalt makstud summat.

Käendus võib olla veel täiskäendus, s. t. kogu võla eest, või osaline, s. o. teatud osa eest.

Nagu eespool nimetatud, kehtib obligatsioonioõiguses (kohustusõiguses) lepingutevabaduse põhimõte, mille alusel lepinguosalised võivad sõlmida lepinguid oma vajaduste kohaselt tingimusega, et nad ei käiks seaduse ega moraali vastu. Viimase näitena võiks tuua ühe kohtuotsust, kus poolteks olid abielusolevad isikud, mitte omavahel abielus, vaid kumbki eraldi, ja sõlmisid omavahel kokkuleppe: nemad kohustuvad lahutama ühe aasta jooksul kumbki oma abikaasast ja abielluma teineteisega. Selle mittetegemisel pidi lepingut murdja pool tasuma teisele teatud summa, vist 5000 krooni. Hiljem selgus, et üks pooltest oli loobunud lahutamist, ja teine nõudis lepingus ettenähtud 5000 krooni tasumist. Kohus aga seda nõudmist ei rahuldanud, asudes seisukohale, et on tegemist moraaliveastase lepinguga.

Vaatleme veel üksikuid lepinguliike.

Ost-müük

Ostu-müügilepingu all mõtleme sellist kokkulepet, mille alusel üks pool — müüja — kohustub teisele poolele — ostjale — omandiks üle andma teatava asja ja ostja kohustub maksma müüjale selle asja eest teatava summa, ostuhinna. Ostjaks ja müüjaks võivad olla kõik teovõimsad isikud, kellel on õigus omandada ja võõrandada teatud asju. Ostu-müügi objektideks võivad olla asjad ja õigused. Võõra asja müümisel ilma omaniku teadmata kehtib üldine reegel, et kui ostja ei teadnud asja õiget omanikku, võib ta müüjalt kahjutasu nõuda. Tuntud on ka lootuse peale ostmine, näiteks ostetakse ära teatud aiasaak, lootusest, et aed kannab vilja, sel juhul tuleb ostuhind igal juhul tasuda; ostetakse aga see aiasaak kui tulevane asi ja alles asja saamisel tasutakse hind, siis on tegemist tulevase asja ostmisega, mille juures ainult siis tuleb tasuda ostuhind, kui asi on kätte saadud. Ostu-müügi juures on oluline tähtsusega asja hind ja sellekohane kokkulepe, rahamaksimine ja asja üleandmine. Asja hind peab olema kindlaks määratud ja fikseeritud rahas, vastasel korral oleks tegemist vahetusega. Kui aga asi on üle antud ja hinnas kokku lepitud, missugune kokkulepe võib sõltuda ka teatud asjaoludest, siis hiljem arvestatakse hinnaks keskmine turuhind. Ostuhinna suurus on peale poolte kokkuleppes. Kui müügihind ei vasta poolelegi asja väärtusele või ületab kahekordselt asja väärtuse, siis võib huvitatud lepinguosaline tähtajalise aasta jooksul lepingu vastu vaielda ja selle tühistamist nõuda.

(Järgneb.)

Z84

Vastolu, mis paneb mõtlema,

Inimene peab hoolitsema oma hammaste eest, koer omab aga igasuguse hooleta alati puhtad ja terved hambad. Millest see tuleb?

Looma kõva toit mõjub hammastele puhastavalt, inimese hammastikul puudub aga küllaldane närimistegvus. Seepärast peame tarvitama hambaharja ja Nivea-hambapastat. Nivea-hambapasta abil saavutame põhjaliku mehaanilise puhastuse ja edendame ühtlasi suu ilanäärete tegevust. See takistab aga kahjulike bakterite tegevust ja säilitab hambad terved ja valged. Alake seepärast juba täna Nivea-hambapastaga.

Werner Mehks, Tallinn.

Laste külmetushaiguste vältimisest

Lastele, kes kalduvad kergesti külmetushaigustele, näivad alati kahvatutena või põevad igal aastal korduvalt bronhiiti, nohu, grippi või keskkõrvapõletikku, on osutunud otsustavaks kodus teostatav ettevaatusravi. See on eriti mõjuv konstitutsionaalselt nõrkade laste juures. Ravi peab vältama vähemalt veerand aastat, mõnikord kauemgi. Keelatud on aga säärane ravi palavikuga tuberkulooshaigete laste juures. Häid tagajärgi annab see ka kõhnade, rahhiidiliste ja skrofuloosete laste ravimisel.

Ravi koosneb järgmistest eeskirjadest.

1. Hingamisharjutused. Mitu korda päevas lühidalt, kuid sügavalt sisse hingata ja aeglaselt välja hingata. Väljahingamise soodustamiseks panna käed mõlemale poole rinnakorvi külgedele ja suruda ühtlaselt, tugevalt.

2. Hõõrumised. Hommikul ja õhtul kogu keha froteerrätikuga tugevasti hõõruda. Nõrgemate laste juures hõõruda algul ainult üht kehaosa. Esialgu hõõruda kuival, mõne päeva pärast niiskelt ja soojalt, siis iga päev $\frac{1}{2}$ kraadi külmemaga veega, kuni nädala jooksul jõutakse toasseisnud vee temperatuurini. Rätiku asemel võib kasutada ka käsna või harja. Vee lisandiks võib tarvitada männiokkaekstrakti, soola või äädikat. 3–4 nädala pärast võib hõõrumist asendada jahedate üleni pesemistega ja sellele järgneva dušiga.

3. Ohuvannid. Talvel võetagu veerand tundi kestvad ohuvanne toas (alasti viibida hästi köetud toas). Sealjuures peab laps liikuma ja tugevasti nahka hõõruma. Suvel võtta ohuvanne väljas, niipea kui temperatuur on jõudnud 15° – 20° C. Samal ajal teha kergeid võimlemisharjutusi. Lõpuks pesta jalgu ja mina duši alla. Olles küllaldaselt harjunud, võib ohuvanne jätkata ka jahedamate ilmade puhul, kuid mitte alla 10° C juures.

4. Päikesevanne võib suvel ühendada ohuvannidega. Alata osalise päevitusega, algul 5 minutit, iga päev 3–5 minuti võrra kauem. Närviliste laste juures tohib päikesevann kesta ainult mõni minut.

5. Kõrguspäikesese kiiritus asendab sügisel, talvel ja kevadel päikesevanne.

6. Vannid. 1–2 korda nädalas teha männiokkaekstrakti- ja 1–2 korda soolavanni (2 – 4%). Soolavannis viibida 10–15, männiokkaekstrakti-vannis 20–30 minutit. Vannivee temperatuuriks olgu 33 – 35° C. Pärast vanni 1 tund puhata.

7. Määrdeseebi sissehõõrumised. Flanelilapile panna 1 teelusikas kuni 1 supilusikas määrdeseebi ja hõõruda seda 10 minutit tugevasti nahasse, iga kord uuel kehaosal. Soovitav on määrdeseebi sissehõõrumisi teha 3

tundi enne vannitamist. Sellega langeb ära hilisem pesemine või ülepuuenderdamine. Määrdeseebile võib soovi korral lisandada 10 % tärpentinõli.

8. Dieet. Hommikul anda lapsele kaerahelbetummi või vahelduseks järgmise retsepti järgi valmistatud toitu: 1 spl. piimale või röõsale koorele lisandada poole sidruni mahl ja 1 spl. kaerahelbeid, milliseid 12 tundi leotatud, lõpuks üks suur riivitud õun. Kõik ained segada pudruks ja sellele riputada 1 spl. riivitud pähkleid. Piima ja koore asemel võib tarvitada ka mett, samuti õuna asemel teisi puuvilju ja marju, nagu kirsse, ploome, virsikuid, maasikaid, vaarikaid jne. Toit valmistada otse enne söömist. Muul ajal tavaline toit.

9. Arstimid. Anda lapsele kaks korda päevas 1 supilusikatäis kalamaksaõli.

Nende eeskirjade järjekindel ja hoolas täitmine tagab peagi, et nõrga tervisega lapsed muutuvad tugevaks ja vastupidavaks välistele mõjudele.

Elust ja armastusest

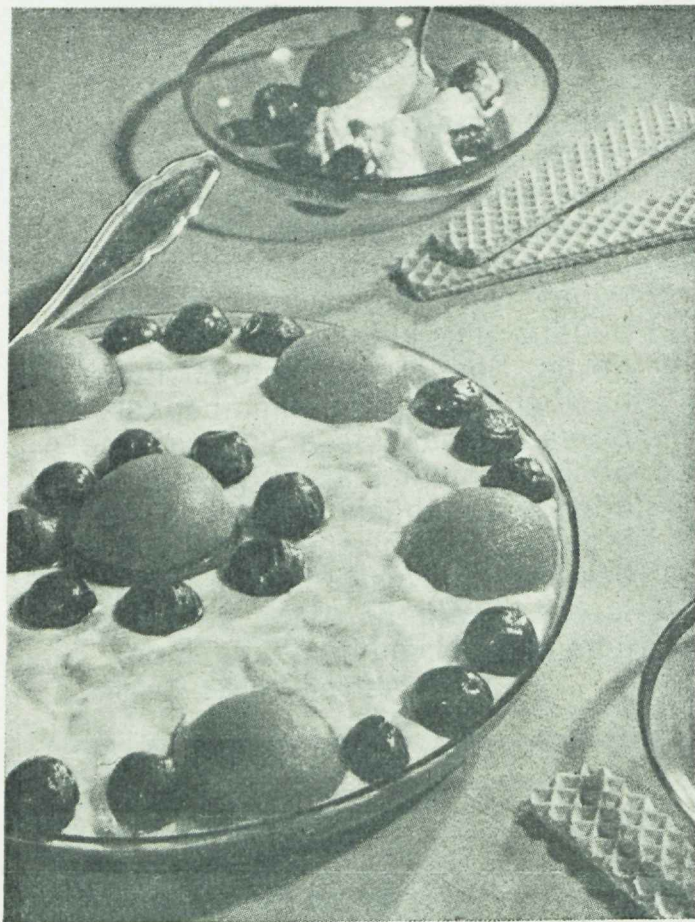
Naine kaotab ja võidab armastuses kõik. Armastus on naise sügavaim ja omaseim element. Mees kaotab ja võidab armastuses ainult relatiivselt, tema tõeline element on töö.

Naine on mehele lootusetult kadunud, kui ta hakkab armastama kedagi teist. Mehele on uus armastusjuhtum enamasti ainult episood, ta pöördub tagasi tihti ilma häbita, kuna ta pole end sidunud selle külge südamega. Mehe tõeline truudusetus on hingeline.

Mees otsib mõistusega, naine südamega. Naise aimamisvõime elu hädaohtude suhtes on palju tugevamalt arenenud kui mehel. Ta on loodusele ja olulisele palju lähemal kui mees. Seepärast on ka ta langus sügavam, kuna ta omab seesmist teadmist, mille saavutamiseks mees peab alles võitlema.

Armastavalt mehelt ei tohi nõuda, et ta järele mõtleks. Mõistusest hoolimata võivad ainult naised armastada.

Mees algab tormi ja tungiga ja lõpetab kodanluses; naine algab kodanluses ja on võimeline lõpetama tormis ja tungis.

KOHUPIIMA-MAGUSTOIT

SEGASUPP

Ained: 1–2 looma- või seaneeru, 1 vasikakops, 3 porgandit, $\frac{1}{2}$ sellerit, 5–6 hapukurki, $\frac{1}{2}$ l kartuleid, 1 spl. võid, 1–2 spl. jahu, soola, 2 spl. hapukoort, umbes 3 l vett.

Neerud ja kops kupatada keevas vees mõni minut, panna siis uue veega tulele, lisandada puhastatud ja peeneksloigutud supijuured ja keeta umbes 1 tund. Siis lisandada peeneksloigutud porgandid, kurgid ja kartulid ning keeta, kuni kõik on pehmed. Keenud neerud ja kops lõikuda samuti väikesteks tükkideks, teha võist, jahust ja leemest tumm ning valada supile juurde. Hapukoor segada juurde enne laualeandmist.

MAKSAPÜREESUPP

Ained: $\frac{1}{2}$ kg vasikamaksa, 1 l kartuleid, 1 sibul, veidi peent pipart, soola, 2 spl. võid, 2 spl. jahu, 2–3 l vett, 2 spl. hapukoort.

Maks puhastada nahast ja ajada läbi lihamasina. Koorrega keedetud või ülejäänud kartulid ajada samuti läbi masina või pressida läbi sõela. Sibul hakkida hästi peeneks. Panna kõik kastrulisse, valada 2 l kuuma vett peale ja lasta kuumal pliidiil seista. Pannil sulatada või, segada juurde jahu ja hiljem vett juurde valades keeta tumm. Saadud tumm valada püreele juurde, keeta koos paar minutit, maitsestada soola ja pipraga ning enne laualeandmist lisandada klopitud hapukoor.

OAPÜREESUPP

Ained: $\frac{1}{2}$ – $\frac{3}{4}$ kg ube, 3 porgandit, 1 seller, 1 petersellijuur, 2 spl. võid, 1 kg sea- või loomaliha, 2 spl. jahu.

Oad panna eelmisel õhtul likku. Teisel päeval panna keema ühes puhastatud supijuurte ja lihaga. Keeta, kuni kõik on pehme. Siis hõõruda oad läbi sõela ja liha lõikuda väikesteks tükkideks. Võist ja jahust teha tumm. Supp asetada uuesti tulele, lisandada tumm, keeta veel mõni minut ja anda kuumalt lauale.

RUPSKISUPP

Ained: $\frac{3}{4}$ kl. odratangu, 100 g võid, 1 petersell, 2 porgandit, 1 taldrikutäis kooritud ja väikesteks tükkideks loigutud kartuleid, 2–3 sibulat, soola, peterselli- ja tillilehti, 1 spl. hapukoort, 1 vasika kops, süda, kõri ja neerud.

Vasikarupskid puhastatakse soontest ja kupatatakse keeva

TALVISEID

veega. Pistetakse kops mitmest kohast läbi, loputatakse külma veega üle ja loigutakse väikesteks tükkideks.

3–4 l veega pannakse keema puhastatud ja peeneksloigutud petersell, sibul, porgandid ja külma veega loputatud tangud, ning kui umbes $\frac{1}{2}$ tundi keenud, siis rupskitükid ja tükkide võid. Keeta tasasel tulel. Kui tangud pehmed, lisatakse juurde kartulid ja keedetakse pehme. Maitsestatakse soolaga. Soovi korral panna supitirinaisse 1–2 spl. hapukoort ja valada kuum supp peale.

AHJUVORM SUPILIHAST

Ained: umbes $\frac{1}{2}$ kg järelejäänud supiliha, 1 heeringas, 100 g võid või rasva, 2 spl. hapukoort, soola, 1–2 sibulat, 1 supitaldrikutäis keenud kartuleid.

Järelejäänud supiliha aetakse läbi hakkmasina ning ühes lihaga ka sibulad ja luudest puhastatud heeringas. Juurde lisatakse sulavõi või rasv, hapukoor või järelejäänud koorekaste, ja kui tarvilik, siis maitse järgi ka soola. Vorm määritakse juurde pannakse lihasegu ja keenud kartuliviilukad kihtimisi sisse. Peale asetatakse võitükikesi ja küpsetatakse ahjus $\frac{1}{2}$ – $\frac{3}{4}$ tundi.

VASIKAAJU-PRAAD

Ained: 4 vasika-peaaju, 2 spl. võid, 1 sibul, soola, pipart, 1 spl. riivsaia.

Peaajud pestakse mitmekordselt külma veega läbi ja võetakse nahk pealt ära. 2 spl. võid pruunistatakse pannil ning asetatakse sinna aju ja riivitud sibul. Segades loigatakse ajud noaga puruks, riputatakse peale parajal määdul soola, noatsatäis pipart ja 1 spl. riivsaia. Valatakse siis ajupraad vaagnale ja süüakse praetud kartulitega lõuna- või õhtusöögiks. Samuti on see ajupraad väga maitsev ka võileibade kattena.

TÄIDETUD PEEDID

Ained: 6 keskmist peeti, 200 g keenud supiliha, 100 g riisi, 1 spl. võid, pipart, $\frac{1}{2}$ sibulat, 1 spl. hapukoort, 1 spl. riivsaia.

Koorimata peedid keeta soolvees pehme. Koor puhastada küljest, loigata pealt kaanetaoline ratas ja õonestada peedid teelusikaga seest õõnsaks.

Riis keeta veega pudruks, sibul hakkida ja praadida ning liha lõikuda hästi peeneks või ajada läbi hakkmasina. Segada kõik hästi segi, maitsestada soolaga ja täita õonestatud peetidesse. Panna kaas peale, riputada riivsaia üle ja küpsetada rasva või võiga ahjus pannil 20–30 min. Anda lauale kastme ja kartulitega.

HAUTATUD VASIKALIHA

1 kg vasikaliha (rinna- või neerutükk) lõikuda viilukaiks, kloppida lihavaraga üle ja praadida pannil tulises võis kii-resti mõlemalt poolt üle. Pajas sulatada natuke võid, lisada juurde 1–2 spl. jahu, 1 hakitud sibul ja keeva vett, et saaks paras paks kaste. Maitseks lisandada soola, pipart, nelki ja veidi sidrunikoort, valada kaste üle liha ja hautada, kuni liha on pehme. Anda lauale keedetud kartulitega.

JUUSTUKREEM

Ained: $\frac{1}{2}$ kg head kohupiima, 150 g šveitsi juustu, $\frac{1}{4}$ l koort, soola.

Kohupiim hõõruda hästi peeneks, hõõrudes läbi sõela või ajades läbi hakkmasina. Samuti riivida peeneks ka juust. Kohupiimale lisandada koor, maitsestada parajal määdul soolaga ja lisada juurde juust. Segada hästi läbi ja tarvitada võileibade katteks.

SUITSUKALA-VÕILEIVAD

250 g keedetud või suitsutatud kala puhastada nahast ja luudest ja hõõruda peeneks. Lisada juurde maitse järgi soola, noatsatäis sinepit, veidi suhkrut ja 1 spl. hapukoort, segada segi ja määrada võileibadele.

SOOJAD HEERINGA-VÕILEIVAD

Heeringa-võileivad on antud kujul nägusad, maitvad ja toitvad nii õhtu- kui ka külmale lauale. Sobivad on marineeritud, rull- ja ka harilikud leotatud heeringad. $\frac{1}{4}$ l röösalet piimale lisandada veidi tomatipüreed ja 1 spl. jahu, hõõruda läbi ja keeta segades paksuks. Heeringas lõikuda tükkideks, lisandada kastmele ja määrada soojalt äsjarõstitud saia- või leivaviilukatele. Kaunistada pealt munaloikude ja heeringaviilukatega.

SÖÖKE

ÕHTUNUUDLID

Ained: 200 g nuudleid, 2 sibulat, 50 g võid või pekki, 250 g hakkliha, 2 spl. hapukoort, soola.

Nuudlid keeta soolvees 15–20 min. Sibulat ja pekk hakida peeneks ja praadida pruuniks, lisada juurde hakkliha ja praadida kiiresti ümber segades mõni minut. Siis lisandada koor, maitsestada soolaga ja segada nõrgunud nuudlitega. Anda lauale soojalt õhtusöögiks.

MARINEERITUD VÄRSKED RÄIMED

Ained: 1½ kg värskeid räimi, 1 spl. soola, 1 muna, 2 spl. piima, 1 kl. riivsaia või jahu, rasva praadimiseks.

Marinaadiks: ½ l parajalt haput äädikalahust, 2–3 suurt sibulat, pipart, 2 loorberilehte, ½ tl. suhkrut, veidi soola.

Räimed puhastada, pesta, lõigata pea otsast ära ja riputada soolaga. Äädikas keeta viilukaiks lõigatud sibulatega ja teiste marinaadi jaoks antud ainetega 5–10 min. kaane all. Lasta jahtuda. Veidi soolas seisnud räimed kasta munapiima, siis jahusse ja praadida rasvas helepruuniks. Kalad laduda jahtunult kaussi, asetades vahele maitseaineid ja sibulaviilukaid ja valada äädikas üle.

KEEDETUD SOOLALIHA KARTULIPUDRUGA

Soolatud ribitükki leotatakse 1 tund ja pannakse keeva vette keema. Keedetakse, kuni on pehme, milleks kulub umbes 2 tundi, kaanega keedunõus tasasel tulel. Keenud liha lõigatakse viilukateks ja antakse lauale kartulipudru ja sinepi- või mädarõikakastmega.

SINEPIKASTE SOOLALIHA JUURDE

2 spl. võid või rasva sulatatakse pannil või kastrulis, lisatakse juurde 1–1½ spl. sõredat jahu ja hõõrutakse siledaks. Siis valatakse vähehaaval segades juurde niipalju lihaleent või kuuma vett, et saaks paraja paksusega kaste. Lastakse keeda 5 min., siis lisatakse juurde 2–3 spl. hapukoort ja 1 tl. sinepit. Keedetakse läbi ja antakse liha juurde.

Sinepi asemel võib panna kastmesse 2 spl. riivitud mädarõigast. Siis aga ei ole kastet enam tarvis keeta.

VÄRSKERÄIME-PASTEET

Puhastatakse ½ kg räimi, kusjuures ka selgroog eemaldatakse ja aetakse saadud kalaliha läbi hakkmasina. Paja põhjas sulatatakse veidi rasva või võid, lisatakse juurde 1–2 peenekshakitud sibulat ja pruunistatakse viimased helepruuniks ning küpseks. Lisandatakse kalaliha ja lastakse ümber segades moorida 10–15 min. Enne tulelt võtmist maitsestatakse soolaga ja lisatakse juurde 1 klopitud muna. Süüakse jahtunult võileival.

VASIKALIHA-RULLID

Ained: ½–1 kg vasika-hakkliha, 2 spl. hapukoort, soola, pipart, riivsaia, 3 muna, rohelist peterselli ja rasva küpsetamiseks.

Läbiaetud vasikalihale lisandatakse koor, maitseained (petersellilehed hästi peeneks hakkida) ja lahtiklopitud munad ning 2 spl. riivsaia või jahu. Vormitakse piklikud ümmargused rullid, veeretatakse riivsaia või jahus ja küpsetatakse tulises rasvas ümbertrinki pruuniks ning küpseks. Antakse lauale keenud kartulite ja koorekastmega.

OAD HAPUKAPSASTEGA

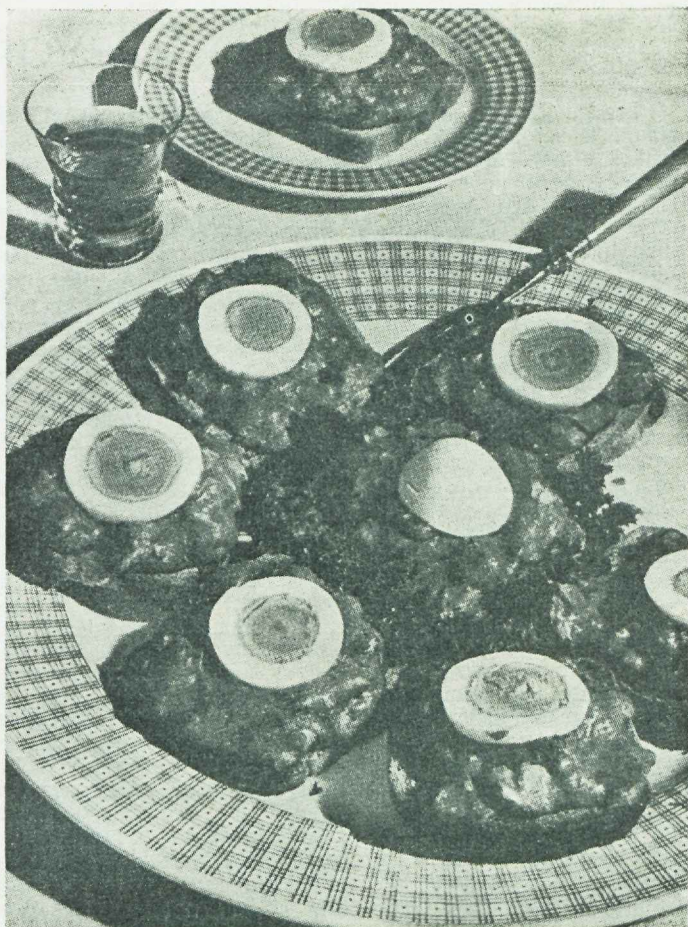
Ained: 3 tassi harilikke põldube, 1 l hapukapsaid, soolatud sealiha või seajalgu, vett.

Leotatud ja kupatatud oad panna keedupotti ühes hapukapsaste ja lihaga. Valada paras jagu vett juurde ja panna pliidile tasasele tulele hauduma. Sama toitu võib hautada ka ahjus.

KARTULIKOOGID

1 l kartuleid, 2 muna, 2 spl. jahu, soola, 200 g järelejäänud liha, paar viilukat pekki, pipart, riivitud juustu, riivsaia, võid või rasva.

Kartulid keeta, tampida pudruks ja segada juurde munad, jahu ning maitseained. Liha ühes pekiga ajada läbi lihamasina, segades juurde pipart ja soola. Kartulipudrust valmistada laual jahu sees kâkid ja vajutada laperguseks, panna ühele peale lihataidist ja katta teise taigatükiga. Siis vajutada kook klaasiga ümmarguseks, nii et liha jääks keskele. Saadud lõigud veeretada riivitud juustu ning riivsaia segus ja praadida pannil rasvas helepruuniks. Anda lauale soovitud porganditega või mõne muu aedviljaga.

SOOJAD HEERINGA-VÕILEIVAD

KOHUPIIMATASKUD

Ained: 200 g värsket, kuiva kohupiima, 200 g jahu, 200 g võid, 2 spl. suhkrut, kaneeli

Täidiseks: kohupiima, suhkrut, 1–2 muna, vanilliini.

Taigen valmistada järgmiselt: kohupiim suruda puulusi-kaga peeneks või ajada läbi hakkmasina. Või vahustada suhkruga, segada siis hulka peenekshõõrutud kohupiim, jahu ja kaneel ning segada kõvaks taignaks. Taigal lasta 2 tundi külmias kohas seista, rullida siis õhukeselt välja, lõigata koogiratta või noaga nelinurksed lõigud, panna keskele kohupiimasegu, keedist või marmelaadi, taigna nurgad tõsta keskele kokku, määrada pealt munaga ja küpsetada kuumas ahjus helepruuniks.

Kui täidiseks tarvitatakse kohupiima, siis tuleb see hästi peeneks hõõruda, lisandada suhkrut ja vanilliiniga klopitud munad ja täita, nagu eespool märgitud.

KOHUPIIMA-MAGUSTOIT

Ained: ½ kg head kohupiima, ½ l piima, 30 g tärklis, maitse järgi suhkrut.

Külm piim ja tärklis segada segi, asetada pliidile ja lasta ümber segades paksuks keeda. Kohupiim hõõruda läbi sõela peeneks või ajada läbi lihamasina ja maitsestada suhkruga vajalikul määral. Segada juurde veidi jahtunud keedetud pudrule. Saadud kreemi võib anda lauale mitmesugusel viisil, näiteks vahukoorega ja ilustatuna keedise või vekiitid puuvilja või marjadega või maitsestatuna ka sidruni- või apelsinimahlagaga.

PIIMATARRETIS

Ained: 1 l piima, 4 spl. suhkrut, 200 g maisi- või kartulijahu, riivitud sidrunikoort ja -mahl, noaotsatâis soola.

Piim ja suhkur ajada keema. Jahu segada külma veega, lisada siis pikkamööda segades keevale piimale juurde ja lasta ainult keema tõusta. Siis lisandada sool, sidrunikoort ja -mahl ning valada mõnda vormi. Kui soovitakse, et toidu värvus oleks kollakas, siis lisada juurde 1–2 munakollast. Lasta tarduda külmias kohas. Vormiet välja lüüa, kaunistada kirsikeedise ja anda lauale punase mahlakastmega.

Kas tohib tulevane ema võimelda?

Praegu lähtutakse seisukohast, et uue inimese sünd on midagi täiesti loomulikku, mis pole terve naise kehale mingil viisil koormav. Muidugi, igatsetud eesmärgi tõeliseks saavutamiseks peab noor naine olema mõnes suhtes ettevaatlik, mis ei tohi aga kunagi hirmuks kasvada. Üldiselt võib ja peab ta edasi elama nagu seni. Elementaartarkusi, mida tuleb tähele panna, on ta omandanud juba oma emalt. Ülejäänud osas annab talle nõu arst, keda ta peaks sagedamini külastama. Temalt saab noor naine ka teada, kas ta võib võimelda. On tulevane ema ka varem sportinud, siis ei ole kahtlust, et ta ka edaspidi võib seda ettevaatlikul määral jätkata. Peatingimuseks on muidugi, et välditaks igasuguseid jõuharjutusi. Üldse on soovitatav esimesel kolmel kuni neljal kuul piirduda vaid põhjalikkude hingamisharjutustega hommikul ja õhtul, avatud akna ees. Sel kehalisel ümbermoondumisajastul, millal ka loode alles veel kinnituma peab, tuleb oma jõuga kokkuhoidlik olla; nimelt, kuna esimese raseduse ajal ei tunta veel reaktsioone. On need nädalad möödas, võib noor naine reeglipäraste võimlemisharjutustega alata. See peab eelkõige ainevahetust, mis võib kergelt takistatud olla, elustama, ta peab aga ka kõhu- ja vaagnamuskulatuuri venivust soodustama, sageli juba normaalsel aegadelgi hooletusse jäetud seljamuskleid tugevdama, samuti säari ja jalgu tugevdama suurenenud kehakaalu kandma. Eripeatüki moodustavad sel ajajärgul kõik lõtvumisharjutused, mida saab teha ilma igasuguste jõupingutusteta. Nad ei lõdvenda üksi meie muskleid, vaid annavad ka hingelist kosutust. Sel meeleolude kõikumiste ajajärgul on tähtis saavutada seesmist rahu ja tasakaalu, et säilitada närvide jõudu valutundideks. Säärased kerged lõtvumisharjutused on järgmised. Käed tõstetakse külgedelt üle pea. Siis lastakse nad langeda ja lõdvalt — ilma meie tahteta — edasi pendeldada. Samal viisil lastakse pea ja õlad musklike lõtvudes ette langeda. Siis käsi lõdvalt ette ja taha visata, ülakeha liikudes kergelt kaasa. Tingimata hoiduda tuleb kõigest lõtvumis- ja pingutusharjutustest ülakeha tagasiviskamise või painutamise ja sellega kaasaskäivast kõhuseinte liiga tugevast venitamisest.

Alakeha ja selle musklike painduvuse säilitamiseks on soovitatavad järgmised harjutused: noor naine istub vaibale põrandal. Nüüd jalad laiali ajada ja jälle kokku tõmmata, esmalt üksikult, siis mõlemad jalad korraga. Kõik need ja teised sellesarnased harjutused tuleb teha ühes samaaegse sisse- ja väljahingamisega, näit. jalgade laiali ajamisel sisse hingata, kokkutõmbamisel põhjalikult välja hingata. Siis heidab võimleja selili, tõmbab sääred keha ligi ja surub jalad kõvasti vastu maad. Nüüd tõstab ta vaagna põhja ja langetab seda jälle. Siis sirutatakse jalad — ka selili asendis — välja ja

püütakse jälle vaagnat tõsta ning langetada, kusjuures küünarnukid põrandale toetuvad.

Järgmiseks harjutuseks istutakse ja tõmmatakse sääred keha ligi. Nüüd pannakse käed põlvede sisekülgedele ja surutakse põlvi külje poole, niipalju kui see suurema pingutusega võimalik, vaheldumisi paremat ja vasemat jalga surudes.

Kõhuseinte tugevdamiseks tuleb selili asendist istukile tõusta, toetudes kätega põrandale. Ka seljamuskulatuur, millel pole väike tähtsus suurenenud kehatöö suhtes, võtab sellest harjutusest osa.

Samuti on keha pööramised seistes väga otstarbekohased nende muskligruppide jaoks. Sealjuures pannakse käed puusa ja pööratakse keha vaheldumisi paremale ja vasakule. Keha painutamist ettesirutatud seljaga võib ainult siis teha, kui noor naine on võimlemisega harjunud. Sama maksab külje poole painutamiste kohta. Kõik harjutused tuleb teha mõõdukas tempos.

Jalaharjutuste jaoks istutakse uuesti põrandale. Vaheldumisi tõstetakse sirgelt paremat ja vasakut jalga põrandalt, ent mitte milgi juhul liiga kõrgele. Igast pingutusest peab hoiduma. Põhireeglit, et sel ajal ei ole tähtis saavutus, vaid harjutus, ei jõuta kunagi küllalt veenvalt korrata.

Ikka veel istudes tõmmatakse üks jalg keha ligi, teist samal ajal välja sirutades. Jalaharjutusi seistes võib ainult siis teha, kui kehale on toeks mõni paigalseisev mööbliese. Kukkumisvõimalust ja selle halbu tagajärki tuleb tingimata vältida. Nüüd üks jalg ette sirutada, ent jälle vaid mõõdukasse kõrgusse. Sellele järgnevalt jalga põlvest painutada, kuni reis on horisontaalselt, ja siis külje poole viia. Mõlemad harjutused laiendavad vaagna sissekäiku ja võivad nii sünnitusetke kergendada. See on eriti tähtis noorele emale, kes ootab esimest last. Nüüd tõstame veel kord põlve, liigutame säärt kergelt edasi-tagasi või teeme ringe ja paneme jala taas maha. Viimseks harjutuseks on kasulik kogu jala lõtv kiigutamine tagant ette, vasemalt küljelt paremale küljele. Jalgu tugevdavad järgmised harjutused: varvasteletõusmine ja kogu jala lae tagasilaskumine, jala painutamine ja sirutamine, ringidetegemine jalgadega ja raputamine istudes ning seistes.

Soovitatav on harjutustega pärast seitsmendat kuud lakata ja siis hingamisharjutustele üle minna. Otstarbekohane võimlemine kergendab rasket ootusaega nii kehaliselt kui ka hingeliselt, ühest küljest säilitades organismi tugevana, teisest küljest kõrvaldab tõrjudes hingelisi konflikte, tuues kaasa rõõmu ja rahu. Need on aga tähtsad tingimused aja suhtes, millele noor ema vastu läheb ja mis talle pärast kõiki ebamugavusi, häireid, valusid, mis inimese saamislooga paratamatult on seotud, toob ilusaima, mis naine iganes võib luua, — lapse.

Salmiaagi mitmekesisest kasutamisevõimalustest

Asjatundja nimetab teda ammooniumkloriidiks. Mõne sendi eest saab teda igast apteegist või rohu kauplusest. Vannitoas ja köögis, majapidamises ja iluravis — kõikjal võib teda lihtsalt ning otstarbekalt kasutada ja alati annab tark majaproua talle aukoha oma tööriigis.

Kui te sisseostudelt väsinult koju jõuate, võtke kiiresti leige vann, millele lisandatud supilusikatäis salmiaaki. Te tunnete end juba mõne minuti pärast värskena ja tugevana. Kui teie käed punetavad ja on majatöödest rikutud, kastke nad randmeni leige veega täidetud kaussi, millele lisandatud mõni tilk salmiaaki. Inetu värvus ja ebameeldivad mustad lõhed kaovad kiiresti ja teie käed muutuvad taas valgeks ja puhtaks.

Peavalu silmade kohal, mis tavaliselt ennustab külmetuse liginemist, kaob peagi, kui nägu mõni minut hoida keeva vee kohal, millesse segatud veidi salmiaaki. Kerkivat auru hingata vaheldumisi mõlemast ninasõõrmest sisse.

Seemisnahkseid kingi on soovitatav puhastada kergelt lahjendatud salmiaagivette kastetud lapiga ja harjata siis kummiharja või peene liivapaberiga üle.

Kammi ja juukseharja kiireks puhastamiseks kasta need hetkeks lahjendamata salmiaagisse. Siinjuures mitte unustada harja puuosa enne vaseliiniga katmist, et vältida poleeri rikkumist.

Kuld ja vääriskivid saavad tagasi oma täieliku läike, kui neid hõõruda lahjendamata salmiaagiga. Ka hõbedale ja niklile on see kasuks, kui neid poleerida salmiaaki kastetud villase lapiga.

Teie parimale kleidile on tekkinud rasvapekk? Tupsu-

tage vastavat kohta ettevaatlikult salmiaagiga, pange plekile puhas kuivatuspaber ja triikige paar korda kergelt kuuma triikrauaga üle. Kuivatuspaber imeb enesesse kohe kõik rasva, riidele vähimatki jälge jätmata.

Higistatud kuue- ja mantlikraed puhastada lahjendatud salmiaagilahuses niisutatud harjaga.

Suurpuhastusel on salmiaak mõõdapääsmatu. Üks kuni kaks supilusikat ühes panges vees lahjendatud salmiaaki on parim akende, peegli, klaasplaatide ja ukse silte puhastusvahend. Kõik mustus ja kriimud kaovad kohe. Ka puuesemeid võib selle lahusega puhastada, kartmata, et rikub värvi.

Teie villased tekid on talve jooksul halliks ja inetuks muutunud? Klõppige neid hoolsasti või puhastage tolmuimeja abil ja peske siis leiges seebivees, millele lisandatud salmiaaki, ettevaatlikult läbi. Loputusvett tuleb sageli vahetada ja võtta see alati sama temperatuuriga, et riie ei vildistuks.

Kes omab lapsi,

pidagu alati kodus Hansoplasti. Selle sidemega seote kõik väikesed haavad kiiresti ja hügieenselt. Pealegi ei takista Hansoplast liigutusi ega mängu.

Pakendid alates 20-nest sendist.

Werner Mehks, Tallinn

Kiirside Hansoplast

Lugu ebatäpsest naisest

Väike proua Barbés evis mitmesuguste heade omaduste seas, millistest mitte kõige viimasena ei tule mainida kalduvust sümpaatseteks armuseiklusteks, vaid ühtainust viga. Ent vahel jätkub ka ühestainsast veast, et teha naist talumatuks. Proua Barbés' viga oli tema ebatäpsus. Kodus leidis ta alati ettekäändeid, et istuda pool tundi hiljem lauda, kui selle katmisest oli teatatud. Ka heitis ta alles siis voodisse, kui ta mees juba ammu norskas. Kellaviiteele jõudis ta tavaliselt alles siis, kui laudad tõsteti üksteise peale ja aknaluugid suleti. Ettekannetel, millistelt puudumist ta pidas raskeks kohusemurdmiseks, nägi ta vaid meest, kes korraldas oma pabereid ja tervitas ning oli üsna punane oma pikast kõnest. (Muide, sel juhul ei söanda ma väita, et ta oli ebaõiglane.) Kui ta lõpuks teatris igavust tundis, kuna ta lavastatud tükist midagi aru ei saanud, siis johtus see sellest, et ta kunagi enne teise vaatuse keskpaika saali ei ilmunud.

Proua Barbés evis üht sõpra, arglikku, õrna noormeest, kes teda ülimal määral armastas. Tagasihoidlik, nagu ta oli, paistis talle mõte, et see hurmav noor naine võiks olla temasse kiindunud, veel võrdlemisi ebatõenäosena, kuigi viimane polnud midagi unustanud, et teda selles veenata.

Igal kohtumisel ütles noormees: „Kallim, sa ei armasta mind. Oo, ma näen üsna hästi, et sa mind ei armasta. Sa tuled, kuna sa kena oled — ja hirmust, et mulle ärajäämisega mitte muret valmistada, kuid sa ei armasta mind. Vaata: meil oli kella neljaks kohtumine määratud; nüüd on kell kolmeveerand seitse ja sa tulid alles praegu. Kui sa mind tõesti armastaksid, poleks sa mallanud nii kaua oodata!”

„Aga väike Lucien, vannun sulle, et ma ei teinud seda sihilikult, palun sind! Ma lihtsalt hilinesin, ma ei tea isegi, kuidas. Kuid ma armastan sind.“

Lucien raputas pead, ta ei olnud päris kindel. Ja muide, proua oli tõtt kõnelnud. Ta armastas sõpra tõesti; ja ebatäpne oli ta vastu enese tahtmist, endale seeütle aru andmata, ainult kuna see juba tema olemuses oli — ebatäpne olla.

Ühel pärastlõunal ütles Lucien äärmusse viidult:

„Kuule, kui sa tõtt kõneled, siis tõesta seda mulle. Ma nõuan sinult üksainus kord täpne olla ja nimelt homme. Kui sa mind armastad, oled sa kell neli siin. Ma pean sellele kahtlusele lõpu tegema. Kui sa kell neli siin pole, ei evi sa kübetki armastust minu vastu. Viis minutit pärast nelja tapan enese.“

See oli hull plaan. Proua Barbés püüdis sõbra meelt muuta, teda magusaimate meelitustega veenata. Ent mees ei andnud järele. Proua Barbés teadis, et noormees tegutseks, nagu oli lubanud. —

Teisel päeval oli proua Barbés hull erutusest. Ta laskis lõunasöögi kell 11 serveerida. Kell 12 hakkas ta rõivastuma. Kell 1 oli ta juba tänaval. „Seekord olen ma täpne.“ mõles ta. Ta jõuaks isegi liiga vara: sõit autoga ei vältaks kauem kui kümme minutit. See oleks naeruväärne. Ta otsustas jalgsi minna. Pariisi ärid on ju nii kütkestavad! Ta silmitses vaateaknaid, märkamata, kuidas aeg lendas. Ühel tänavanurgal kohtas ta sõbratari.

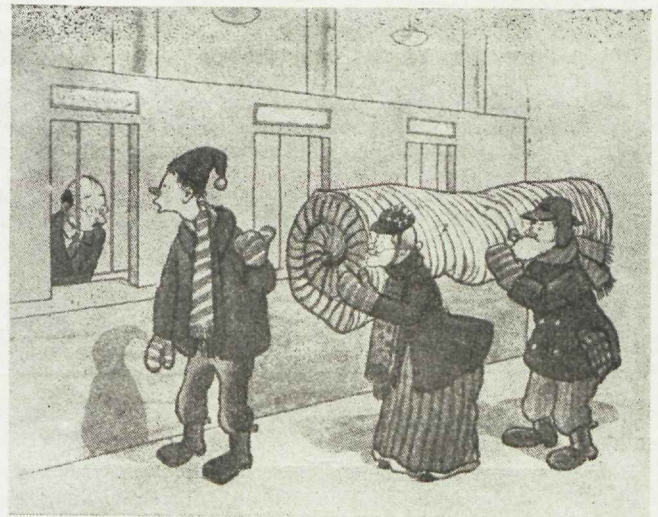
„Saada mind Humoristini!“

„Ei, ei, mul ei ole aega. Mul on ees tähtis kohtumine.“

Ent siiski läks ta kaasa. Oma fantaasias nägi ta Lucieni ja tema kõrval laual revolvrilt. Muide, kõik oli veel korras: kell löi 3, kui ta näituselt lahkus. Ent väike proua Barbés ei usaldanud ennast ja istus autosse. Armas Lucien, nüüd peab ta nägema, et proua Barbés teda armastas. Sest ta armastas teda kogu südamest. Ta oli sellest armastusest ja noormehesest sedavõrd liigutatud, et tal tekkis järsku oivaline mõte, otse siis, kui auto möödus „Printemps'i“ kaubamajast: ta viib Lucienile kaasa selle ilusa sigaretitoosi, mis talle nii väga meeldis. Ta ostis sigaretitoosi, kuid ta ei suutnud kiusatusele vastu panna, et mitte pilku siidkangastele heita. Pool neli — tal oli veel aega. Ent õnnetul kombel oli enne siidi-osakonda kübaraosakond ja seal oli üks kirjeldamatult hurmav kübar. Kuigi talle polnud kübarat tarvis, ei suutnud ta siiski seda proovimata jätta. „Oh, kell on neli!“ mõtles ta. „Lucien ootab mind. Ma ei ole mõistlik.“ Ent kui müüjanna lähenes, alustas ta sellega kõnelust materjali peenuse üle. Üldiselt on ju kõikjal akadeemiline veerand kombeks. Lucien ootab kindlasti veerand tundi, enne kui ta teostab midagi säärast nagu enesetapp.

... Kell oli juba 6, kui proua Barbés taas taksoisse istus. „Oh, mu jumal, kell on juba 6! Ma vaene õnnetu! Mis ma tegin! Ta on surnud! Ta on minu pärast surnud! Ja ma armastan teda!“

Ta hakkas nutma. Vaene, väike Lucien! Ta oli nii armas! Auto sõitis maja ette, kus laip aeglaselt kangestus.

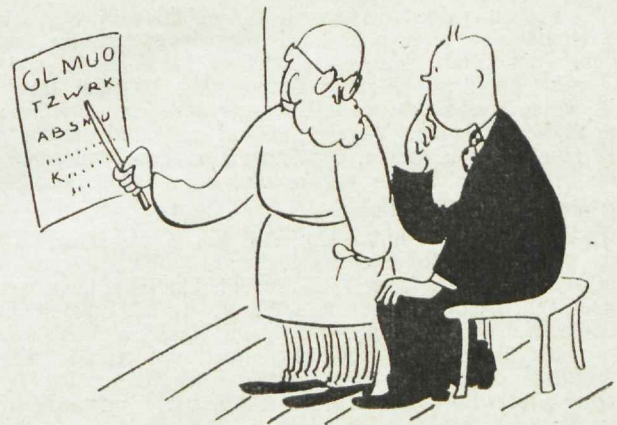
„Minu tüdi otsustas raha tuua teie pankla boiule, kuid tingimus on, et raha läiks madratsi sisse!“

„Mis, nohusalvi? Ei, armsaim, mida ma vajan, on kasukmantel.“

„Ah, kuidas ma sooviksin, et sul oleks soliidsem elukutse. Jänesepraest on mul isu täis!“

„Saate seda lugeda?“
„Lugeda küll, aga välja rääkida mitte!“

Koputus autouksele: peatada! Vaene Lucien! Nii ei võinud ta lasta teda igavikku minna. Ta armastas teda nii väga!

Väikesest lillekauplusest ostis ta pärja. Pisarad silmis, pärg käes, astus ta värisedes trepist üles. Ta helistas... Ja see oli Lucien ise, kes talle avas, vihasena, kuid elavana. Proua Barbés oli sedavõrd ehmunud, et ta laskis pärja kukkuda. Lucien tõstis selle üles, vaatas seda veidi võõristavalt ja taipas viimaks. Ta ulatas sõbratarile leinapärja, mille peal olev trükk töötas igavest armastust.

„Oh, seekord tulid sa liiga vara,“ ütles noormees kuivalt.

Teie küsite — meie vastame

A. P. Pirital.

1) Apelsinikoori võib kuivatatult tarvitada maitseainena magustoitude juurde. Värsketest koortest valmistatakse sukaadi.

2) Puudritest peetakse parimaiks prantsuse puudreid, ent ka kodumaal toodetakse kaunis head puudrit, mida võib julgesti tarvitada, näiteks Juno puuder jne.

3) Rasvasele näonahale ei tarvitse puudri alla kreemi panna.

4) Juustehaiguste suhtes tuleks pöörduda nahahaiguste eriarsti poole, kuna kirja järgi pole võimalik kindlaks teha haiguse iseloomu ning samuti võimatu on ravi määramine. „Mareti“ lugeja Iklas.

Kõik palju kokku minevad riided tuleks enne õmblemist kord leige veega läbi pesta, et vältida hiljem valmis rõiva kitsaksjäämist pärast pesemist.

Lugupeetud tellijad

Juhime Teie tähelepanu Teie tellimisnumbrile käesoleva „Mareti“ numbri ümbrikul Teie nime ees. Nimetatud numbrit palume teatada kõigi arusaamatuste ja ajakirja kadumamineku puhul.

Näide aadressi muutmiseks:

Vana aadress:	Uus aadress:
7856	7856
A. Roos	A. Roos
Vana tn. 7	Lootuse pst. 51
<u>VÕRU</u>	<u>NÕMME</u>

Aadressi muutmine on tasuta, kui teatatakse sellisel kujul, vastasel korral maksab 25 senti.

TALITUS.

Küsija Tallinnast.

Katlakivi saab emailitud veepaagist kõrvaldada lahjendatud happiveega (näit. soolhappega). Veepaak täidetakse veega, valatakse juurde hape ja lastakse seista 1 öö-päev. Lahus olgu võrdlemisi tugev. Hiljem õhukese kõva noaga järele aidates vabaneb kivikiht emaili küljest.

T. K. — Vändras.

1) Pruune lutikataolisi kahjureid toallilledelt saab kaotada, pritsides lilli nikotiinsulfaadi-lahusega. Müügil on nimetatud lahus 10%. Lilledle pritsimiseks tuleb aga seda 10% lahust võtta 1:100, s. t. 1 osa lahust — 100 osa vett. Kuigi antud lahus on mürgine, siis lilledele ta kahju ei tee, ainult tapab kahjurid. Mõne aja pärast, kui on märgata kahjurite uuesti ilmumist, korrata pritsimist.

2) Peened valged ussikesed lõövad lillepotti liigse kastmise tagajärjel. Talvel pole lilled sagedane kastmine sugugi tarvilik, vaid aitab, kui seda tehakse kaks korda nädalas. Kui muld on liiga käärima läinud ning ussikesi täis, siis tuleks võimaluse korral aednikult uus muld muretseda ning lilled ümber istutada. Vähesel määral riknenud mulda võib hoida mõni päev kastmata, siis kaovad ussikesed ning ümberistutamist võib toimetada varakevadel enne lilled kasvuaja. Lugeja I. T. Tartust.

Et koide liike on mitmesuguseid, siis ei ole siinkohal võimalik Teile raamatukoide tõrjevahendit juhatada, sest igal koiliigil on see isesugune. Et koiliiki kindlaks teha, selleks palume Teil isiklikult pöörduda E. V. Tartu Ülikooli Entomoloogia Katsejaama poole, mis asub Raadi mõisas, Tartus, kaasa viies üks koidest sõõdud raamat, või teatada nimetatud asutisse oma aadress, et vastav eriteadlane võiks Teiega ühendusse astuda mainitud raamatuhävitajate uurimiseks.

A. K.

Head lõiget saate tellida väikese tasu eest oma mõtude järgi. Et Teil polnud juurde lisatud mingisuguseid mõtte, siis on raske avaldada lõiget, mis oleks Teile kohane.

SUURES VALIKUS

mööbliriideid, ukse- ja aknaeesriideid

RAHVUSLIKUD SEELIKURIIDED

JA LÕNGAD

Igas värvis koi- ja päikeskindlaid

vaiba- ja käsitöö-
lõngu

Džuudiriidet lõngadele vastava ruudustikuga

MEIE LÕNGADE MUUGIKOHAD:

VÕRUS, Kreutzwaldi t. 50, A. Pihlak; VILJANDIS, Lossi t. 16, M. Labi; Lossi t. 23, H. Keernik; PÄRNUS, Kalevi t. 41, H. Reimann; PAIDES L. Rästas, telef. 107; PETSERIS S. Martsen; A. Retel, Võru t. 14; TALLINNAS, Lübi-jalg 6, K. Saarse; RAKVERES, Tallinna t. 20, S. Haukka; Lai t. 13, firma „Käsitöö“; NARVAS, Joala t. 26, firma „Kodukäsitöö“; VALGAS, Kesk t. 11, firma „Amro“; TÜRIL A. Rumvolt; PÕLTSAMAAL, Jõgeva t. 10, A. Supp; KARKSI-NUIAS Reile; TAPAL, Pikk t. 12, A. Valsiner; ANTSLAS A. Laas; VÄIKE-MAARJAS A. Jürisson; KURESSAARES M. Trey.

Villa- ja värvimistööstus „EKSTRA“

A. Träss

TALLINNAS, S. Tartu mnt. 12

TARTUS, Narva t. 49, telef. 30-07

„Mareti“ tellija Türil.

Et praegu materjalide valik on väga väike, siis on ka raske soovitada. Võiks te valmistada päevateki ja magamis-toa külgakardinad lihtsast tekisiidist või muretseda telgedel kootud esemed (villane ja kunstiidid koeks, tamsa lõimeks), millised on väga praktilised. Kootud külgakardinad sobivad hästi ka elutuppa. Ühevärviliste kardinat jaoks tuleks Teil vaadata riideäridest, millist materjali on veel saada, mis sobiks selleks otstarbeks.

„MARETI“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 4.—, 6 kuud kr. 2.15, 3 kuud kr. 1.10. Välismaale aastas kr. 6.—, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaantel: 1 kaane seesmine külj kr. 120.—, viimase kaane seesmine külj kr. 100.—, viimase kaane välimine külj kr. 150.—, 1/2 lehekülje sisuosas kr. 200.—, 1/2 lehekülge kr. 100.— jne. Kuulutajaile võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vasesügav- ja mitmevärvitruki lehekülgedel kuulutus ei avaldata. — Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav- ja peatoimetaja: R. Puusepp. Käsitöö-, moe- ja majapidamisosakonna toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetuse, talituse, trüki- ja köitekoda: Tartus, Ülikooli 25; telefonid: kontor ja trükikoda 35-20, ärijuht 41-90, peatoimetaja 39-75, pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sissemaksed ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

Igal eksemplaril lisana kaasas 16 lk. romaani „Hea, et sa siin oled ...“

„Mareti“ trükk, Tartus, 13. veebruaril 1940. a.

Suur soodustus kuukirja „Mareti“ tellijatele

Kirjastus „Maret“ ei võta osa eelolevast odavast raamatunädalast, kuid võimaldab kuukirja „Mareti“ lugejatele osta allpool-loendatud

raamatuid soodustatud hinnaga

Müük kestab kuni 1. maini 1940. a., kui jätkub raamatuid. Tellimisel palutakse anda üles täpne aadress. Tellitud raamatute hind palutakse ette maksa „Mareti“ posti jooksvale arvele nr. 22-01. Soodustatud hinnaga raamatuid müüb ainult kuukirja „Mareti“ talitus, Tartus, Ülikooli 25.

		Kaanehind :	Soodustatud hind :
KNUT HAMSUN: Viktoria	brošüüris	kr. 2.—	1.60
PIERRE LOTI: Madam Krüsanteem	„	„ 2.50	2.—
GEORGE SAND: Valentine	„	„ 3.50	2.80
JOHN GALSWORTHY: Pühak	„	„ 4.—	3.20
HERB. ROCH: Niikaua kui süda tuksub	„	„ 4.—	3.20
LUCILE DECAUX: Marja Walewska	„	„ 3.—	2.40
ALICE LYTTKENS: Mida meie kõik igatseme	„	„ 3.25	2.80
PEARL S. BUCK: Ema	„	„ 3.50	3.—
F. WOEDTKE: Kuhu jäi läinud aasta lumi	„	„ 2.—	1.25
NAINÉ ARSTI LUUBI ALL	„	„ 1.—	0.80

★

Kui soovitakse raamatuid iluköites (kuldtrükiga), siis tuleb kr. 1.50 soodustatud hinnale juurde arvestada. Raamatute saatekuludeks alla kr. 10.— tellimise puhul tuleb tellijail juurde lisada 5% tellimishinnast, kuid mitte vähem kui 5 senti. Kr. 10.— ja suuremate tellimiste saatekulu kannab kirjastus. Raamatute lunaga saatmisel tuleb tellijal tasuda igal juhul lisasaatekulu veel 25 snt

KIRJASTUS „Maret“

Tartus, Ülikooli 25. Telefonid 35-20, 39-75 ja 41-90
Postkast 22. Posti jooksev arve nr. 22-01.

Kaunis mälestis möödunud aastast . . .

. . . rõõmustab Teid ja teisi

Kõike, mida ajakiri pakub Teile kuust-kuusse, võite jäädvustada alati-seks nägusa ja odava köitega. Nii jääb „MARET“ alati Teile heaks nõuandjaks. Üksikud numbrid kaovad aga sageli teadmatult kuskile, kust neid kunagi ei leita, kui on tarvis.

„Mareti“ aastakäikude köitetöid võtavad vastu:

Tallinn: A/K. K. Jürgens, Rataskaevu 20
Tartu: „Mareti“ trüki- ja köitekoda, Ülikooli 25

Abja: J. Saul, kauplus
Antsla: K. Kivi, kauplus
Elva: J. Tammin, raamatukpl.
Haapsalu: P. Berg, Karja 17
Jõhvi: Joh. Bruns, „Vikerkaar“
Järva-Jaani: M. Roosileht, kauplus
Järvakandi teh.: Järvakandi tehaste T.-ühisus

K.-Nuia: J. Reile, kauplus
Kiviõli: Ed. Reinas, kauplus
Kunda: A. Maiberg, kauplus
Lihula: L. Kambi, kauplus
Mustvee: O. Rosin, kauplus

Märjamaa: J. Sepp, kauplus
Narva: P. Uibokand, Hermanni 11
Otepää: K. Saar, raamatukauplus
Paide: H. Seidelberg, raamatukauplus
Petseri: O. Jagomägi, kpl.
Pärnu: Ed. Raudsepa ajak.-kontor, Vilmsi 12

Põltsamaa: A. Virro, kauplus
Rakvere: Erik Priimann, raamatukpl.
Tapa: Jaama raamatukapp, A. Maasik
Türi: A. Rumvoldt, raamatukpl.
Tõrva: H. Ploom, kauplus
Valga: A. Suur, rmtkpl., Vabaduse tn.
Viljandi: „Kirjandus“, Tartu tn. 3
Vändra: E. Pill, kauplus

Puuduvaid numbreid saab meilt juurde osta.

„Mareti“ trüki- ja köitekoda

Tartus, Ülikooli 25, tel. 35-20, 39-75 ja 41-90.
Posti jooksev arve nr. 22-01. . . : Postkast 22.

Mida sisaldab

„Mareti“ kalender 1940. aastaks

Võrratu sõber igas perekonnas terveks aastaks

Kõige paksem ja sisukam 1940. a. kalender • Üle 250 lehekülje

Mõnda sisust: Kalendaarium □ Märkmeid ja tähtpäevi □ Mõõdud □ Kant- (kuubik-) jala-tabel ümmarguste palkide tarvis, ladvaotsa mõõdu järgi □ Massitabel ümmarguste metsamaterjalide kuupimiseks □ Pakkude tabel □ Palkide ja laudade mõõdud □ Romulus Tiitus: Professor kurameerimas (Üks tõsine ja kurb lugu piltidega) □ Nii nad on! □ Aforisme naistest □ Mõtteid Aadama ja Eeva kohta □ Nikolai Gogol: Kaless □ Beatrice Grimshaw: Kuldilind □ Väikesi õelusi naistest □ Naer on terviseks □ Selma Lagerlöf: Pulmamarrs □ J. H. Rösler: Kontsert □ Ilmar Sikemäe: Killi ja Matu ning vilepill □ Kähe mehe vahel (Tõestisündinud lugu) □ H. E. Schneider: Kihlus □ Nõuandeid igale pere- naisele □ Niiravi massaažiga □ Kuidas hoiduda kõrgest vererõhust? □ Mida teha jämedate jalgade vastu? □ Külmad jalad □ Millest tekib halb suulõhn? □ Kosmeetikat talveks ja kevadeks □ Võim- lemist noortele emadele □ Väikesed mured käte pärast □ Kas olete südamehaige? □ Mis on mao- vajumine? □ Hulk käsitöid ja monogramme □ Suur nõudepesemine — pisiasi □ Meherõivaste korras- hoiust □ Praktilisi nõuandeid õmblemiseks, pesemiseks, triikimiseks □ Mee alalhoiust □ Suur toidu- retseptide osa „Pereaine köögis“ (suppe, lihatoite, kalatoite, kastmeid, aedviljatoite, salateid, muna- toite, magustoite) □ Toalilled hooldamisest varakevadel □ Puhkus aias □ Kasvatagem sibullilli □ Kevadisi töid iluaias ja koduümbruses □ Nõuandeid igale pere- naisele □ Lapsed küsivad □ Laste- kasvatuses ei tohi sõnu teha □ Väikelapse vaimseist edusammest ja nende ergutamisest □ Laps tahab ema aidata □ Kas naine on neljakümne-aastaselt vana? □ Hendrik Adamson: Igapäevane lugu □ Kuidas köidan oma meest? □ Mida maksumaksja ärgu unustagu □ Laadad 1940. aastal □ Palju pilte, neist hulk filminäitlejate kunstipäraseid ülesvõtteid. Jne. Jne.

**Müügil kõikjal.
Hind 50 senti.**

IGA KALENDRIGA LISANA KAASAS PÕNEV ROMAAN

Ulmusid müügil

PEARL S. BUCK
Rootsi kuningas annab üle 1938. a. Nobeli auhinna

Pearl S. Buck: **Ema**

Pearl S. Buck sai maailmakuulsaks oma hiinasisuliste romaanidega. Tema on osanud kujutada Hiina vaimset ja hingelist olukorda nii veenvalt, et temaga ei suuda võistelda ükski teine eurooplane. See on ka täiesti arusaadav, sest ta on kasvanud üles Hiinas ning seetõttu õppinud tundma tõelist Hiinat. Romaaniga „Ema“ annab autor sügava ja haarava eepose hiina emast.

ROMAAN. Hind kr. 3.50

Alice Lyttkens:

Mida meie kõik igatseme

See rootsi naiskirjanik on kõikjal kiiresti võitnud palju sõpru ja imetlejaid oma julgete romaanidega. Romaan „Mida meie kõik igatseme“ on krooniks autori seniilmunud romaanidele. Siin selgub ja otsustub naisadvokaat Ann Ran marki saatus. Raskeis olukorras ilmneb ta vapper iseloom, ta saavutab tõelise sisemise vabaduse ja sügav armastus übe hingeliselt kõrgelseisva mehe vastu toob talle ta elu mõtte täidumise.

ROMAAN. Hind kr. 3.25

Ilusaim kink igale naisele

ALICE LYTTKENS
Käesoleva aja kuulsaid rootsi kirjanikke

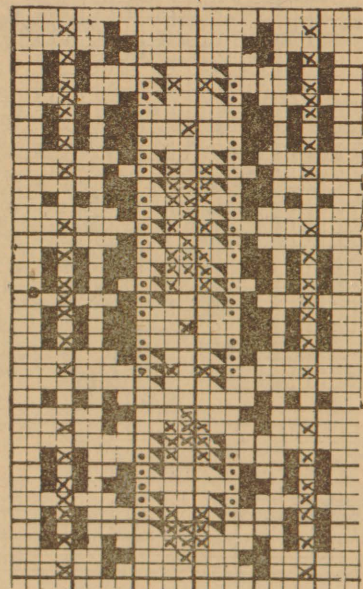
KAASAEGSETE KUULSAMATE NAISKIRJANIKKUDE ROMAANE

Sharet

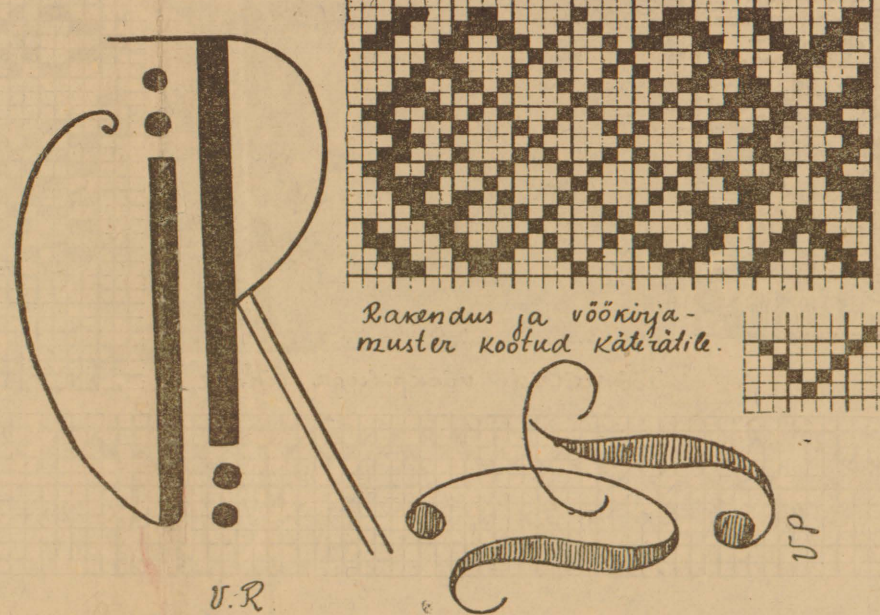
Naiste ja kodude kaunist

Veebruarikuu mustriku 1940. a.

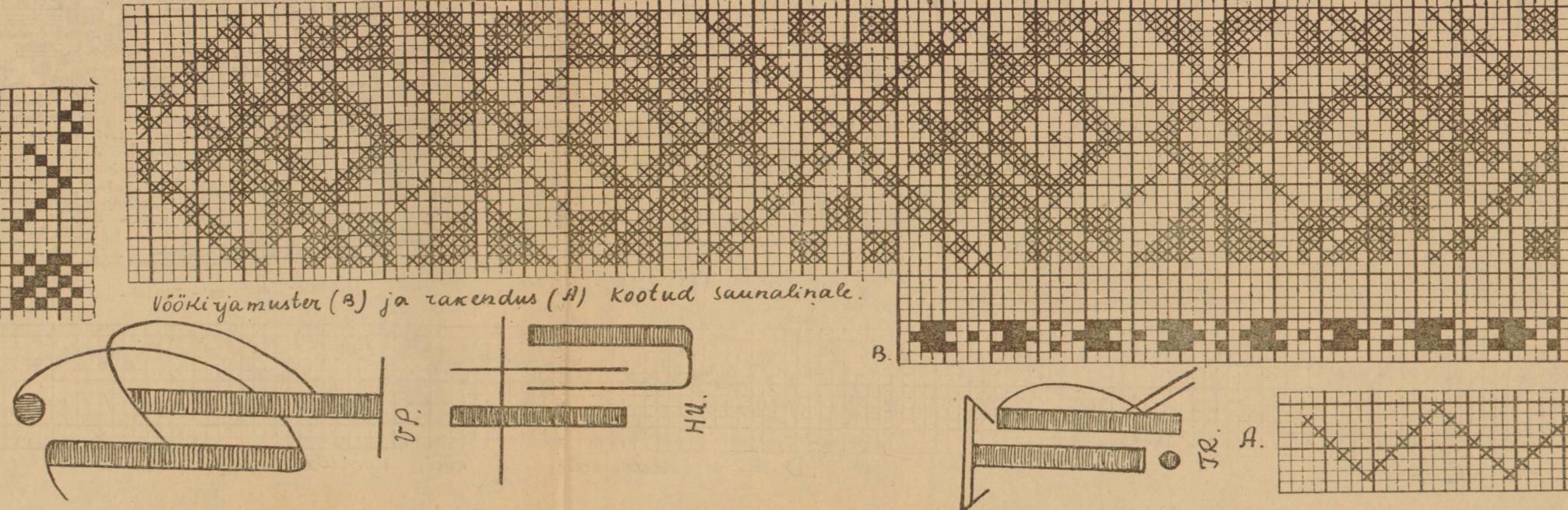
Suure valikust lihtsast on erakorraliselt muudat-
 selt moodustatud need mustriku. Edas-
 pidi lihtsast aga järele harilikult forre.

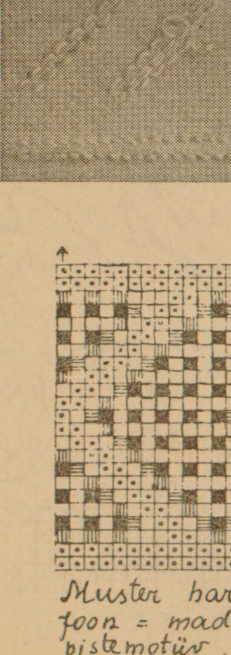
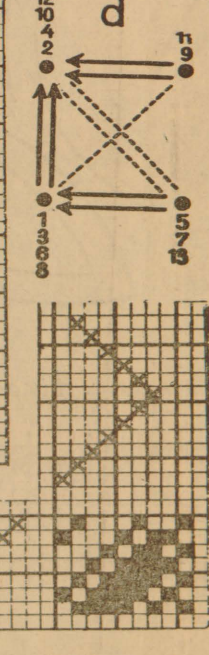
Tähtsündimusele plussid nr. 76
 ■ - tumesinine, x - helesinine, . - kollane,
 4 - oranž

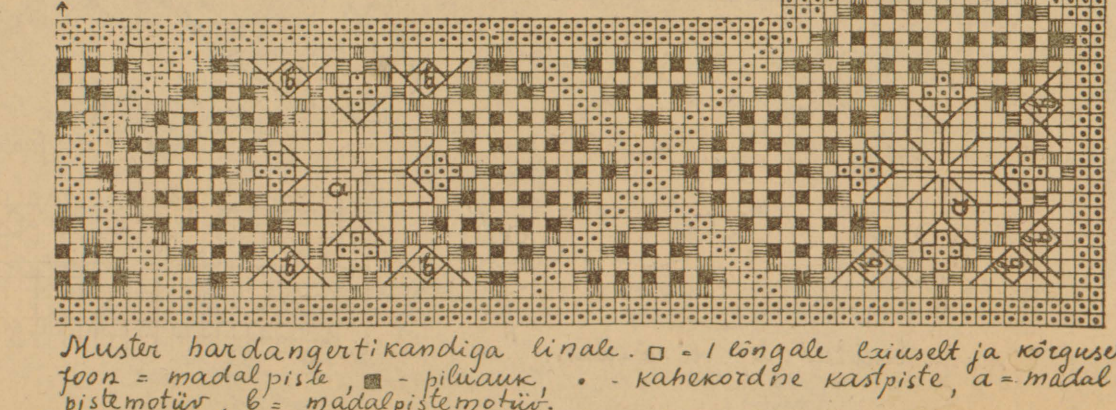
Rakendus ja vöökinga-
 muster kootud kärbälle.

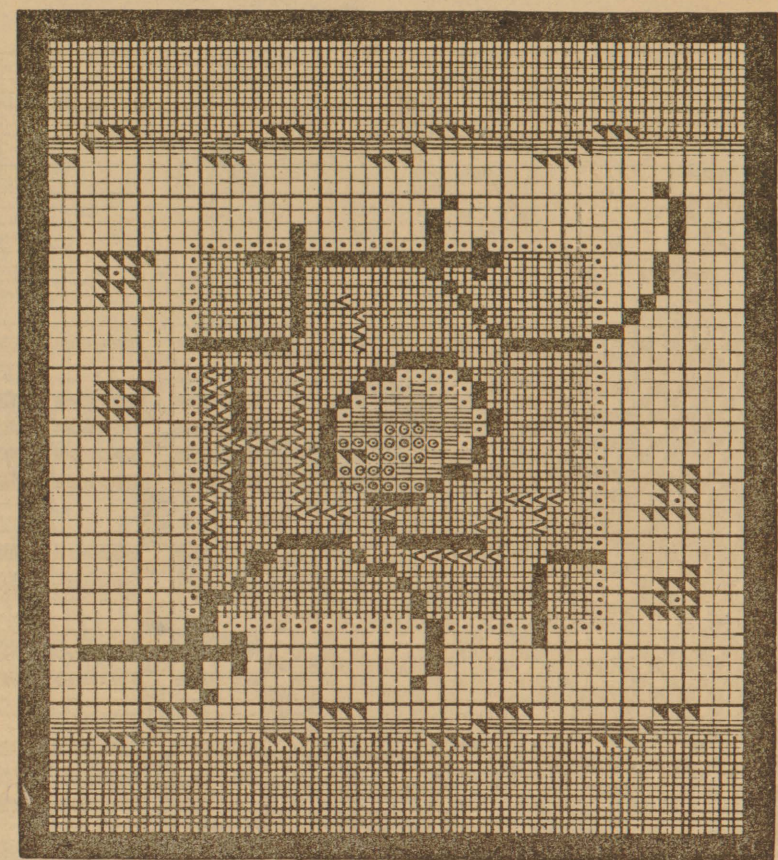
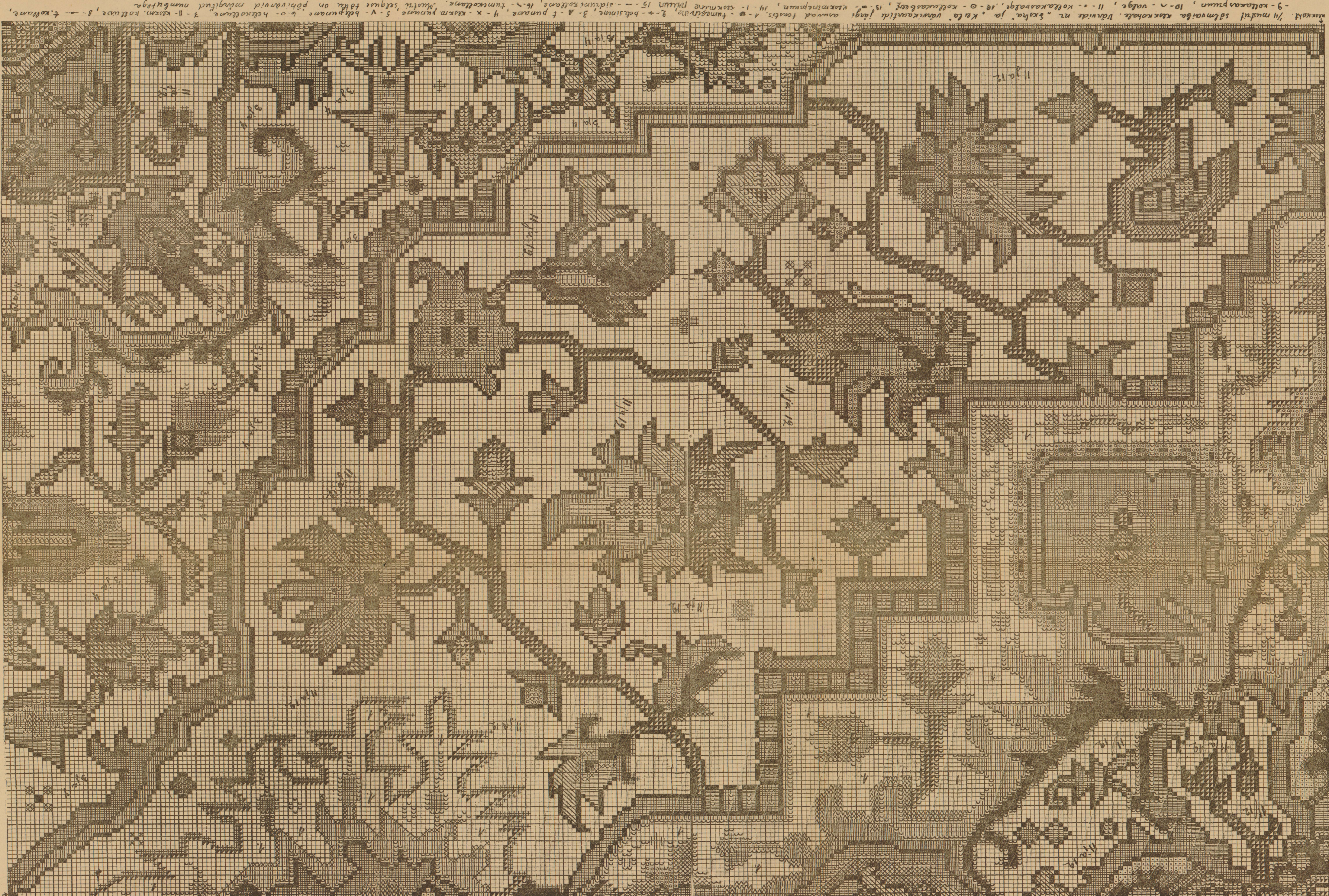
Vöökingamuster (B) ja rakendus (A) kootud saunaknale.

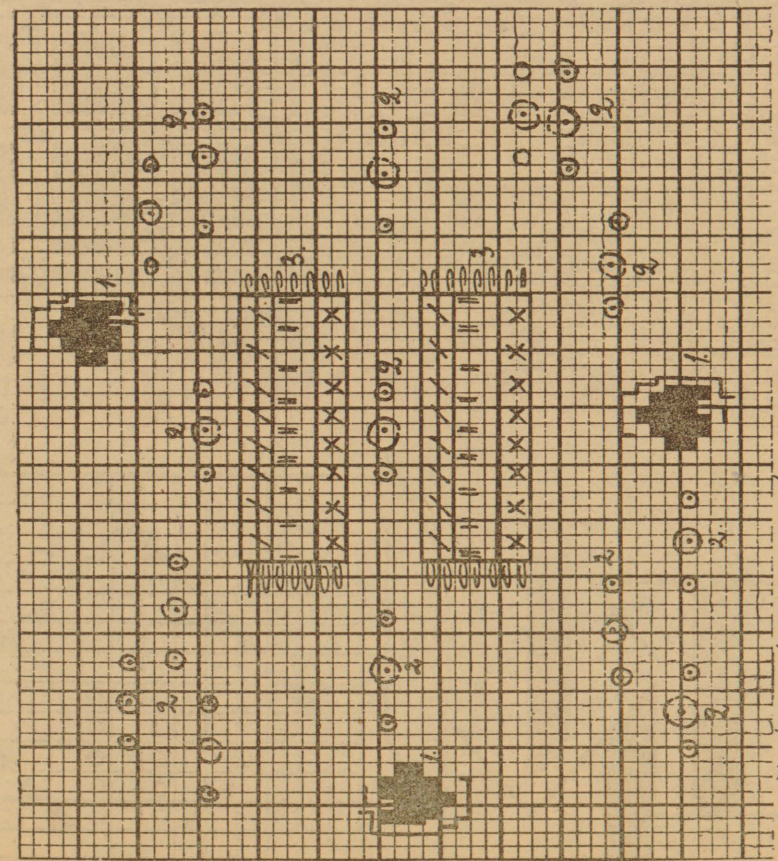
a-f Töönaited
 bandangutöö selgita-
 mistes.

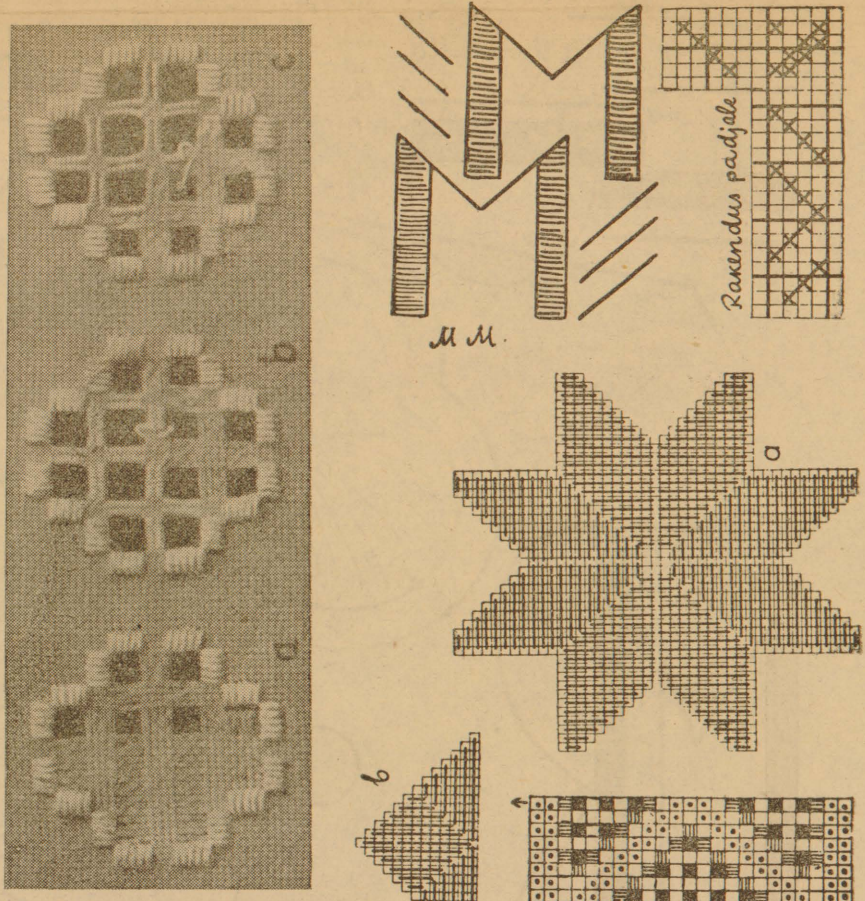
Muster bandangutööga kanda. □ - 1 kõrgale eesvalt ja kõrguselt
 foon - madal pistik, o - püüda, . - kahetahuline vastipiste, a - madal-
 pistikmotiiv, b - madal pistikmotiiv.

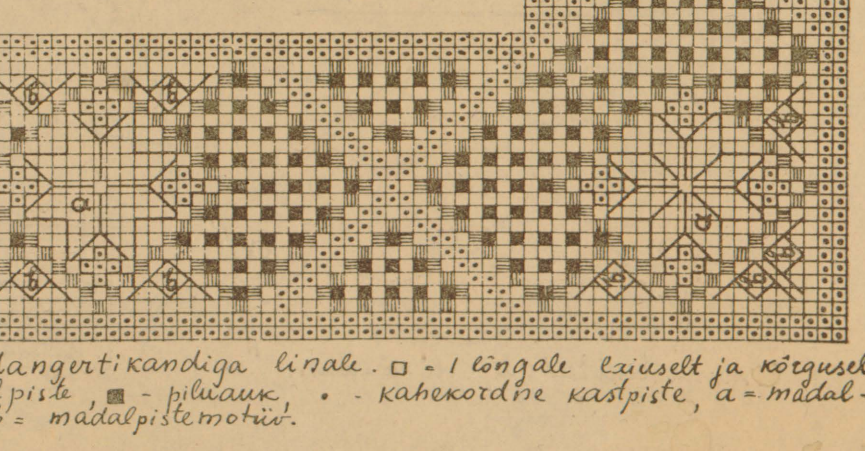
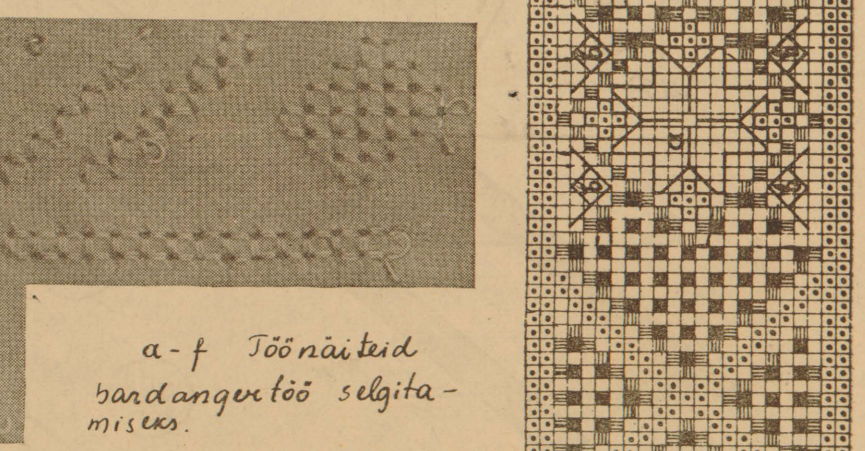
Muster tüütuks diivanipadjale + kollasepuna, II - kollane,
 . - kollasevalge, ■ - tumesinine, o - kollasepuna, a - must
 ja punane, 4 - oranž, A - roheline.

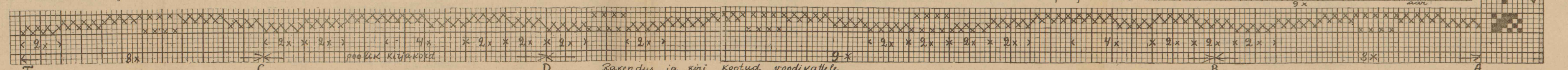
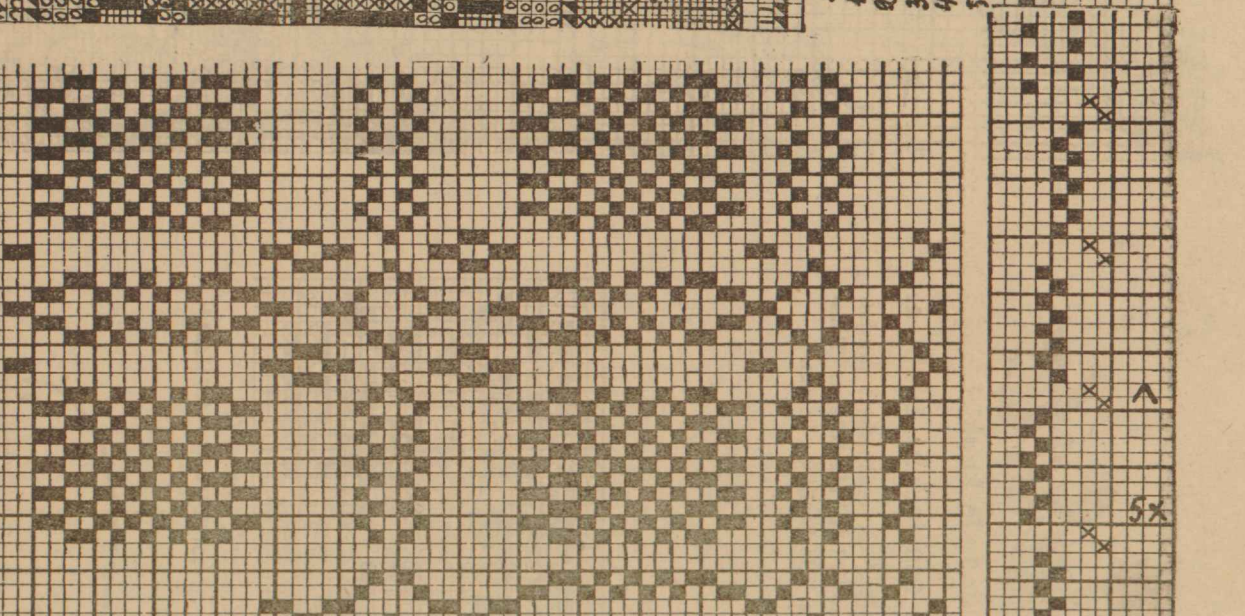
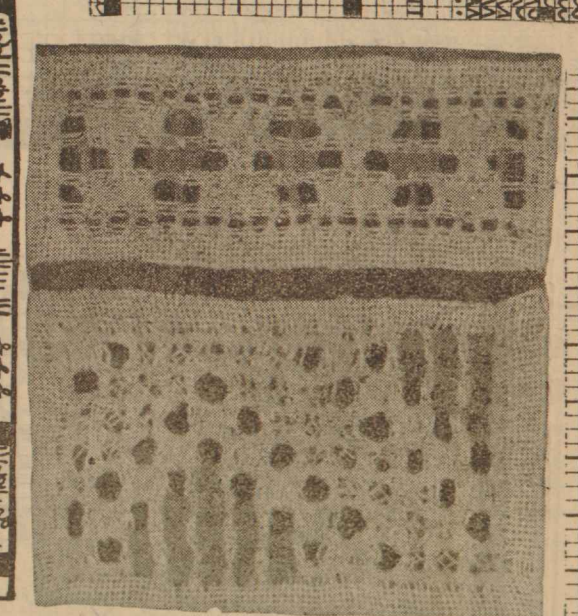
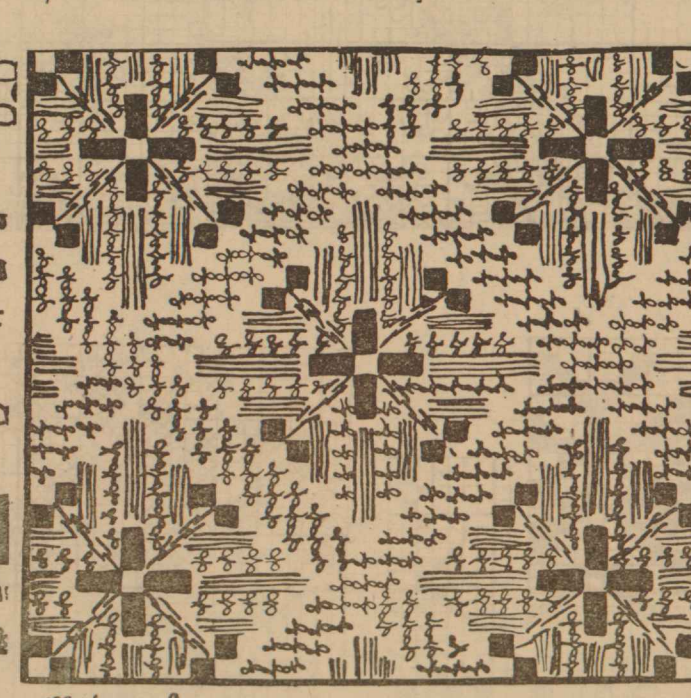
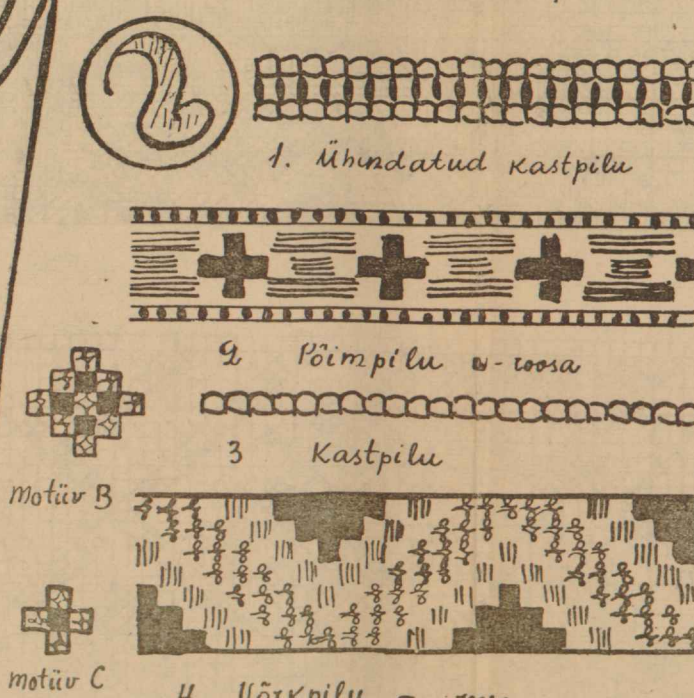
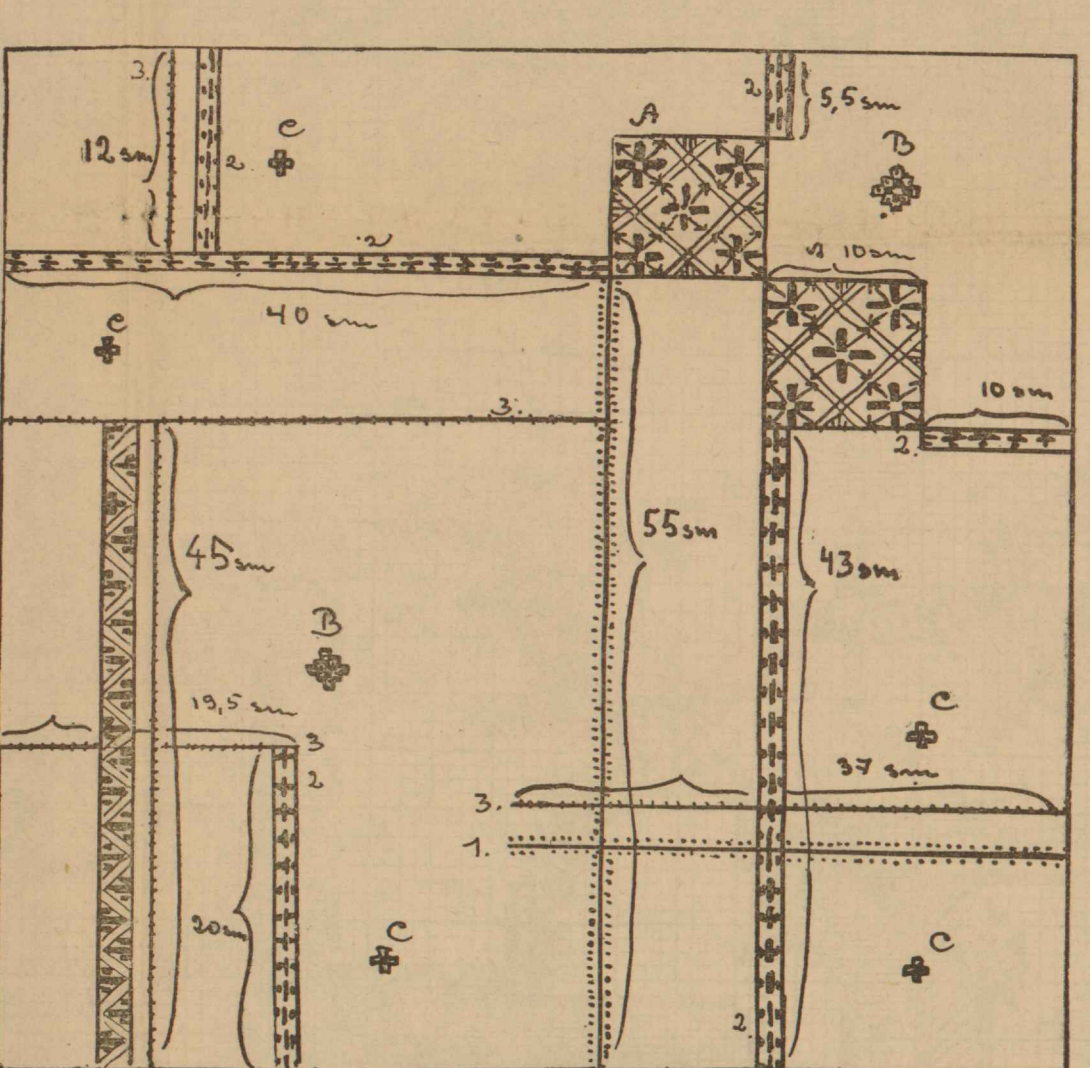
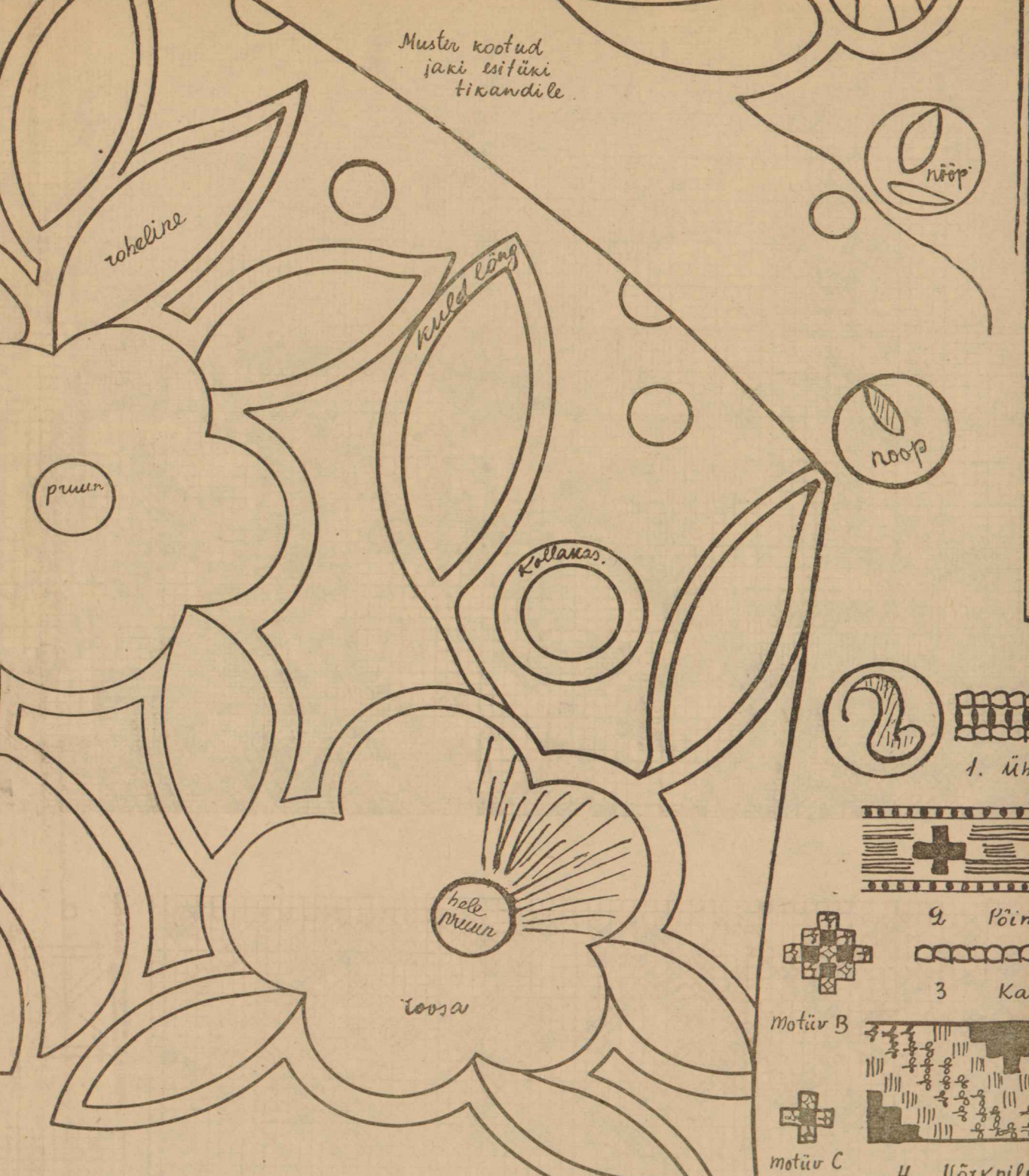
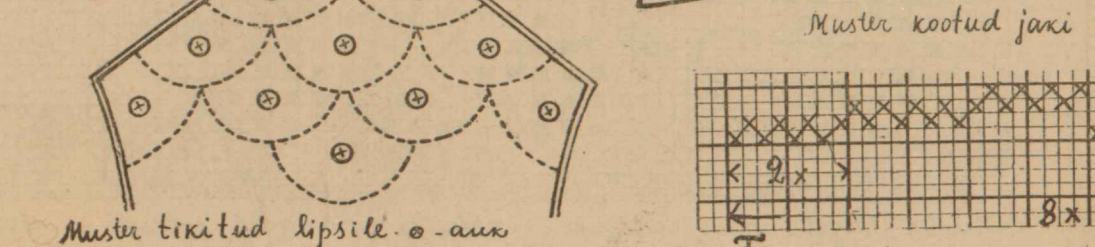
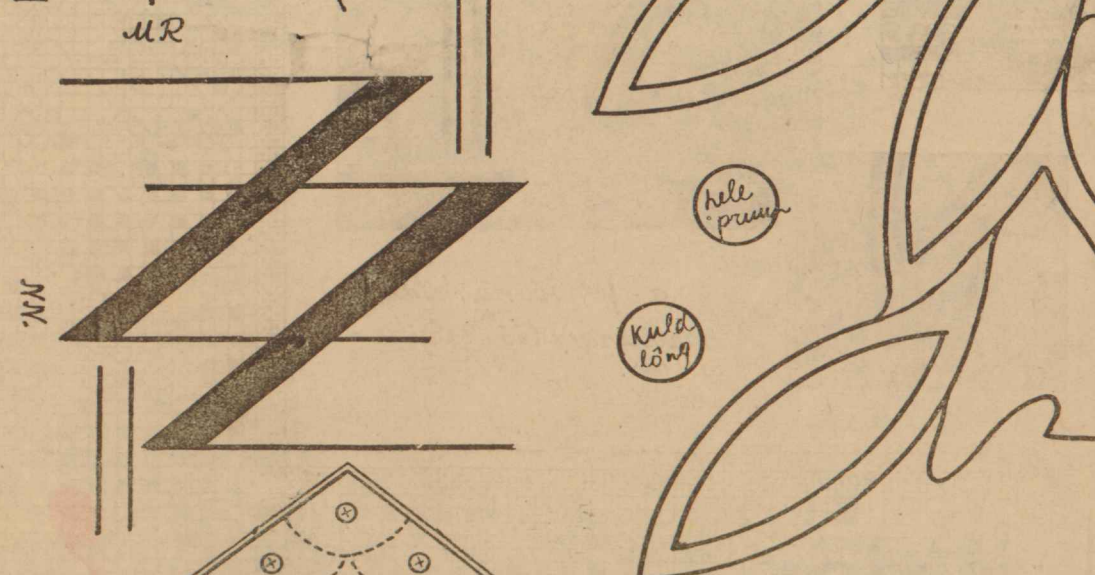
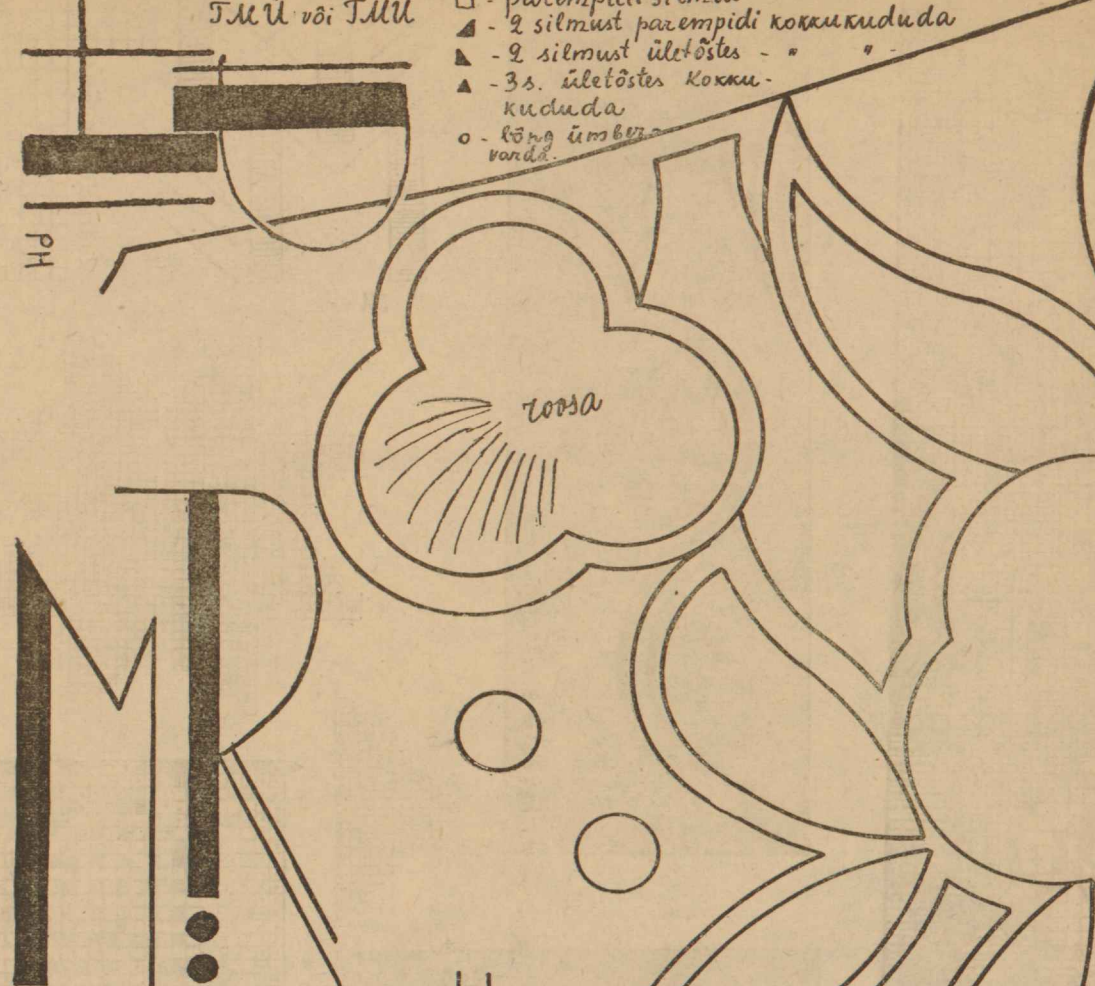
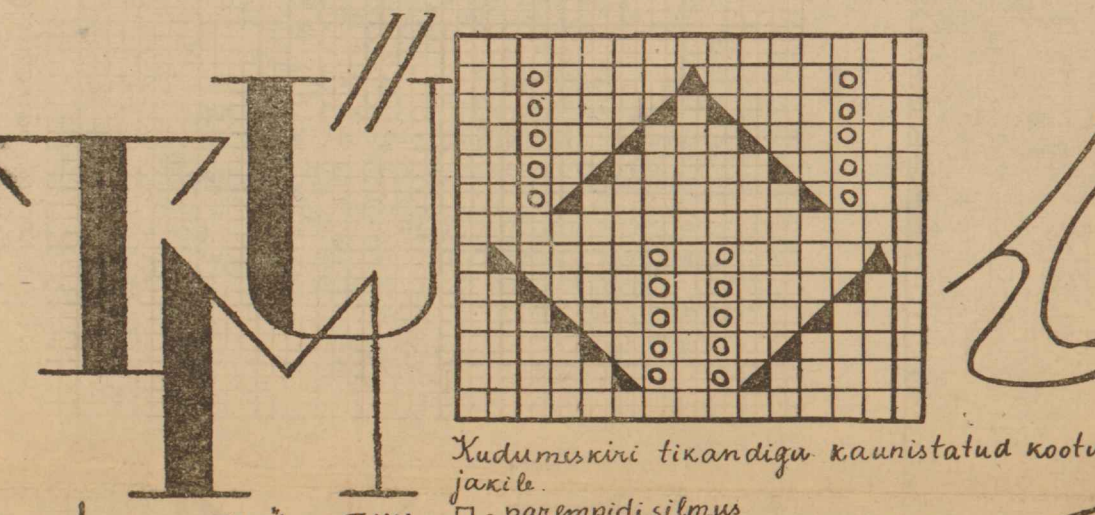
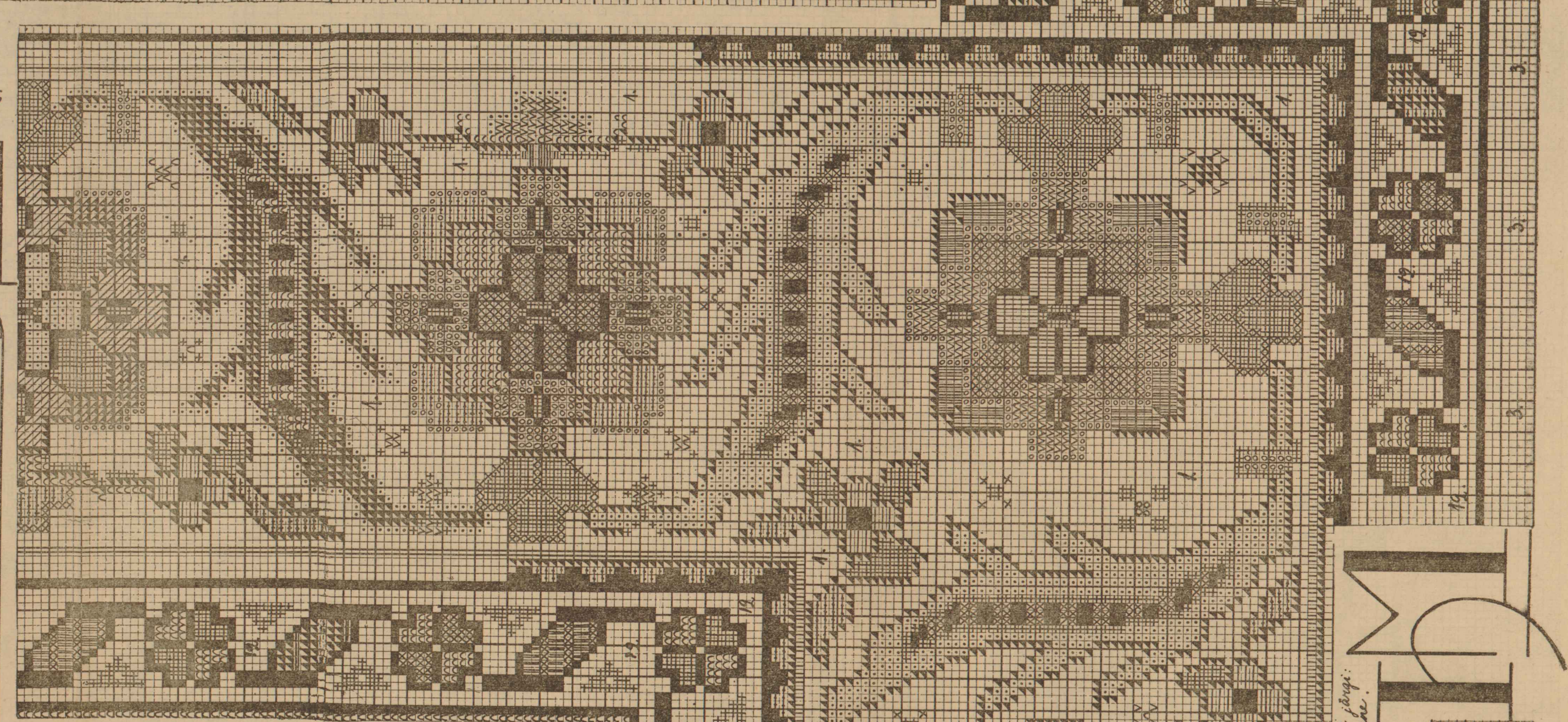
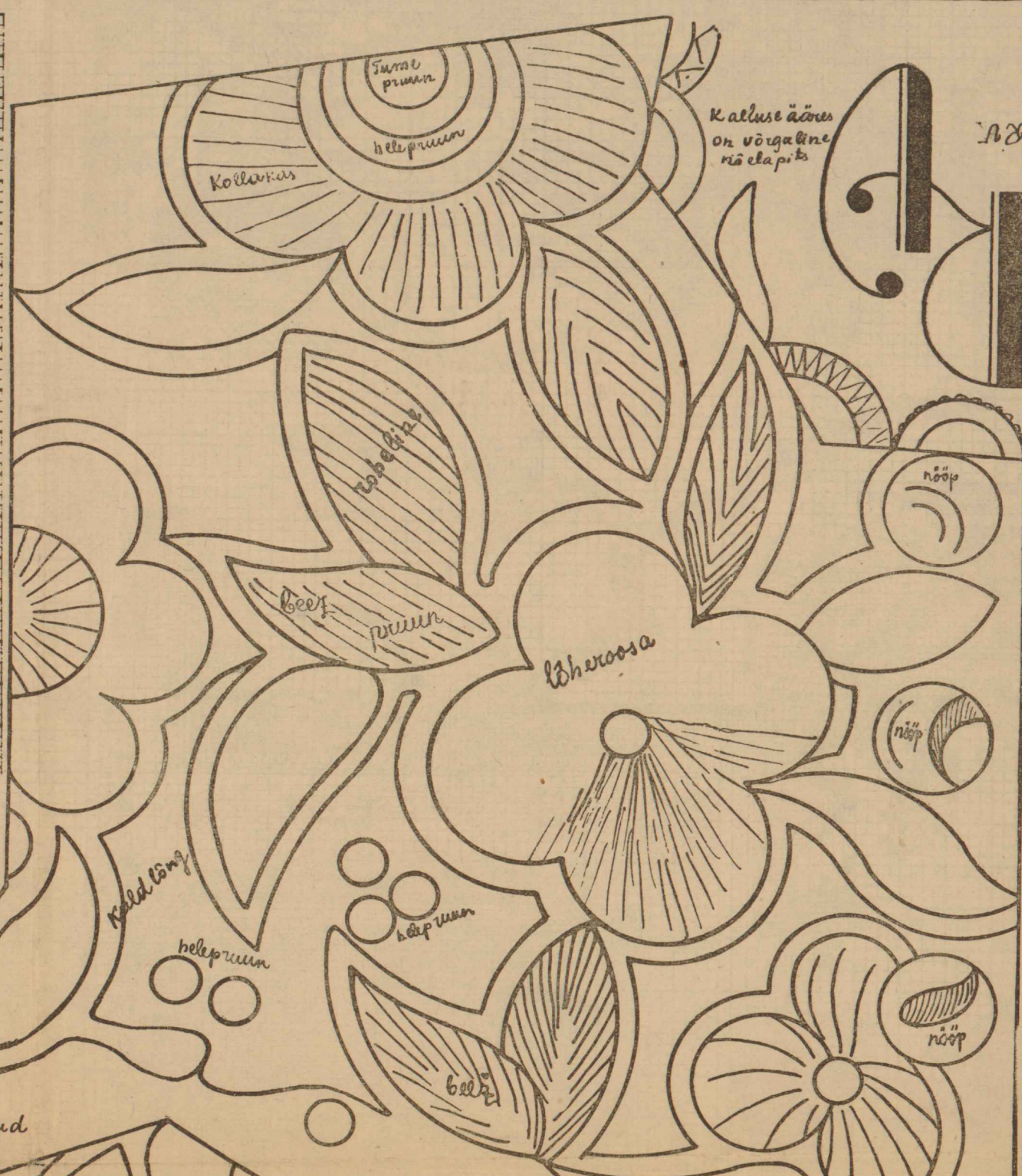
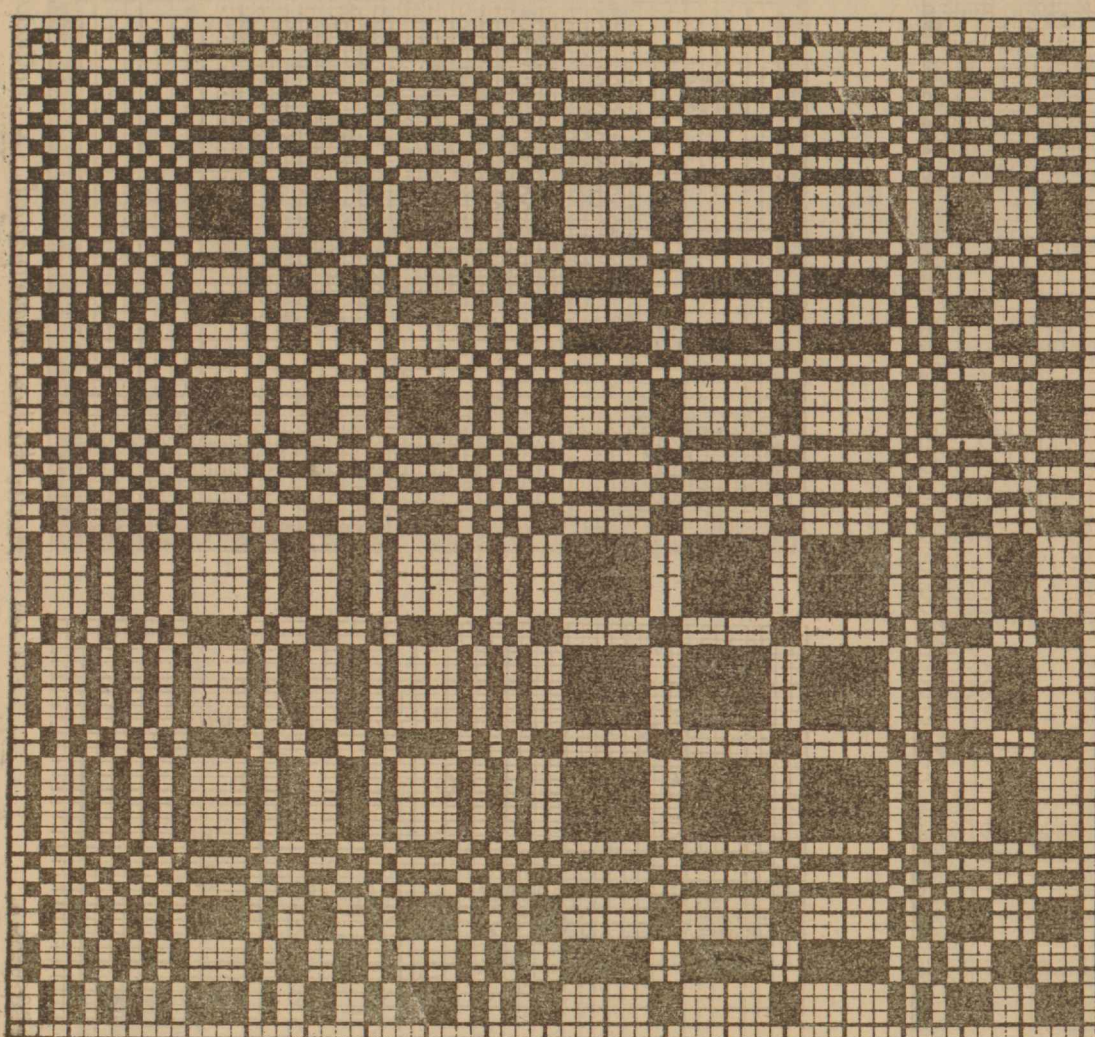
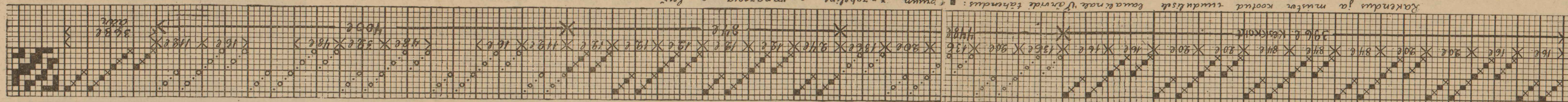
Muster kootud pinnasõltiga padjale.
 x - tumesinine koos vastipinnaga, II - kollasepuna,
 / - kollane (sõltumata toon).

Rakendus padjale

Musterid 1/4 mustil sõltumata karkasale. Därvade nr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

Muster sõnaga. Äärde. Võõrdle m. on antud tähts. "Pruun" ja "Kollane" värvide jaoks. Värvide m. on antud tähts. "Pruun" ja "Kollane" värvide jaoks. Värvide m. on antud tähts. "Pruun" ja "Kollane" värvide jaoks. Värvide m. on antud tähts. "Pruun" ja "Kollane" värvide jaoks. Värvide m. on antud tähts. "Pruun" ja "Kollane" värvide jaoks.